

Narodna štampa mesečno 26 Din, za
posredstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Kneževa ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglas po tarifi.

JUTRO

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. zavodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.160; Wien
Nr. 105.241

Ljubljana, 25. oktobra.

Zakon od 3. oktobra je načelno odredil področje in delokrog novih krajevskih banknih uprav. Sedaj se vršijo priprave za praktično izvedbo principijelnih določb. S posebno uredbo bo predpisano ustrojstvo banke uprave, njena sestava in njene oddelki in referati, določene bodo funkcije bana, njegovega pomočnika in njegovih referentov. Ta uredba je še v delu. Izšla pa so te dni uredbi, ki so prav tako fundamentalnega pomena za uvedeno administrativno reformo. Te uredbi predpisujejo način in sredstva novih velikih državnih upravnih enot. Mi smo uredbe podrobno objavili, toda treba je, da njihove glavne smernice še posebej poudarimo.

Kakor znano, je oktoberski zakon navedel dalekosežno dekoncentracijo državne uprave. Na bana so prenešene zlasti iz gospodarsko-socialnega delokroga mnoge kompetence, ki so dosedaj pripadale ministrom. Tako da je v nekaterih granih državne uprave skoraj vsa izvršujoča služba prešla na bansko upravo ter je ministrstvom ostala le normativna kompetenca in pa imenovanje uradnikov. V drugih smereh n. pr. v šolstvu je sicer ministrska kompetenca v glavnem ostala, toda tudi tu je ban dobil dalekosežne nadzorne pravice.

Uredba o okrožnih inspektoratih z dne 24. oktobra je nadaljnji korak k izgraditvi nove administracije. Za posebne dele banknih teritorijev je s to uredbo uvedena služba okrožnih inspektorjev (vsega skupaj jih bo 22), preko katerih je omogočena nadaljnja dekoncentracija državne uprave, tokrat v banovini sami, na ta način, da se del banovega delokroga prenaša na okrožne inspektorje. V Dravski banovini bo obstojal tak inspektorat v Mariboru, ki bo obsegal teritorij vse dosedanje mariborske oblasti. Okrožni inspektorji bodo predvsem šefi celokupne varnostne (policijske) službe na svojem teritoriju, vršili bodo nadzorstvo nad vsemi uradi, na nje pa more biti — kar je posebno važno — prenešene z odredbo notranjega ministra tudi del banovega delokroga, ki ga v tem primeru polnopravno nadomestujejo, torej rešujejo predmete izročene jim delokroga v zaključni instanci.

Kar najdalekosežnejšega pomena pa sta odredbi o finansiranju novih administrativnih področij. Banovine bodo tudi v finančnem, odnosno budžetskem oziru samostojne enote. Za pokritje stroškov svojega delovanja bo banovina imela samostojen budžet in razpolagala bo z lastnimi premoženjem, a tudi z lastnimi davki. Predvsem se likvidirajo oblasti in okrajne upravne finance, okrajno in oblastno premoženje, vse samoupravne institucije (vzemoši občinske) in dohodki preidejo najkasneje do 31. decembra v last banovin.

Ki seveda prevzamejo tudi vse obveznosti. Uredbe predvidevajo ureditev banknih financ v dveh fazah. Do 31. marca 1930. bo veljala provizorična ureditev, od 1. aprila 1930. naprej pa bo imela vsaka banovina svoj definitivni budžet in svoje finance. V prehodnem stanju bo banovinski budžet sestavljen iz dveh glavnih delov: iz prenosa onih postavk državnega budžeta, ki se nanašajo na novi delokrog banovin in iz postavk oblastnih budžetov, katerih veljavnost je podaljšana do 31. marca. Prenos postavk iz državnega budžeta morajo ministri izvršiti do 15. novembra, do istega roka pa morajo biti izvršene vse priprave za prenos oblastnih in okrajnih financ na bansko upravo. Definitivni nastopi s 1. aprilom 1930. Do konca tekočega leta morajo bani izdelati definitivni enotni proračuni banovine, ki bo obsegal ne le državno-administrativni delokrog banke uprave, temveč tudi postavke za dosedanje samoupravne agende oblasti in okrajev, katere vse preidejo na bansko upravo. Le oni javni izdatki v banovini, ki se nanašajo na agende, pridržane ministrstvom (med njimi plače državnega uradništva izvenjskih služiteljev, zvaniki in nižje uradnike do III/2) se bodo tudi v bodoče pokrivali iz državnega budžeta.

S 1. aprilom 1930. bodo oblastni in (na bivšem Stajerskem) okrajni davki in doklade prenehali veljati in uvede se novi banovinski sistem dohodkov. Glavni izvor dohodkov banovinskega budžeta bodo tvorili lastni banovinski davki, doklade na državne davke, od države banovinam v celoti ali po procentu prepuščeni dohodki odnosno državnim prispevki v obliki tangente. Za izredne izdatke zlasti investicije bodo banovine mogle najemati tudi posojila, doma ali pa v inozemstvu. Proračune bodo sestavljali bani, odobral jih bo finančni minister. Predvideno pa je, da se čimprej prenese odgovornost za gospodarstvo v banovini vsaj deloma na organe, ki bi bani stali s svojimi nasveti in izkušnjami ob strani. Naravno je, da se bodo pri definitivni ureditvi banovinskih financ pojavili

Obupno stanje javne varnosti v Bolgariji Časopisje dolži vlado, da ne more ali pa noče zatreti razbojništva — Ljapčev je s svojo nesposobnostjo osramotil Bolgarsko

Sofija, 25. oktobra. r. Vsa bolgarska javnost je razburjena zaradi krvavega zločina, ki se je zgodil v sredo popoldne na potu med Sevljevom in Suhim dolom in čigar žrtev so postali predsednik, državni pravdnik in sodnik okrožnega sodišča v Sevljevu. (O tem smo obširneje poročali že v včerajšnji številki. Op. ur.) Mnogo bolj, kakor držnost roparjev, se v javnosti podčrtava okolnost, da je tak napad sploh mogoč in naglašajo, da je to znak in dokaz docela pomanjkljive, če ne celo malomarne varnostne službe. Ljudje v okolici Sevljeva, pa tudi v Sofiji sami in drugod so tako prestrašeni, da se zaradi neprestanih razbojniških napadov in madežskih pokoljev skoro več ne upajo na cesto. V Sofiji, kamor je prispela vest o tem krvavem zločinu, v prvih večernih urah, je izzvala ogromno razburjenje, ker v zadnjem času skoraj ni dneva, da bi ne bil izvršen kak umor, atentat ali pokol.

Vsi današnji listi objavljajo obširna poročila o tem strašnem dogodku in napadajo vlado, ki ni zmožna, da bi vzpostavila v državi red, mir in varnost. »Utro« naglašajo, da je to prvi primer, da je zločinska roka napadla predstavniške sodišče, ki so bili vsaj doslej v glavnem nad dnevnim in strankarsko borbo. Baš to dejstvo dokazuje, kako globoko je padla javna varnost. Za vse to pa odgovornost na vlado in na državno upravo, ki se je izkazala docela nesposobno in ki ne more ali ne zna ali pa noče zatreti razbojništva, dasi ni od včeraj, marveč gospodari v posameznih pokrajinah že vsa leta. »Zaria« piše med drugim, da ni nobenega dvoma, da imajo razbojniki veliko zaslonbo in da organi javne varnosti niso na svojem mestu. Zato pa je predvsem odgovoren Ljapčev kot ministrski predsednik, ki je s svojo nesposobnostjo pred vsem svetom osramotil ne samo Demokratični Sgovor, marveč vso Bolgarijo.

Četudi so bili za razbojniki poslani veliki oddelki policije in vojaštva, ka-

kor doslej še v nobenem sličnem primeru, razbojnikov doslej niso ujeli. Zdi se, da jih tudi ne bodo, dasi so se bržkone poskrili v bližini. Vlada je zategala razpisala za onega, ki izroči oblastem roparskega glavarja Dečo Uzunova, nagrado v znesku 300.000 levov. Umorjeni sodniki bodo pokopani na državne stroške, njihovim rodbinam pa je minister pravde v imenu vlade izrekel sožalje.

Sevljevski zločin pa ima še drugo ozadje. Pri truplih umorjenih sodnikov so namreč našli pismo, v katerem razbojniki naglašajo, da so se s tem svojim činom maščevali za svoje ubite tovariše. Pismo pravi med drugim: »Mi, učenci Hrista Boteva, se bomo borili do skrajnosti proti današnji krvavi vladi za osvoboditev bolgarskega kmeta in delavca. V borbi bomo vedno pravični. Kdor nas bo preganjal z orožjem, bo z orožjem pokončan. Proti vladi bomo nastopili z vso strogostjo. Nai živi bodoča narodna kmečka vlada.« Pismo nosi podpis: »Balkan« — skupina revolucionarjev.

Sofija, 25. oktobra. AA. Preiskava proti razbojniku Uzunovu in njegovi tolovajski tolpi ni rodila doslej nikakega pozitivnega uspeha, čeprav se vodi z največjo energijo in z velikim policijskim aparatom. Predsedniku vlade, ki je bil v avdienci pri kralju Borisu in je med drugim poročal o ubojih tolovajev Uzunova, morajo neprestano javljati o zasledovalnih akcijah. Vest o tem tolovajskem napadu je napravila po vsej Bolgarski ogromno senzacijo. Časopisje priobčuje podrobna poročila o poteku tega razbojniškega podviga in k-entira zlasti pismo, ki so ga razbojniki ostavili pri ubitih sodnikih. Sofijska »Zora« navaja pismo in pravi, da omeni sklicevanje razbojnika Uzunova na Hrista Boteva največje žalitev za tega nacionalnega junaka. List poziva oblastna na energično akcijo in kar najhitreje zatreti Uzunovih krvavih razbojstev, ker bo drugače javno mnenje navalilo na vlado.

Jugoslavija v krogu čuvarjev miru

Udeleženci mirovnega kongresa v Beogradu — Važne naloge
Jugoslavije za uvrstitve miru na Balkanu — Ustanovitev jugoslovenske lige za mir

Beograd, 25. oktobra. p. Svoči ob 22. so prispeli iz Sofije v Beograd udeleženci mirovnega kongresa, ki se je vršil nedavno v Atenah. Tekom današnjega dneva so bili odlični inozemski predstavniki, med katerimi so svetovno znani prvaki kulturnega in političnega življenja, gostje beograjskih novinarjev. V Novinarskem domu se je vršil dopolnjevanje vseh udeležencev atenskega kongresa s predstavniki domačega in tujega tiska.

Konferenco je otvoril belgijski senator Lafontaine z daljšim govorom, v katerem je med drugim poudaril, da se je v javnosti napeno tolmachi njegov govor na atenskem kongresu. On je vseskozi prepričan pacifist in zato z obžalovanjem opazuje, kako se po vseh državah od leta do leta povišujejo izdatki za oboroževanje. Pred svetovno vojno so znašali vojni proračuni evropskih držav 11 milijard zlatih frankov, danes pa znašajo že 18. On je v svojem atenskem govoru to dejstvo obžaloval, ni pa kritiziral posameznih držav, najmanj pa seveda balkanskih, kakor je to poročal tisk neke gotove države. V svojem nadaljnjem govoru je naglasil važnost mednarodnih pogodb in se obširneje bavil s Kelloggovim paktom, katerega je avstrijski kongres v podrobnosti proučil, zlasti glede njegovih posledic. Naglasil je, da je po tem paktu najvažnejše dejstvo, da nima nihče pravice napovedati drugemu vojni, prav tako, kakor posameznik nima pravice ubijati drugih ljudi. Potrebno pa bi bilo, da se enako kakor skrb žandarmerija za javno varnost in red, osnuje tudi mednarodna javna sila za vzdrževanje miru na svetu. V to svrhu je treba organizirati vso javnost. Obširneje se je bavil tudi s predlogom francoskega ministrskega predsednika Brianda glede ustanovitve evropske federacije in toplo pozdravlja ta korak odličnega mednarodnega politika.

Za njim je govoril prvi podpredsednik mednarodnega mirovnega urada Nemec Quidde, znan učenjak, ki je dobil l. 1925. Noblovo mirovno nagrado. On se je v svojem govoru obširno bavil z idejo pacifizma in naglasil potrebo, da se priključi temu gibanju tudi Balkan, zlasti še zaradi tega, ker je po vsem svetu razširjeno mnenje, da je Balkan gnezdo vseh neredov in ognjišče nemirov in vojne.

Drugi podpredsednik bivši francoski poslanec Lafayer je naglasil važnost mednarod-

nega mirovnega urada, ki si je danes že priporil upoštevanje po vsem svetu. Idejo in težnje, ki jih je zasledoval ta urad ob svoji ustanovitvi, je danes prevzelo Društvo narodov. Govorec o razmerah na Balkanu, je naglasil potrebo, da se ustanovi Liga za mir tudi v Jugoslaviji, za katero je v centralnem odboru mednarodne Lige rezervirano mesto. Na atenskem kongresu je bila sprejeta važna resolucija o zbližanju balkanskih narodov. Zato je sodelovanje Jugoslavije kot največje države na Balkanu tem bolj potrebno in važno.

Poljski delegat Libaszewicz je naglašal potrebo vzajemnosti med slovanskimi narodi in razčiščenje vseh malih sporov, ki vladajo med sosednimi in sorodnimi slovanskimi državami. Sporazum med balkanskimi narodi mora dovesti do balkanske federacije, ki bo tvorila najtrdnjše temelj splošne evropske federacije.

Popoldne so priredili beograjski novinarji na čast inozemskim gostom banket pri »Srbskem kralju«. Zvečer se je vršila v prostorih Akademije znanosti konferenca zastopnikov jugoslovenske Lige za Društvo narodov in Udruženjem za mednarodno pravo, na kateri se bo sklepalo o ustanovitvi jugoslovenske Lige za mir. Popoldne so si ogledali mesto in okolico, jutri pa se bodo večina vrnila na svoje domove.

Višja pedagoška šola v Zagrebu

Zagreb, 25. oktobra. n. Začetkom letošnjega šolskega leta je bilo javljeno, da bo višja pedagoška šola v Zagrebu ukinjena in da se zato ne bodo več sprejemali študentji. Dosedanji študentji so bili seveda v velikih zadregah, ker so ostali brez službe, na drugi strani pa jim je bila vzeta tudi možnost za nadaljevanje študija. Sedaj pa je rektorat višje pedagoške šole izdal objavo, v kateri sporoča, da je ministrstvo prosvete odobrilo vsem dosedanjim študentjem še za tekoče šolsko leto dopust s pravico na vse prejemke ter da se bo vsi lo vpisovanje v šolo v dneh 4., 5. in 6. novembra.

Prvi naš olajavni dok

Kotor, 25. oktobra. n. Danes je prispel semkaj plavajoči dok, ki ga je naročila naša država na račun reparacij v Nemčiji. Je opremljen z n. modernimi dvigali in drugimi potrebnimi napravami za čiščenje ladij. Iz Hamburga do Kotora so ga privlekli nemški remorkeri. Na pot so ga podali že začetkom septembra. Zaradi neugodnega vremena pa so se zelo zamudili. Pri nekem neurju se je celo ponesrečil nemški oficir, ki je poveljeval enemu izmed nemških remorkerjev. O priliki neke nevihte ga je vrglo čez krov ter je umrl.

Sestava vlade poverjena Daladieru

Nova vlada bi bila levičarska, nadaljevala pa bi Briandovo zunanjo politiko — Socijalisti nasprotujejo sodelovanju z radikali

Pariz, 25. oktobra d. V razvoju krize francoske vlade je nastal lasneši položaj s sklepom kongresa radikalno socijalistične stranke v Reimsu, da ne bo podpirala niti desničarske niti koncentracijske vlade in da zahteva sestavo levičarskega kabineta. Glede na te sklepe je pričakovati, da bo poverjena sestava nove levičarske vlade, ki naj bi uživala tudi podpora socialistov, predsedniku radikalnih socialistov Daladieru.

Ako se posreči sestaviti levičarsko vlado bo niena glavna naloga nadaljevati in izvesti načela Briandove zunanje politike, ker je po stabilizaciji franka notranje-politični in finančni položaj države tako utrujen, da ne bo potreba novih mer v tem pogledu. Nova vlada bo morala rešiti tudi vprašanje primanjčevja iz praznitev Posarija, ki bo predmet razprav na francosko nemški konferenci 28. oktobra v Parizu.

Pariz, 25. oktobra s. Predsednik republike je danes popoldne sprejel predsednika radikalne stranke poslancu Edvarda Daladiera ter mu po tri četrti urnem razgovoru poveril sestavo nove vlade Daladier si je izprosil čas za pomislek, da se bo mogoč posvetovati s svojo stranko. Kakor se zatrijuje, bo jutri popoldne ob 15. izročil predsedniku republike svoj odgovor. Danes popoldne se je Daladier odpeljal v Reims na zborovanje radikalne stranke ter se bo najbrže še zvečer ali jutri jutraj vrnil v Pariz.

Pariz, 25. oktobra AA. Socijalistični pravak Léon Blum poroča v »Populaire« o političnem položaju in trdi, da socijalistična stranka odklanja sodelovanje v vladi z radikalno stranko. Socijalisti ne bodo podpirali kakršnekoli druge vlade in zahtevali vlado, ki jo bodo sestavili sami in ki bo docela socijalistična.

Posledice ustavnih bojev v Avstriji

Ljudstvo se boji meščanske vojne, zato dviga denar in ga nalaga v tujih bankah — Schoberjeva vlada si je gotova popolnega uspeha

Dunaj, 25. oktobra d. Klub pomirljivim izjavam vlade in včerajšnjemu sestanku med dr. Rennerjem in zveznim kancelarjem dr. Schoberjem je položaj še vedno dokaj napet. Dočim se razširjajo vesti o zakulisnih razgovorih med predstavniki vlade in socialistov, so v javnost prodrele tudi vesti o velikih pripravah v vrstah avstrijskih socialistov, ki so ukrenili vse potrebno za vsak morebitni resni primer ter izvedli delno mobilizacijo svojih strokovnih zvez in bojnih organizacij. Odmev teh vesti med širokimi sloji je vse preje kakor koristen za avstrijsko narodno gospodarstvo, ki je utrpelo že skoro nenadoknadljivo škodo zaradi nedelnega razpisa. Poroča se o skorajšnjem obračunu med socialisti in Heimwehrom. Tako je opažati še vedno močno dviganje hranilnih vlog in nakupovanje tujih valut, ki zavzema neprestano opasen obseg. Ljudstvo se je sicer deloma pomirilo sprčo izjave dr. Schoberja, da bo vla-

da udušila že v kali vsak poskus kaljenja javnega miru in reda, poznavajoč pa predboro razpoloženje in vrstah socialistov in nacionalističnih bojnih organizacij, nadaljuje z dviganjem vlog ter nalaganjem denarja v raznih českoslovaških bankah, ki so prejele poslednje dni na milijone šilingov v dobro računa avstrijskih klientov.

Navzlic temu pa je vlada trdno uverjena, da se ji bo posrečilo v par dneh izvesti popolno mirjenje javnega razpoloženja ter privedti pravzaprav o ustavni reformi do uspešnega zaključka. Položaj dr. Schoberjeve vlade je tako osiguran, da bo klub vsem nasprotnim glasovom izvedla svojo nalogo ter povedla Avstrijo na pot mirnejšega političnega razvoja ter saniranja preče gospodarske krize. To vlado mora podpirati tudi opozicija rade ali nerade volje, ker je edino jamstvo za mir v Avstriji ter za izvedbo revizije ustave parlamentarnim putem.

Podrobnosti k dogodku v Bruslju

Poroka prestolonaslednika Umberta bo meseca januarja v Rimu
Atentator Derosa je računal, da ga bodo na mestu ubili

Bruselj, 25. oktobra AA. Italijanski prestolonaslednik in njegova zaročenka princesa Marija sta sprejela v prostorih italijanskega poslanstva v Bruslju tamošnjega italijansko kolonijo ter predstavnike kulturnih in socialnih društev. Visoka zaročenca sta se posebej zanimala za šole in za humanitarne ustanove. Ves sprejem je potekal v nepopisnem navdušenju. Zvečer je kralj priredil svečano večerjo, na kateri so bili kraljevska dvojica, oba zaročenca, papežev nuncij, italijanski poslanik in drugi. Kralj je imel na zaročenca kratek nagovor. Zatem je bil velik sprejem članov dvorja, diplomatskega zbora, ministrov ter vojskari in civilnih dostojanstvenikov.

Poroka italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Mario bo po vsej priliki januarja meseca. Poročno slavo bo izredno svečano. Poroka se bo vršila v rimski baziliki Santa Maria degli Angeli; obrede bo opravil kardinal Gamba kot poseben delegat papeža.

Bruselj, 25. oktobra g. Atentator Derosa je bil danes drugič zaslišan zaradi svojega dejanja. Izjavil je, da se je hotel s svojim činom maščevati za nasilja, ki jih je moral pretrpeti od fašistov. Pred 18 meseci ga je skupina črnosrajčnikov od krvi pretepla zaradi klica »naj živi svoboda«. Ko je prišel v Anvers, je kupil časopise in natančno proučil program prestolonaslednikovega potovanja. Za dejanja ni prejel od nikogar nasvetov in je svoj namen skrbno skrival. Kmalu je bil na jasnem, da bo izvršil atentat v trenutku, ko bo prestolonaslednik pred grobom neznanega vojaka zapustil svoj avtomobil, da položi venec, ker je računal, da se bo v tem trenutku odločil od svoje okolice in ne bo nevarnosti, da bi strel rnil kako drugo osebo. Zaradi tega je tudi opustil prvotni namen za izvedbo atentata pred poslaništvom.

V Bruslju si je kupil načrt mesta in v njem točno zarisal pot, po kateri je moral voziti avtomobil prestolonaslednika. Ko ga je preiskovalni sodnik vprašal, zakaj ni ukrenil ničesar za beg, je odgovoril Derosa, da je bil pripravljen žrtvovati življenje, ker je računal, da bo na mestu ubit. Čutil se je pozneje, da se to ni zgodilo. Ko je prestolonaslednik stopil na prve stopnice nad grobom neznanega vojaka, je napadalec odrinil vojaka in nekega gledalca, ki sta stala pred njim, ter z vzklikom »Vive Matteotti« sprožil revolver proti prestolonasledniku. Nato so ga pobili na tla in se ne spominja več, kaj se je zgodilo pozneje. Pri preiskavi so, v kateri je atentator stanoval v Bruslju, so našli v pepelu ostanki pisma, ki ga je pisal očitno tik pred

atentatom. Atentator ni hotel dati nobenega pojasnila o tem pismu. Zasliševanje se bo jutri nadaljevalo.

Rim, 25. oktobra s. Jutranji listi poročajo, da je atentator na italijanskega prestolonaslednika Derosa študiral v Turinu, kjer je bil tudi rojen in je bil tamkaj član protifašistovskih organizacij. Ko je bil zaradi svojega protifašističnega delovanja posvarjen, je kmalu nato na neki smuči turil — bil je tudi dober smučar — ušel pri Bordonecchiji preko meje.

Rim, 25. oktobra. AA. O atentatorju Ferdinandu Derosi se doznava še te-le podrobnosti. Napadalec je priznal, da je nameraval najprej ubiti Mussolinia. Kasneje si je premislil, ker ni mogel priti v Italijo. Preiskovalna oblast skuša ugotoviti, ali ni imel atentator skrivnice in ali gre za zaroto. Italijansko časopisje pričakuje, da bo belgijska vlada izročila atentatorja Italiji.

Formalna ostavka čl. vlade

Praga, 25. oktobra g. Za prihodnji teden napovedana ostavka vlade je bila predložena že danes popoldne. Ostavka je samo formalnega značaja in odgovarja tradiciji, ki jo je leta 1925 uvedel ministrski predsednik Švehla, da vlada na dan pred volitvami ali na dan volitev samih, formalno poda ostavko. Predsednik republike je poveril začasno vodstvo poslov sedanji vladi. Predsednik republike Masaryk se je danes vrnil s poletnega bivališča v Topolčanah v Prago, da izvrši svojo volilno dolžnost in se udeleži slavnosti na državni praznik. V terek bo ministrski predsednik Udržal izročil predsedniku republike formalno ostavko celokupne vlade, ki je pa predsednik republike ne bo vzel na znanje ter poveril začasno vodstvo poslov do sestave nove vlade, stari vladi.

Nesreča ameriškega narmla

Newyork, 25. oktobra s. Strašna katastrofa, pri kateri se ni rešila niti ena oseba, se je pripetila v sredo ponoči na Michiganskem jezeru. Parnik za prevažanje avtomobilov, ki vozi med mestoma Milwaukee in Grabhaven, se je potopil s 57 osebami in 27 tovornimi avtomobili, ne da bi mu bilo mogoče priskočiti na pomoč. Ladije, ki so prihiteli na pomoč, so našle na razburkanem jezeru samo še ostanki ladije in več trupel, ki so plavala v rešilih pasovih po gladini.

Žrtve eksplodiranja italijanske smodnišnice

Rim, 25. oktobra. s. Izmed žrtev, ki jih je zahtevala včerajšnja eksplozija v smodnišnici v Castenadu, so tekmo današnjega popoldneva umrle še tri osebe, tako da je število žrtv naraslo na 7. Mi oseb pa še pogrešajo.

Neuspeh Hugenbergovega plebiscita

Za plebiscit se je vpisala komaj četrtina potrebnih glasovalcev — Hugenberg namerava odstopiti — Razkol med nemškimi nacionalci

Berlin, 25. oktobra o. Vpisovanje v plebiscitne imenike za desničarsko ljudsko glasovanje proti ratifikaciji Youngove reparacijske pogodbe bo v torek jutraj zaključeno. Do sedaj je bilo kljub nad vse žilavi agitaciji desničarjev vpisanih šele 1.500.000 volilcev, dočim jih je treba najmanj 4 milijone. da bi bilo plebiscitno postopanje izvedeno v celoti. Končni izid vpisovanja bo uradno objavljen 6. novembra. V okolici Hugenberg se še vedno nadejajo, da se bo po posredni zbrati 4 milijone vpisnikov, ker doslej še niso znani rezultati vpisovanja v podeželskih centrih, kjer imajo desničarske stranke jedro svojih volilcev.

V političnih krogih so se jele širiti govorice, da bo Hugenberg odstopil od mesta

predsednika Nemške nacionalne ljudske stranke, ako se mu ne posreči zbrati potrebne 4 milijone glasov, ker smatra, da je v tem primeru vsaka borba za osvoboditev nemškega ljudstva brez pomena in da po pravici nosi bremena reparacij in pečat krivcev svetovne vojne. V zvezi s temi glasovi napovedujejo tudi razkol v vrstah nemških nacionalistov, katerih levo krilo je že stopilo v zvezo z nemško ljudsko stranko ter se izreklo za sodelovanje z levčarsko vlado ter vstop v nemško ljudsko stranko. S tem bi bila tudi izpolnjena davna želja pokojnega dr. Stresemanna, ki je hotel z nemško ljudsko stranko, demokrati in levim krilom nacionalcev tvoriti veliko nemško meščansko stranko sredine.

Silen vihar nad Anglijo

Zaradi viharja in poplavl je bil na mnogih mestih prekinjen promet — Pogrešano angleško letalo

London, 25. oktobra o. Sinoči je divjal v mnogih krajih Anglije silen vihar. V severnem Walesu je bila v dolini Conway velika poplava. Razbesneli valovi so odnesli most pri Sappneru in poplavlili mnogo cest. Utonilo je mnogo ovac in več ljudi. Med Morecambo in Landcastrum je bil prekinjen železniški promet, ker je prestopila bregovje reka Vening in porušila železniško progo. Razbesnelo morje je v nekaterih krajih poškodovalo pristaniške nasipe.

Volilni boj na Češkoslovaškem

II. — Praga, 23. oktobra.

Cez par dni napoči dan volitev in stranke stopnjujejo svoje napore v volilni agitaciji. Iz časopisov človek že ne izve nič drugega, kakor medsebojne napade strank in njih kandidatur. V glavnih glasilih strank se vodi boj spodobno, zato pa je način borbe v organih druge vrste naravnost ostuden in se mora čitatelj zgroziti nad množico izmišljenih, klevet in podtikanih. Po deželi so bili veliki volilni shodi odpravljani že v nedeljo, v Pragi pa so se zadnja in odločilna zborovanja pripranila za zadnje dni neposredno pred volitvami. Ulice so poplavljeni z agitacijskimi letaki zvečer pa za vse stranke deluje svetlobna reklama, da je vse mesto v morju svetlobe. Celo na električni železnici so uvedeni posebni vozovi, napolnjeni z agitatorji in prepleteni z lepaki, ki kriče mimoidočim, koga naj volijo. Neredko je na takih reklamnih vozovih tudi godba, ki igra vesele korračice.

V vsem tem dirndaju kajpa ne manjka tudi šaljivih scen in dovtipov, ki se med obicim smehom kolportirajo po mestu. Prva žrtve je postal znani general Gajda, ki je kot novinec na političnem polju s svojimi govori izval bučno veselost zavoljo komično rabljenih fraz, ki na žalost v prevodu izgube vsako poanto. Zato pa je govorniki spodsrljali znane ženske javne delavke Franje Zeminove tako jednat, da ne izgubi niti v prevodu. Zeminova je na nedavnem shodu narodno-socialistične stranke z vsem ognjem in resnostjo vabila zlasti mlajše žensstvo v narodno socialistično stranko, češ da je samo ta stranka večno mlada in da samo ona »lahko vsem ženskam zagotovi veselo in srečno materinstvo«. Med splošnim začudenjem je nekdo izmed poslušalcev stavil govornici vprašanje: »Ali pa so vodje stranke zmogni izpolniti to obljubo?« nakar je seveda iztrhnil tako silovit splošen smeh, da po trditvi udeležencev v vsej državi ni bilo veseljšega shoda.

Pravi užitek pa je čitati slovaške klerikalne liste. Voditelji, kateholški svečeniki, ki bodo čez nekaj dni poslanci in senatorji, nenavadno uspešno zabavajo ljudstvo. Zlagajo opolzke pesmice o vseh političnih nasprotnikih, kakršne bi se sramovali zlagati navadni ljudje. Nečesto je pesmic na narodne popevke, ki obravnavajo različne dogodivščine tega ali onega nasprotnika, zlasti Jurige in Tomanka, ali pa razni duhovnikov iz tabora monsignorja Šramka, ki je v ljutom boju z monsignorjem Hlinko. Ako bi lajki priobčevali take stvari o duhovnikih, bi bili deležni prokletstva in izobčenja iz cerkve, duhovni sobratje pa se lahko nezakazano obkladajo s podobnimi ljubeznivostmi. »Slovake«, glasillo monsignorja Hlinko imenuje svoje nasprotnike, dasi duhovne sobrate, dosledno svinjarje.

Ni manj goreči niso v tem boju češki klerikalci. Sprli so se med seboj na Moravskem in klerikalni protikandidat Čurik je proti oficijelnemu vodstvu ustanovil krščansko-socialno stranko, ki zelo škoduje Šramkovi stranki. Zato pa ga klerikalni »Denc« obupa z laskavostmi take vrste: »Gada smo redili na svojih prsih, ki je zato zagnal na našo streho smolnato plamenico.« Isti list v vročici borbe samozvestno kliče: »Stojimo zvesto s Šramkom!« z njim zmagamo, in ž njim, ako Bog da, tudi pademo! Da pa popolnoma obrezuspešijo delo odpadnika, so poiskali neke človeka, ki se tudi piše Čurik. Zapisali so ga v svojo organizacijo, napravili o vpisu notarski akt, ki ga kažejo po sodih, češ, Čurik se je spreobrnil in poziva volilce, naj volijo Šramkovo listo. Pravijo, da je ta način borbe silno škodoval pravemu Čuriku.

Posrečen dovtip je ušel nehoti tudi sicer sijajnemu govorniku agrarne stranke dr. Srdinku. V največjem razburjenju je, zastopajoč interese kmeta, dejal doslovno: »Kmet se mora braniti, sicer mu eksekutor odpelje iz aleja zadnjo kravo s solznimi očmi!« Ni manj učinkovite fraze ni izrekli socialist Brodecky, vodja železničarjev »Železničar stoji z eno nožo v grobu, z

London, 25. oktobra o. Včeraj so iz letališča Croydon z letalom odleteli trije letalci, ki so bili namenjeni v Kenijo v Južni Afriki. Letalo je še preletelo mesto Lympe v Kentu včeraj malo po 24. uri. Od tega trenutka dalje je izginila za letalom vsaka sled. Ker je divjal včeraj nad Anglijo vihar, ni izključeno, da so se letalci ponesrečili. Domnevalo pa tudi, da se letalo ni ponesrečilo, temveč da so letalci pristali na samotnem kraju, odkoder bodo nadaljevali polet v Afriko.

drugo pa obupan gloda kost, ki mu jo je vrgla meščanska koalicija!«

V ostalem je naša volilna borba taka, kakor povsod na svetu. V nedeljo bodo volitve končane in še tisto noč bodo praški pometali počistili ulice in znesli kupe papirja na smetišče. S papirjem tudi vse, kar se je te dni napisalo, natisnilo in izmisli. Natolečevanju in obrekovanju bodo sledili preklici in vse bo zopet mirno. Tako je pri nas, tako pa je ob volitvah tudi v Franciji, Angliji in Nemčiji, celo hujše pa je v Ameriki. Demokratični parlamentarizem tega seveda ni kriv, obsodbe vredni krivci so drugje.

Pritožba Puniše Racića na kasacijo

Beograd, 25. oktobra. p. Apelacijsko sodišče je po rešitvi priziva proti obsodbi Puniše Racića in oprostivši Tome Popovića in Dragutina Jovanovića-Lune popola sedaj spise prvostopenjskega sodišča, da obvesti o razsodbi obtožence, njihove branitelje in zasebne udeležence. Proti odločitvi apelacijskega sodišča pa so se pritožili zagovorniki Puniše Racića na kasacijsko sodišče.

Humorističen vlomilec

Beograd, 25. oktobra. p. Beograjski policiji se je pripetil redek primer, da ji je ubegli vlomilec poslal pozdrave in fotografijo s pozivom, naj ga poiščejo, če ga bodo našli. V noči od 21. na 22. t. m. je bil namreč poslušan vlom v blaginjo neke beograjske trvdke. Vlomilec pa so pri dehu zasledili orožniki, ki so onega izmed vlomilcev prijeli, dočim jim je drugi pobegnil. Danes je policija prejela od njega pismo, v katerem pošilja celokupni beograjski policiji najljepše pozdrave, ob enem pa prilaga fotografijo z napisom: »To sem jaz, Čira A. Da boste vedeli, kdo sem. Išcite me! Najdite me!«

V Dalmaciji se še kopljejo

Split, 25. oktobra. n. V Dalmaciji je zavladalo zadnje dni zopet izredno toplo vreme. Gostije, ki jih je še vedno precel, so se danes lahko kopali v morju. Toploner je namreč kazal 28 stopinj nad ničlo, voda pa je imela 21 stopinj.

Zasedanje VZS

Beograd, 25. oktobra. p. Seja Vrhovnega zakonodajnega sveta je sklicana za torek, 29. t. m. ob 4. popoldne. Vrhovni zakonodajni svet bo najprej nadaljeval razpravo o zakonu o zadužbinah.

Nove telefonske zveze

Beograd, 25. oktobra. AA. Minister javnih del je izročil prometu naslednje telefonske zveze: Zagreb—Rosenheim. Šostanj—Gradec. Valtjevo—Budimpešta. Beograd—Celovec. Topusko—Dunaj. Zagreb—Amsterdam—Rotterdam—Haag. Orosklavje—Dunaj—Brno. Dolnji Miholjac—Nagyvarad. Valtjevo z vsemi večjimi mesti Švice, Pančevo—Budimpešta—Dunaj. Sombor—Dunaj. Zagreb—Ljubljana—Turin.

Zaleski v Bukarešti

Bukarešta, 25. oktobra. AA. Na včerajšnji večerji, ki jo je priredil minister zunanjih poslov Mironescu na čast grofa Zaleskega, je Mironescu v svoji prisrčni zdravici podčrtal napore Poljske in Rumunije za obči mir. Nova pogodba bo omogočila še tesnejše zblizanje. Grof Zaleski se je zahvalil Rumuniji in rumunskemu narodu za čustva prijateljstva napram Poljski, ki jih utemeljuje življenjski interes obeh držav. Dosedanje žrtve obeh držav niso bile zaman in meje, ki so jih začrtale mirovne pogodbe, morajo ostati nedotaknjene. Grof Zaleski se nada, da bodo postali odnosi med Rumunsko in Poljsko tako prisrčni in dobri, da ne bo treba seči po pravicah, ki jih daje nova pogodba. Večerji so prisostvovali vsi člani vlade s predsednikom ministrskega sveta Maniom ter Duca, Mitilneu, Argentoianu in drugi odličnjaki.

Macdonald odpoval v Anglijo

Quebec, 25. oktobra. AA. Predsednik Macdonald se je sredi popoldneja vrčkal na prekonteansko ladjo, s katero se vrača v domovino.

Hmeljski trg

Zatec, 25. oktobra. h. Današnji promet okoli 250 stočkov. Nakup miren. Cene ovratne in nožne premojene od 550—775 Ks.

Važna seja ljubljanskega občinskega sveta

Regulacija Ljubljane — Preureditev kolodvora — Nadvoz na dunajski cesti — Fond Vladimirja Gortana — Neresnične vesti o mestni zastavljalnici

Ljubljana, 25. oktobra

Danes se je nadaljevala seja občinskega sveta, ki je bila prekinjena v sredo zvečer. Po otvoritvenih formalnostih je načelnik gradbenega odseka prof. Jarc podal obširno poročilo

o regulaciji Ljubljane.

Orisal je historijat načrtov in del za regulacijo Ljubljane, ki segajo več desetletij nazaj. Z deželnim zakonom od 23. avgusta 1877 je bil postavljen Glavni odbor za osuševanje barja kot omi faktor, ki bi imel izvršiti priprave za osuševalna dela. Z deželnim zakonom od 1. avgusta 1906. se je za izvršitev osuševalnih del ustanovil poseben fond, v katerega so imeli pripetati: 1. dežela Kranjska 12 %, 2. Barjani s pomočjo deželnega posojila 33 %, 3. državni melioracijski fond 45 %, 4. mestna občina ljubljanska 10 % cele vsote. Zaradi vojne so bila v Ljubljani dela skoro popolnoma ustavljena. Po osvoboditvi je komisija za regulacijo Ljubljane pričela z nadaljevanjem regulacijskih del, vendar so bili krediti kmalu popolnoma izčrpani. Komisija se je zato razšla in nadaljevanje del je prešlo v kompetenco hidro-tehničnega oddelka v Ljubljani, ki je mala dela z razpoložljivimi vsakoletnimi rednimi krediti skušal nadaljevati. Sedaj pa zaradi manjkajočih kreditov delo povsem stoji. Doslej so

izvršena naslednja dela:

1. Gruberjev kanal z zatvornico je skoro dovršen.
2. Dovršena je tudi regulacija spodnjega dela Ljubljane.
3. Struga med mostom na Kodeljevem in med šentpeterskim mostom je regulirana: pod šentpeterskim mostom je projektirana zatvornica, ki bo imela nalogo, držati vodno gladino vedno na primerni višini, ki je potrebna za plovbo.
4. Med šentpeterskim in frančiškanskim mostom je poleg ureditve obrežij potrebna zlasti poglobitev struge za približno 2 m.
5. V strugi med frančiškanskim in šentjakobskim mostom je zidovje v glavnem dovršeno: rešit je treba še vprašanje frančiškanskega in čevljarskega mostu. Dela, ki jih bo

treba še izvršiti,

- so v glavnem sledeča:
1. Poglobitev struge Ljubljane skozi vse mesto za približno 2 m.
 2. Dovršitev obrežnega zidovja in obrežja.
 3. Poprava in dovršitev obrežne ograje.
 4. Naprava zatvornice pod šentpeterskim mostom.
 5. Ureditve frančiškanskega in čevljarskega mostu.
 6. Delna regulacija Malega grabna in naprava praga pri izlivu v Ljubljano.
 7. Delna regulacija Gradaščice.
 8. Dovršitev Gruberjevega prekopa. Za vsa ta dela se je izdelal nov generalni troškovnik, ki izkazuje okrog 35 milijonov stroškov brez projektirane električne centrale.

Nato omenja poročilo

nadaljnje akcije

oblastnega odbora in mestne občine. V konferenci 4. septembra t. l. katere so se udeležili vsi pristojni faktori, se je v glavnem govorilo o sestavi komisije, ki naj bi ji načeloval veliki župan ter bi bili v njej zastopani ministrstvo, tehnična uprava, ljubljanska oblast, glavni odbor, mestna občina in stavbni vodja. 5. oktobra je bila druga konferenca, v kateri se je izkazalo potrebno, da se vsi prizadeji izjavijo glede svojih prispevkov in svojega sodelovanja. Glavni odbor za osuševanje Barja je že sklenil, da je pripravljen prispevati k regulaciji 10 %, mestna občina ljubljanska je sklenila prispevati 20 %. Ker pa manjka še 13 % do zakonite obveze obeh faktorjev v smislu zakona iz l. 1906., glasom katerega morata občina in Glavni odbor prispevati 43 %, so izjavili zastopniki Glavnega odbora in mestne občine ljubljanske, da so pripravljeni povisati svoj prispevek do te višine. Zastopnik občinskega komisarja ljubljanske samouprave je izjavil, da bo oblast prispevala po zakonu predvideni prispevek 12 %. Na zadnji seji je Glavni odbor sklenil zvišati prispevek od 10 na 14,5 %. Zato mora ljubljanska občina tudi povisati svoj prispevek od 20 na 28,5 %, da se doseže povisek zahtevanih 13 %. Zato

predlaga gradbeni odsek:

1. naj se poročilo vzame na znanje in s tem odobri dosedanja akcija mestne občine! 2. da se prispevek za regulacijo Ljubljane zviša od 20 na 28,5 %, in 3. da občinski svet delegira dva člana v komisijo za regulacijo Ljubljane.

Debat

je bila otvorjena s predlogom obč. sv. Urbasa, naj se delegirata v komisijo prof. Jarc in Josip Turk. Obč. sv. Rumnik zagovarja predloge gradbenega odseka že zato, ker bo z regulacijskimi deli pomagano k omiljenju brezposelnosti.

Obč. sv. dr. Fetič izstopa zagovarja predloge. Rešitve je neodložljiva tudi iz zdravstvenih ozirov. Ljubljana postaja centrala tuiskega prometa. Sedanja meglja na odbija mnoge tuice in vzbuja mnenje, da je Ljubljana nezdravo mesto. To vprašanje sicer ne bo mahoma rešeno, če se regulacija izvrši, vsekakor pa se bo približalo rešitvi. Občinski svet je dolžan forsirati rešitev tega vprašanja tudi zato, ker se bo z regulacijo Ljubljane pridobil velik kompleks koristnega ozemlja.

Obč. sv. inž. Dietrich zagovarja predlog, ker se bo z regulacijo Ljubljane omogočila zgraditev hidrocentrale na Ambroževem trgu, ki bo ponoči dopolnjevala n-šo dosedanja električna centrala. Obč. sv. Potočnik je podal obširen historijat in opis Ljubljane in razvoja prometa na Ljubljani, ki je od Vrhneke do izliva v Savo dolga 34 km, ter toplo priporoča, naj se čim prej izvede program regulacije. Ravno tako zagovarja tudi obč. sv. Musar izvedbo načrta in priporoča, naj se istočasno regulira tudi živilski trg.

Po končani debati je odredil župan dr. Puc glasovanje. Predlozi so bili vsi soglasno sprejeti. Kot člana komisije za regulacijo Ljubljane sta bila izvoljena obč. svetnika Jarc in Turk.

Nato je prešel občinski svet na razpravo druge točke dnevnega reda:

pritožbe proti regulaciji Dunajske ceste

Tudi o tej točki se je razvila obširna razprava. Poročevalec gradbenega odseka je po kratkem poročilu predlagal, naj se izvršijo vsi rekurzi in naj se v smislu strokovnega mnenja Udruženja jugoslovenskih inženjerov in arhitektov sklone nadvoz nad železniški tirov v smislu načrtov arhitekta Plečnika.

Prvi govornik obč. sv. dr. Gregorič je podal najprej obširen historijat o tem vprašanju in zastopal potem v nadaljnjem temeljitim in detaljnim utemeljenim govoru stališče, da je treba popraviti železnico in ne Dunajsko cesto. Navaja prometne težave in ogromne stroške projektiranega nadvoza. Stroški in delo pa bi ostali zaman, ako pride kdaj do uresničenja načrta, da se preloži železnica s kolodvorom. Zato kaže z rešitvijo tega vprašanja še počakati.

Obč. sv. Likozar. Preložitve dosedanjega kolodvora bi bila edina radikalna rešitev vprašanja. Zato je mnenja, naj se sklep občinskega sveta od 5. marca glede novega regulacijskega načrta Dunajske ceste razveljavi in da naj občina stopi v stip z železnico glede preložitve kolodvora in proge. Župan dr. Puc opozarja, da ne gre za to, ali naj se postavi nadvoz ali podvoz, temveč je za to, da se s sklepom občinskega sveta prepreči zasedanje terena ob Dunajski cesti. Če zazidamo, bo v bodoče postala vsaka akcija v tem oziru nemogoča. Gre torej za to, da ustvarimo možnost bodočega razvoja Ljubljane.

Obč. sv. inž. Dietrich je v obširnem govoru razpravljal

o razširjenju glavnega kolodvora.

Ne vstevši izredne vlake odpelje danes iz glavnega kolodvora ca 90 vlakov dnevnost. Osební promet je v letu 1926 na glavnem kolodvoru dosegel okroglo 890.000 potnikov. Že leto nato 928.000, lansko leto pa je znašalo število potnikov nad 1.000.000. Celokupen promet v železniški direkciji ljubljanski je znašal lansko leto 11.300.000 potnikov, na ljubljanski glavni kolodvor odpade torej ena desatina potnikov teritorija ljubljanske železniške direkcije.

Glavni kolodvor je bil zgrajen l. 1849. in v vseh teh 80 letih se ni na trini napravil kolodvora pra nič bistvenega spremeni. Južna železnica je že l. 1902. mislila na ureditev glavnega kolodvora, torej pred 27 leti, ko je bil promet v primeru z današnjim še prav minimalen. L. 1907. je bil izdelan okvirni projekt in odobren kredit v znesku 2.258.000 zlatih kron. Po vojni je ravnateljstvo južne železnice izdelalo nov proračun za preureditev kolodvora v znesku 18 milijonov dinarjev. Modernizacija kolodvora bo prinesla mnogo koristi ljubljanskemu prebivalstvu. Tuiski promet se bo mogel neovirano razvijati, osební promet bo manj nevaren, tovorni promet se bo vršil brez nepotrebnih zamud. Zato predlaga govornik v sporazumu s poročevalcem prof. Jarcem, da se glede razširjenja ljubljanskega kolodvora sprejme naslednja

resolucija:

»Kraljevska vlada se poziva, da takoj prične s predelji za ureditev ljubljanskega kolodvora v svrhu ustvaritve velikemu prometu odgovarjajoče moderne postaje ter v ta namen postopoma vnese potrebne kredite v državni buđet. Razširjenje je neobhodno potrebno z ozirom na vedno naraščajoči promet na ljubljanskem kolodvoru, z ozirom na izredno važno mednarodno križišče in z ozirom na to, da kolodvor, zgrajen pred 80 leti, nikakor ne odgovarja sedanjim zahtevam moderne Ljubljane in predstavlja skrajno življensko nevarnost za potnike in prometno osobe. Ureditve kolodvora naj izvrši železniška uprava v sporazumu z mestno občino ljubljansko.«

V nadaljnji debati

se je obč. sv. dr. Jerič izrekel proti nadvozu ali podvozu, nač pa za poglobitev železniške proge Zato predlaga k resoluciji dodatek, naj se upošteva možnost poglobitve železniške proge, nabavijo v to svrhu potrebni načrti ter posreduje pri železniški upravi.

Obč. sv. Bahovec se je pridružil resoluciji inž. Dietricha z dodatkom dr. Jeriča. Obč. sv. Likar se je izrekel za zavrnitev rekurzov hišnih posestnikov ob Dunajski cesti, ker je treba zavarovati možnost regulacije Ljubljane.

Obč. sv. Rumnik je poudarjal, da bi se s tem vprašanjem ne bilo treba baviti, ako bi bil ob potresu občinski svet gledal za daljšo dobo naprej. Izreka se za zavrnitev rekurzov, da se ohrani mestni občini možnost izvršiti načrt prof. Plečnika, kadar bo to potrebno in mogoče.

Obč. sv. inž. Dietrich je poročal o anketi Udruženja inženjerov in arhitektov. Za-

stopniki železnice so izjavili, da je poglobitev železniške proge za enkrat absolutno izključena, ker bi veljala okrog 250 milijonov, ki jih še dolgo ne bomo zmogli. Zato se je Udruženje izreкло za načrt prof. Plečnika, ki predlaga nadvoz. Zamisljen je arhitekonsko zelo lepo in bi bil v okras mestu.

Obč. sv. Musar je istotako priporočal predlog gradbenega odseka.

Obč. sv. Jerič: 250 milijonov je res vsoka številka, toda s tem izdatkom bi bil ves problem popolnoma rešen. Vsota bi se lahko razdelila med državo, banovino in mesto.

Župan dr. Puc predlaga, naj se rekurzi zavrnejo, vprašanje nadvoza ali podvoza pa pusti odprto. Zavrne naj se tudi predlog dr. Gregoriča glede razveljavitve regulacijskega načrta, zato pa naj se izvoli odsek šestih članov, ki naj stopi v stik z železnico upravo zaradi preložitve kolodvora. Sprejme naj se tudi resolucija referenta Jarca in inž. Dietricha z dodatnim predlogom dr. Jeriča.

Nato so bili rekurzi hišnih posestnikov ob Dunajski cesti soglasno zavrnjeni ter sprejeti vsi predlozi v smislu formulacije župana Puc.

Sklad Vladimirja Gortana

Župan je nato sporočil, da je obč. sv. dr. Fetič vložil nujni predlog, naj se osnuje sklad Vladimirja Gortana za prvo podporo in pomoč primorskim izselencem. Ta sklad naj bi se dotikal za letos z 20.000 Din iz proračunske rezerve, za bodoča leta pa naj bi se določili primerni zneski v občinskih proračunih. Sklad naj bi upravljal mestni in socialno politični urad.

V utemeljevanju svojega predloga je poudarjal dr. Fetič, da zapušča v zadnjem času in beži k nam na tisoče naših rojakov iz Julijske Krajine.

Tem žrtvam je treba pomagati, k čemer je najbolj poklicana Ljubljana. Ta doslej ni imela primerne možnosti, ker v okvirju socialne politike mestne uprave pomožna sredstva niti za domačine niso zadostala. Človekoljubnost zahteva, da nudimo beguncem prvo zavetje. Puljska tragedija naj nas zdrami, da damo mestni upravi na razpolago sredstva, da bo mogla podpreti najpotrebnejše primorske begunce v prvih dneh stiske, dokler si sami ne najdejo kosička kruha.

Predlog dr. Fetičja je bil sprejet soglasno.

Nadalje je bil sprejet nujni predlog dr. Bohinca, naj se ustanovi

odbor za pospeševanje gradbene delavnosti

v Ljubljani. V ta odbor bosta delegirala finančni in socialno - politični odsek po tri člane, načeloval pa mu bo predsednik finančnega odseka. Odbor bo iz vrst prebivalstva poiskal svetovni praktičnih in teoretičnih strokovnjakov. Delo ima pospešiti tako, da se bodo njegovi predlozi mogli upoštevati že v bodočem proračunu.

Mestna zastavljalnica

Župan dr. Puc je sporočil nadalje, da so obč. svetniki dr. Puntar, dr. Jerič in Bahovec vložili interpelacijo, zakaj ni uvedel disciplinarnega postopanja proti uradništvo Mestne zastavljavnice in odredil suspenzije nekaterih uradnikov. Župan obžaluje, da je bila ta interpelacija objavljena v listih, o čemer se je a priori ustvarilo med občinstvom mnenje, da je bilo napravljeno nekaj nepravilnega in da so uradniki krivi. Taka taktika ni pravilna, dokler ni krivda dokazana. O poslovanju Mestne zastavljavnice je prejel svoječasno več ovadb. Uradništvo je tudi samo prošlo za uvedbo disciplinarnega postopanja in 29. aprila lani je bila uvedena disciplinarna preiskava, ki pa je ugotovila, da so bile vse ovadbe izmišljene. Meseca novembra je nato odredil še kontracijo Mestne zastavljavnice, pri kateri je bilo ugotovljeno, da so obstojale nekatera nerednosti, ki pa so bile samo upravnega značaja. Zgodile se niso nobene povere ali kako druge oškodovane strank. Nerednosti so obstajale v tem, da ni bila naložena kontrola, kje se nahajajo kakšni predmeti in da so morale stranke čakati dalje časa, predno so se našli. Tega pa je bil kriv samo sistem. Župan h koncu ponovno obžaluje, da se je v javnosti vzbudil utis, kakor da bi se zgodilo kaj nerednega.

Nadalje je župan odgovarjal na interpelacijo obč. svetnika prof. Jarca glede

podržavljenje mestne ženske realne gimnazije

Gimnazija je stala in stane mestu precej denarja. Zato se je občina trudila, da bi dosegla podržavljenje. Vsi naši obč. svetniki so izjavljali pri volitvah, da bodo skrbeli za podržavljenje. Župan je že leta 1925. interveniral v tem smislu v Beogradu. Letos je pa naprosil obč. svetnika prof. Jarca, ki se je ravno mudil v Beogradu v občinskih zadevah, naj zopet intervenira pri vladi. Ministrstvo prosvete ni odgovorilo ne da, ne ne. Zato smo poslali na ministrstvo prosvete vlogo s prošnjo za podržavljenje ženske realne gimnazije in pokazali na možnosti, kako bi se dala stvar izvršiti. V tej vlogi se je posebej poudarjalo, da se s tem ne smejo oškodovati drugi šolski zavodi v Ljubljani, odnosno reducirati njih število. Izrečno se tudi v vlogi varujejo še pridobljene pravice vseh učnih moči na gimnaziji.

Ob 20. je župan zaključil javno sejo in odredil tajno sejo.

Renertoarii

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota 26.: Velika abeceda. Izven. Nedelja 27.: Naš gospod župnik. Izven. Ponedeljek 28.: Grob neznanega vojaka. A. Turek 29.: Zaprt.

Sreda 30.: Življenje je lepo. Premijera. Izv. LJUBLJANSKA OPRA.

Začetek ob pol 20.

Sobota 26.:

Naši kraji in ljudje

Večer bratstva

Ljubljana, 25. oktobra
Komerz na čast slovaškemu pevcom v »Zvezdi« je bil snoči prav animiran. Udeležilo se ga je toliko občinstva, da so bili vsi restavracijski lokali natlačeni polni, mnogo ljudi pa je odšlo, ker niso več došli prostora. Večero gostom na čast je priredila JČlga, ki je v to svrhu sama zrtvovala znatno vsoto, prispevali pa sta k stroškom tudi mestna občina, zlasti pa Zveza za tujski promet.

V imenu lige je napil gostom podpredsednik Rasto Pustoslavšek ter nazdravil češkoslovaški republikli ter njenemu prezidentu dr. Masaryku. Globoko občuten nagovor na svoje rojake je imel konzul dr. Fr. Resl ter ga končal z zdravico Nj. Vel. kralju in vsemu kraljevskemu domu. V imenu ljubljanskih pevskih društev je goste pozdravil dr. Anton Svigelj. Posebno čustven je bil pozdravni govor poverjenika UJU Andreja Skulja, ki je izrazil željo, da bi prišlo do čim najtesnejših stikov med jugoslovanskim in češkoslovaškim učiteljskim. Govornikom se je presrčno zahvalil dirigent prof. Miloš Ruppeldt, ki je zlasti poudarjal, da slovaški pevci niso bili nikjer tako presrčno sprejeti, kakor v Ljubljani.

Z banketa sta bili poslani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Aleksandru in prezidentu dr. Masaryku. Med banketom je pel kvartet »Gl. Matic«, nastopili pa so tudi pevski zbori »Sloves«, »Slavica« in »Grafika«. Vsi so izvršili svojo nalogo v največjo zadovoljnost slovaških gostov. Pevci so se odpravili včeraj popoldne z brzim vlakom. Poslovit so se prišli na kolodvor za ligo predsednik dr. A. Kramer in podpredsednik R. Pustoslavšek, za pevsko društvo dr. Svigelj in Josip Skalar, za učitelstvo pa I. Zupančič in V. Mazi. Gosti, ki jih je spremljal v Maribor konzul dr. Resl, so odnesli iz Ljubljane, kakor so zadrževali, najlepše spomine.

Posebno zadovoljni so bili s prenočitvijo v Mikličevem hotelu, kjer so jim s tako pozornostjo stregli, kakor so pripovedovali, da so se čutili kakor doma. Tudi s pogostitvijo pri očetih Krapešu so bili prav zadovoljni. Včerašnje poročilo o koncertu izpopolnjujemo v toliko, da je poklonilo gostom lep venec tudi pevsko društvo »Ljubljana«.

Slovaški učitelji v Mariboru

Maribor, 25. oktobra
Danes popoldne je prispel v Maribor z ljubljanskim brzim vlakom, ki je imel precejšnjo zamudo, pevski zbor slovaških učiteljev, ki je priredil snoči koncert v Ljubljani. Kljub zamudi jih je pričakovala na kolodvoru velika množica naroda, zlasti mladine. Do Pragerskega se je gostom pežal naproti podpredsednik JČlge dr. Avgustin Reisman. Na kolodvoru jih je v imenu učitelstva UJU in JČlge pozdravil ravnatelj g. Humek. Mestno občino je zastopal podžupan dr. Lipold, velikega župana prosvetni inspektor dr. Kotnik, češko kolonizator g. Fran Bureš. Svoje rojake je v lep čestitki pozdravila hčerka ravnatelja Gintza in izročila dirigentu zbora profesorju Ruppeldtu šopek svežih cvetlic. Slovaki so nato okrašeni s cvetlicami zapeli lepe slovaške narodne pesmi in se ob iskrenih ovacijah občinstva podali v sprevodu do koncertne dvorane Uniona.

V družbi z odborniki JČlge in tovarišev učiteljev so obiskali vinarsko šolo, katero vse češke korporacije, ki prihajajo v Jugoslavijo, po zaključku svoje turnee, prav rade posejajo. Slovaški učitelji so si ogledali vinograde pod Kalvarijo, ki je ob zahajajočem soncu zažarela v najlepših jesenskih barvah, in uživali diven razgled na mesto in okolico. Ravnatelj vinarske šole g. Priol je na kratko orisal zgodovino šole, njen razvoj in obseg, jim razkazal okolico in jih povabil, da si ogledajo tudi klet, v kateri kipi že novo vino. Pogostilo jih je s sladkim grozdem in dobro lanskim kapljico. V preganjenih besedah je poudaril sličnost zgodovine Slovkov in Slovencev. Za gostoljubnost sta se zahvalila dirigent prof. Ruppeldt in predsednik društva g. Budka, ki se je že na kolodvoru zahvalil za presrčen sprejem. S slovaškimi učitelji se je pripeljal v Maribor tudi češkoslovaški konzul v Ljubljani g. dr. Resl, ki je obiskal z drugimi vred vinarsko šolo.

Lep razvoj obrtno-nadaljevalnega šolstva

Tržič, 25. oktobra.
V tri razrede obrtno-nadaljevalne šole se je vpisalo 94 vajencev, med temi 14 vajenk. Pouk strokovnega risanja se vrši deljeno po strokah. Čevljarški oddelki, ki ga uči čevljarji mojster g. Lojze Mehle, šteje 24 vajencev in 9 pomočnikov, ki si hočejo svoje znanje izpopolniti. Letos bodo vajenci izdelali letniška izdelki v šoli tudi čevlje in sicer točno po navodilih mojstra učitelja. Vsak vajenec bo dobil delo, katerega se pri mojstru, ki izvršuje le ene vrste trgovskega blaga, ne more naučiti. Šola si bo pomagala nabavila popolno orodje delavnice, kjer bodo tudi pomošniške preizkušnje.

Strokovnega risanja krojačev in krojačice, ki ga poučuje gđ. Pavla Vončina, se udeležuje 18 vajencev in vajenk. Tehniško strokovno kovinarjev in mizarjev pa uči strokovni učitelj g. Leopold Kerne in jo obiskuje 35 vajencev. Do letos je bil pouk tehnologije na kovinarjev jako težaven, odkar pa je izšla knjiga »Osnovni pojmi« od prof. Premiča, pa bo v toliko lažje, ker je v knjigi v lepi obliki in jako nazorno podana vsa snov in vsi strokovni izrazi in to v lepem jeziku. Vsi vajenci imajo vse potrebne strokovne knjige za vse predmete. Šolska knjižnica šteje že nad 300 zvezkov.

Upravni odbor, kateremu predseduje tržički mestni župan g. I. Lončar, se zaveda svojih dolžnosti do strokovnega šolstva in polni meri in mu nudi po svojih skromnih močeh vso pomoč. Prav veliko razumevanje

za podpiranje strokovnih šol je pokazal ljubljanski oblastni odbor. Od države ni dobila šola že 4 leta nobene podpore. Trgovsko nadaljevalno šolo, ki ima 1 razred z dvema oddelkoma, obiskuje letos 12 vajencev. Število trgovskih vajencev je seveda dosti večje, ker pa vzamejo trgovci izvečine le absolutne meštanske šole v svoje službe, dovrše le-ti šolo v enem letu in so potem podjetniku popolnoma na razpolago. Prav tako je število obrtnih vajencev dosti večje, toda so šolo zaradi dobre predizobrazbe že dokončali in so mojstrom v veliko pomoč. Vseh vajencev je v Tržiču okoli 140.

Obe strokovni šoli sta nastanjeni v prostorih meštanske šole in stojita pod vodstvom ravnatelja te šole. Na obeh šolah uči 10 učiteljev. Proračun obeh šol za tekoče šolsko leto znaša okroglo 40.000 Din. Večino teh izdatkov krije tržička mestna občina. Med večjimi podporniki najdemo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo in razne obrtne zadrage, med tem ko zama izšemo prispevke tržičkih tovarnih, ki pravijo, da niso na razvoju obrtnega šolstva zainteresirane.

Sloven'c, tvoja zemlja je zdrava...

Oni dan so nam prinesli v uredništvo ta ogromen sad, krmilno peso, ki je zrasla na njivi ob cesti na Rakovo jelšo. Položili so jo kar za vrata, tako da se je njene ogromnosti ustrašil in ognil vsak prišlec. Saj je ležala kakor kadaver baš za kolino izpitat

nega pujseta, v vsej svoji ogromnosti prav nič manjša od meterske palice. Seveda je pesa, ki tehta skoro šeststaj kilogramov, znamenitost, ki smo jo takoj fotografirali. Mala Alenčica in Vojko, naraščajnika naših urednikov, sta jo z vsem napotom svojih nišic komaj obdržala dobro sekundo, da smo vso trojico prismočili na fotografsko ploščo.

Onim, ki so to jesen zaradi ne—umnega gospodarstva namesto slane mamutne pese pili iz zemlje le rahitično steblovje, povemo, da rase taka pesa posestniku, vladkovji Planinski v Trnovem, ki vsakemu zainteresiranu radevolje izda tajno pridelovalna ogromnega sadu boginje Ceres.

Lepi uspehi boštanjskih sadjarjev

Ljubljana, 25. oktobra

Na sadni razstavi ljubljanskega velesejma je bilo opaziti letos zelo lep napredek. Vzlic temu, da je sadna letina letos zelo bogata, ni številne udeležbe po številu krajev, pač pa po izbirstnosti kvalitete in po veličini kvantitete. Na bivšem Stajerskem je sadna trgovina že dolgo vrsto let vse drugače razvila, kakor pri nas — zlasti na Dolenjskem, kjer se je začelo šele zadnja leta razveseljivo gibanje na polju sadjarstva. Prav ugodno presenečajo letošnji pojav boštanjske sadjarske podružnice na razstavi. Kje pa je Boštanj? vprašuje marsikdo. Pol ure od železniške postaje Sevnice, na desnem savskem bregu leži ta slikovita vas, obdana z velikimi sadovnjaki. Pred vojno se razen graščine ni skoraj nihče ukvarjal tam s sadno kupčijo. Nadučitelju Račiču se je zahvaliti, da je razširil med prebivalstvom mnogo sadnega drevja, ki je danes v najlepši rodni moči. Tudi njegov naslednik Musar je imel lepo šolsko drevesnico.

Prvi »Grmovce«, sedanjí župan Drmelj, se je šolal tudi na Tirolskem in v Klosterneuburgu. Prinesel je od tam mnogo znanja. Z večjim nasadom je začel trg. Slapšak, ki je našel kmalu posnemalec. Sadilo in cepilo se je zelo mnogo — po večini malo vrst, kar ima danes zelo dobro posledico — kvantiteto vrst. Voščenska uspeva tam izvrstno in prav tako kanadka, tafelček in kosmač. Sadna kupčija vzlic izobilju blaga ni dosegla uspehov, ker ni bila organizirana. Prišel je mlajši rod »Grmovca«, Dapaž in Slapšak sta uporabljala na domačih posestvih pridobljeno znanje. Povojna gospodarska kriza je silila ljudi k izboljšanju

Pri lenivosti črevesja, bolezní jeter in žolča, odeblosti in protinu, katarju žolčeca in črevesa, obolenjih danke odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanja v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna »Franz Josefova« voda izborno delovanje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

gospodarstva. Fantje so čitali — poskušali. Na jubilejni razstavi Kmetijske družbe se je pojavil Franc Dobovšek, ki je dobil za krasno vzgojeno pšenico srebrno svetinjo. Fantje so dobivali pogum. Sadjarska podružnica je oživela. Po sadovnjaki se je krepko delalo. Letos je dozorela odličitev. Stikali so glave in delali na tihem, da ne bi bilo kritike starokopitnežev, ki jim je vsak pokret odveč. Kakor zarotniki so se zbirali v tihih nočeh in debatirali. Na Slapšakovem podu so pripravljali lez za »amerikance«. O Mali maši mi je zaupala gospa Minka: »Pepi nekaj tuhta in s Francelinom delata za prvo prodajo sadja v zabojih.«

Podružnica se je udeležila sadne razstave v Brežicah. Kritika je bila ugodna. Čez par dni je bil uspeh dosežen doma z lepo uspešno razstavo. »Kar bo, bo!« so rekli. Gđ. Mija je poslala prve »amerikance« v Ljubljano na riziko. Rdeči kalvil, gđanski robač ni kosmač so »izživeli« in že je bilo po njih. Zaslužena pionirja gđ. Humek in Rohrman sta se pripeljala v Boštanj, da vidita, če se pripravljajo za ljubljansko razstavo. Zadovoljna sta odhajala. Sedaj se je začelo šele pravo delo. Fantje, dekleta, moške in žene so nosili lepo sadje, da se poštno pripravi za odpošiljatev. Sto »amerikancev« so postavili na razstavo v Ljubljani in nekaj kabinetnih kaset. Še prvi dan razstave je imel tihnik Dobovšek polne roke dela. Popoldne so že lenili rdeče listke na zaboj »Prodano« — »Prodano«. Zopet so se sešli pri Jožetu in korajža je osvojila vsa srca. Čestitamo marljivim boštanjskim sadjarjem k uspehu in jim želimo še nadaljnjih!

Trgovski dom

Ljubljana, 25. oktobra

Pred četrtsotletjem že se je med ljubljanskim trgovstvom porajala misel za zgradbo lastnega doma, v katerem naj bi se zbiral ves trgovski življenj in ki naj bi bil središče vsega organizatornega življenja slovenskih trgovcev. Ugledni trgovci, med njimi g. Jelačin star., so sprožili to idejo ter ji v votiranjem primerne zneska postavili realna tla. Že takrat so premotri valji vprašanje na nešteti sejah, slovensko trgovstvo se je tedaj že močno razgibal tudi v pravcu osamosvojitve in stanovskega ponosa, vendar preden se je moglo z delom pričeti, so nastali drugi časi in idejo je potisnila v stran vojna vihra.

Misel sama pa navzlic temu ni zamrla in je živela naprej. Po končani vojni je ruina potreba po lastnem krovu primorala ljubljansko trgovstvo, da se je znova oprijelo te akcije. Po ustanovitvi društva »Trgovski dom«, ki je že v prvih tednih obstoja zamoglo zbrati okrog pol milijona denarja, je bil uspešen razvoj akcije zagotovljen. Po temeljiti predprilavi so bila slednjič razpisana stavbna dela, ki so bila poverjena podjetju Miroslava Zupana.

Nasproti vladne palače v Simon Gregorčičevi ulici so koncem aprila zapele lopate, nastalo je živo mravljišče, kmalu je bil zgrajen temelj in v zrak je pričelo rasti zidovje. Delalo se je po načrtih arhitekta niž. Vlad. Šubica vse poletje skrajno intenzivno. Te dni je dobila štirinaststopenjska palos stredo in je bil tako »Trgovski dom« ponos našega trgovstva pod krovom. Zdaj so surova znanja dela skoro že dokončana. Zidariji so zaposleni le še s postavljanjem pregradnih notranjih sten. Tekom zime bodo napeljali še električne vodje in centralno kurjavo. Stavba sama se bo zdaj še v prvih pomladanskih mesecih lepo presušila, nakar jo bodo prepleskali in kmalu nato izročili njenemu namenu.

V »Trgovskem domu« bodo imele svoje prostore vse trgovske organizacije, ki so sedaj v gostiščini po raznih hišah. Tam se nastani: Gremij trgovcev za Ljubljano, Gremij za okolico, Zveza gremijev in zadrug, Trgovsko društvo »Merkur«, Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov, Društvo veletrgovcev v Ljubljani, Trgovsko bolniško in podporno društvo, dalje še nekaj drugih organizacij in pa — kar je glavno — tam dobi svoje prostore tudi Trgovska gremialna šola.

Toplih oblačil

trikotazo, perilo, nogavice, rokavice, kravate, čepice in vse drugo za zimbo boste kupili najbolj ugodno pri A. A. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c.

Glasbena prireditve v kaznilnici

Preteklo nedeljo dopoldne je priredilo ravnateljstvo moške kaznilnice v Mariboru domačim slovesnost z glasbenim in deklaracijskim sporedom. Namen prireditve je bil proslava 40-letnice zavodovnega obrtovanja in 120-letnice lirije ozvičene. Pevski zbor kaznencev je pod spretnim vodstvom zaslužnega nadučitelja g. Miška Cizelja izvajal naslednje pesmi: Vilko Novak: Jadranska vila, B. Ipavci: Ilirija, A. Medved: Na straži, Dav. Jenko: Tiha luna, Dev. Gor. čez izaro, Dev. Dobro jutro, ljubca moja. Poleg tega je zaigral orkester kaznencev-glasalcev Borštinskiyevio »Molitev«, Füllekrusovo »Misli name, ter istega skladatelja »Potovanje na gor«. Med točkami programa je imel g. višji ravnatelj N. I. Vrabl na kaznence primeren nagovor. Pevci in orkestraši so izvajali posamezne točke z vzorno discipliniranostjo in elanom.

Matineja je uspela v splošno zadovoljnost navzočega uradništva in kaznencev. Pričetkom novembra nameravajo baie prirediti javen kaznilniški koncert, h kateremu bo dovoljen dostop tudi javnosti. Take prireditve v kaznilnici so vsekakor odličnega vzgojnega pomena.

Nesrečno srečanje dveh orožniških patrolj

Ordnjska podoficirska šola v Kamenici je zadnje dni imela svoje vežbe na pobočjih Fruške gore. Že nekaj dni pa se tam okrog klati tudi neka razbojniška tolpa, ki je med prebivalstvom izvršila že več vlovov in so bile o njej obveščene okoliske orožniške stanice, ki so na lov za razbojniki poslale svoje patrolje.

Ene taka patrolja je že prišla na sled lopovom. Nesreča pa je hotela, da se je namesto razbojnikov iz nekega precej oddaljenega skrišališča pojavila patrolja orožniške podoficirske šole, ki je menila, da ima pred seboj patroljo tovarišev, ki markirajo sovražnika. Patrolja orožniške podoficirske šole je začela streljati s slepmi naboji, a prava orožniška patrolja je v domnevi, da streljajo razbojniki, odgovorila z ostro salvo. Posledica je bila tragična. Strel je zadell orožniškega podnarednika Milana Koraca, ki je po par minutah izdihnil.

Tovorni vlak skočil s tira

Logatec, 25. oktobra

Na progi med Rakekom in Logatcem v bližini Planine je danes jutraj ob 4.40 iztiril tovorni vlak 641. Pet praznih vagonov je bilo močno poškodovanih, človeških žrtev pa k sreči ni bilo. Iztirjeni vagoni so popolnoma zaprli promet na obeh tirih. Iz Ljubljane je kmalu po obvestitvi o nesreči odhitel pomožni vlak z delavci, ki so prgo do 10.20 dopoldne zopet očistili, nakar je bil promet v popolnem redu vzpostavljen.

Preiskava bo ugotovila pravi vzrok nesreče kakor tudi obseg materialne škode.

Zločin blazne žene

Prebivalstvo vasi Čiba v novosadski okolici je pretekli četrtek zjutraj razburila družinska drama, ki se je odigrala v hiši posestnika Mikloša Pilerja. Ko je Mikloš zjutraj se spal, se mu je približala njegova žena Magdalena, ki se ji je bil, kakor že parkrat prej, ponoči omračil um. Popadla je z mize velik kuhinjski nož in ga sunila v trebuh.

Mož je samo kriknil in se takoj onesvestil, blazna žena pa se je z okrvavljenim nožem podala na dvorišče, kjer so jo ugleдали sosedje in takoj upravičeno sodili, da pri Olerju ne more biti vse v redu. Prišli so blazno ženo, ji odvzeli nož in jo po daljšem naporu zvezali. Prihitiela je tudi orožniška patrolja, ki je uvedla preiskavo. Magdalena so spravili na varno in jo bodo seveda oddali v blaznico, težko ranjenega moža pa so prepeljali v novosadsko bolnico, kjer se bori s smrtjo.

V teku 24 ur dva vloma sredi Celja

Celje, 25. oktobra

Včeraj smo poročali o drznem vlovu, ki je bil izvršen v noči od srede na četrtek v trafiko g. Mihaela Pika na Kralja Petra cesti. Naknadno se je izkazalo, da je bil g. Pik oškodovan za skupno vrednost nad 18.000 Din. Razburjenje zaradi tega vroma, ki je bil že tretji sredi Celja v teku enega meseca, se niti še ni moglo poleči med prebivalstvom, a že se je danes zjutraj hiskoma raznesla po mestu vest, da je bil ponoči izvršen v neposredni bližini Pikaove trafike vlom v pisarno kamnoseškega reditelja bratov Kullich v Aškerčevi ulici. Vlomilec je prispel na dvorišče pred risarno skozi sosednji vrt po isti poti, kakor se je je poslužil vlomilec v Pikaovo trafiko.

Vlom je opazila v nasprotni hiši stanojoča g. Ana Trinkova, ki se je ponoči okrog 1.30 prebudila in stopila k akna. Opazila je v Kullichovi pisarni prižgane električno luč in obnemem zaslišala nerazložno šumenje in ropotanje. Odhitiela je k bližnjemu službujočemu stražniku in ga obvestila o dogodku. Stražnik je javil zadevo policijskemu nadzorniku g. Alojziju Vrčkovniku, ki se je nemudoma oddal z več stražniki na lice mesta in takoj zaprl vse izhode iz Aškerčeve ulice. V tem je pridiral previdno proti Kullichovi hiši, kjer je prebudil lastnika podjetja, da je odšel v pisarno. V pisarni vlomilca ni bilo več, nač pa je pričela razbita šipa v oknu, po kateri roti se je nočni nepozabljen gost spuliz v pisarno. Ko je bilo vse mirno, se je policija poskrila v bližnji skolini in pazila, kje bi se pojavil vlomilec. Okrog 6. zjutraj, ko se je že jelo dantii, je g. Kullich ponovno odšel v pisarno in našel v njej vlomilca v osebi 24-letnega ključavničarskega pomočnika Friderika Kirbiša, doma iz Cirkove na Dravskem polju, ki se je baš pripravljaj, da bi odšel na novo zimsko suknjo, vredno 1500 Din, in okrog 30 fotografij nagrobnih spomenikov ter Kullichovo beležnico.

Policija je Kirbiša takoj zaslišala in spravila v zapor. Kirbiš je prispel včeraj popoldne iz Velenja v Celje. Načrt za vlom je napravil najbrže že pred 10 dnevi, ko je bil v Celju in se je tedaj predstavil Kullichu kot kamnoseški pomočnik, ki prihaja baš iz Nemčije. Kullich mu je tedaj podaril 29 Din kot brezposelnemu kamnoseku. Kirbiša je celjska policija 11. t. m. poslala mariborski policiji, ki ga je osumila nekega vroma. Fant pa je najbrže dokazal aibi in je bil izpuščen. Po turneji skozi Sloveni gradec in Velenje je prišel včeraj v Celje ter bil aretiran in flagrantni pri vlovu. S tem pa seveda še ni polajšen vlov v Pikaovo trafiko, kjer manjka za vlovilec vsaka sled.

Srajce za gospode

Cefir z dvema ovratnikoma Din 58.—
modni cefir, največji vzorci Din 70.—
najfinjši jaquard in karo poplin Din 120.—
bele šifon Din 58.—, najfinjše Din 78.—
spalne, prvovrstne, komplet, veličnost Din 88.—
spodnje bluze 1. gradl od Din 35.— naprej
Prvovrstno blago! Lastni izdelek!
F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Samo ena je kakovost britvic „Gillette“:

vsaka posamezna britvica ima najostrejšo rezilce iz najboljših vrste železa, kar ga je. Kadar kupujete britvice, zahtevajte »Gillette«.

Gillette
Sokol

Švicarski gimnasti se ne udeležijo mednarodne telovadne tekme leta 1930 v Luxembourg, ki jo priredi Mednarodna telovadna zveza. Na lanskí Olimpijadi v Amsterdamu so, kakor znano dosežili v orodni telovadbi prvo mesto. Ker pa obsega tekma MTZ vedno poleg orodne telovadbe tudi celo vrsto panog lahke atletike, ki zahtevajo od tekmovalca vsestranske navežbanosti, je naravno, da se morejo udeležiti le one telovadne organizacije, ki imajo na razpolago zadostno število vsestransko navežbanih telovadcev. Švicarji so na dosedanjih izbirnih tekmah sprevideli, da ni upa na zmagi, zato so rajši udeležbo odklonili na predlog zveznega načelnika Schaufelbergerja.

Pokrajinski zlet ČOS v Hodoninu se vrši prihodnje leto v prvih dneh meseca junija ob priliki otvoritve tamošnjega sokolskega doma, ki je v gradnji in čigar stavbni stroški bodo presežali milijon Kč. Za časa zleta bo prirejena tudi velika narodna slavnost v slikovitih narodnih krojih in plesi.

Lepo planinsko kočjo si je pridobila Krušohorska župa v Krušnih gorah na severnem Češkem, ki jo služila poleti in pozimi v dobro sokolskemu članstvu, katero goji turistično oziroma pozimi smučarstvo. To je že druga velika planinska kočja, ki si jo je oskrbelo Sokolstvo. Prvo je kakor znano postavilo Sokolstvo Velike Prage lansko leto v Krkonoših.

Sokolsko društvo Třebíč na Moravskem, ki je eno izmed vodilnih društev v župi polkovnika Šveca si gradi pravi lichen in vsem zahtevam moderne telesne vzgoje odgovarjajoč stadion tik nad mestom. Otvoritev se bo izvršila prihodnje leto ob priliki župnega zleta, vendar pa se je že letos poletni tamkaj telovadilo. Telovadišča na prostem je bilo povod, da se je število telovadčev tega društva v vseh kategorijah močno povečalo.

Razmah telesne vzgoje na Poljskem je najbolj razviden iz statistike, ki jo je izdal državni urad za telesno in volško vzgojo. Leta 1918. je bilo po vsej Poljski samo 625 telovadnih prostorov, leta 1928, pa že 3132. Od leta 1917. dalje je bilo zgrajeno 193 igrišč, 187 stadionov, 12 plavalarn, 159 strelišč, itd. To je vsekakor velik napredek, na katerem ima poljsko Sokolstvo precejšnje zasluge.

Dopisi

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče v Radovljici uprizaro v nedeljo 27. t. m. Schillerjev igrokaz »Razbojnik«. Pri predstavi bo sodelovalo nad štirideset oseb. V ulogi Karla bo gostoval gosp. Klavara, naš dober znanec iz prejšnjih sezon. Igra ima enajst slik in bo dolga premori le med četrto in peto ter med sedmo in osmo sliko. Začetek bo točno ob pol 20. Nujno prosimo občinstvo, naj ne prihaja prepozno, ker moti s tem igro in navzočce, ki pridejo pravčasno. Igra se ponovi v nedeljo 3. novembra popoldne.

KOSTRIVNICA - PODPLAT. V nedeljo 6. t. m. se je vršila v prostorih g. Franciške Klinarjeve v Podplatu vinska trgatve, ki je za naše razmere lepo uspela. Gradbeni odsek za prezidavo postajališča Kostrivnica-Podplat je zabeležil prvi dohodek, ki ga je vrgla vinska trgatve in ki je znašal 3053.55 Din. Da je ta prireitev tako lepo uspela, se imamo zahvaliti predvsem obitelji Strahovi, pa tudi drugih ne smemo prezreti. Gđ. Milka Cvarova in Dominika Silčeva, poštarica Horjakova, učiteljica Rökova in učitelj Horvath so s svojo požrtvovalnostjo povečali uspeh prireditve. Z žalostjo pa moramo ugotoviti, da so do male izjeme prireditve ignorirali ljudje, ki imajo največ opravka z železnico. Da bo naša postaja že v doglednem času lično preurejena, se moramo zahvaliti našemu sreskemu načelniku gosp. dr. Karlinu, ki je radevolje prevzel nad te akcije pokroviteljstvo, pa šetu prodgovne sekcije gosp. inženjerju Osvaldju, ki nas je pretekli teden osebno obiskal, da smo se pogovorili o vseh podrobnostih nameravane preureditve. Na inicijativo vodje naše železniške postaje gosp. Pfeifferja so se uvedle nabiralne pole in upamo, da bodo pri tej akciji prišli do veljave tudi dosedanjí zamudniki. Četudi ekuša par izjem stvar zavleči, vendar vse kaže, da našim potnikom ne bo več treba na prostem prezebatii.

Bomba! Novost! Senzacija!

Danes Premijera!
Ob 4., 6., 8., 10. in 9. uri
Smeh!

PAT in PATACHON
med ljudožrci

Telefon 2124

Elitni kino Matica

Vilma Banky

Prebujenje

Vilma Banky

Domače vesti

* **Zahvala Nj. Vel. kralja.** Direkcija državnega rudnika v Velenju je prejela ob priliki otvoritve obrata v električni centrali naslednje brzojavko: »Nj. Vel. kralj je vzel z zadovoljstvom na znanje tople izraze udanosti, izrečene ob priliki otvoritve nove kalorifčne električne centrale pri državnem rudniku v Velenju, in je blagovolil odrediti, da izjavim Njegovo iskreno zahvalo. Minister dvora B. D. Jevtič».

* **Vse čitatelje in naročnike »Slovenskega Naroda«** v Dolenjem in Gorenjem Logatcu obveščamo, da začne uprava »Slovenskega Naroda« z 2. novembrom pošiljati »Slovenski Norod« z avtobusom Ljubljana - Vrhnika - Logatec. Naročniki v Dolenjem Logatcu bodo dobivali naš list v gostilni Kramar, naročniki v Gorenjem Logatcu pa v gostilni Antičević, kjer naj ga po prihodu popoldanskega avtobusa dvignejo. Nove naročnike sprejema uprava »Slovenskega Naroda« v Ljubljani. Mesečna naročnina 12 Din.

* **Marsikateri naših bivših avstrijskih veljakov se spominja na dogodke v svetovni vojni,** a marsikaj je že pozabil, ali pa ne zna spraviti v zvezo z velikimi dogodki pred 15 leti. Vsem tem bo letošnja knjiga o svetovni vojni, ki jo izda Vodnikova družba, pokazala razvoj svetovne vojne in njene glavne dogodke v pravi luči. Take knjige še nismo imeli. To bo knjiga, ki jo bo imela vsaka slovenska hiša za spomin na hude čase in boje. Knjiga je bogato ilustrirana in bomo šele iz nje spoznali, kako se je v bolesi rodila Jugoslavija.

* **Premeščen notar.** Kakor razglasi višje deželno sodišče v Ljubljani, je g. Ivo Bakovnik, notar v Metliki, v istem svojstvu premeščen v Kranj, kjer nastopi notarsko službo 30. tm.

* **Promocija.** Na zagrebški univerzi sta promovirali za magistra farmacije 22. tm. gospodini Marija Breščakova in Marija Gračnerjeva, obe iz Ljubljane.

* **Redukcija draginskih doklad** državnih namestencev in upokojencev. Finančna direkcija objavlja uradno: Prihajajo različna vprašanja in pritožbe o redukciji draginskih doklad, veljavni izza dne 1. avgusta 1926., ki izvirajo največ iz tega, ker si stranke niso v svesti bistva teh odtegljajev. Da se temu nedostatku odpmore, se pojasnjuje, da je po interpretaciji ministrstva financ DR br. 101.644 z dne 29. julija 1926 redukcijski draginski doklad, kakor je objavljen v »Uradnem listu« št. 306/29 z dne 31. julija 1926, definitivna in da je z njo na novo regulirana višina osebnih draginskih dokladov.

* **Vpisovanje v abiturientski tečaj** na državni trgovski akademiji v Ljubljani bo dnevno ob uradnih urah do 31. tm. Ako se prijavi dovoljno število slušateljev, prično predavanja 4. novembra.

* **Druga pomlad** v Bosni. Kakor javljajo iz Banjaluke, so v tamkajšnji okolici v drugi letošnji vsezvetela razna sadna drevesa ter nekatera začela delati tudi drugi letošnji plod. Tamkajšnje ljudstvo smatra to za predznak ostre zime.

* **Smrtna kosa.** Na Gaštelju pri Kranju je 25. t. m. po kratkem trpljenju preminula v 77. letu starosti posestnica ga. Marija Šmidova. Pokop je bil ob 16. na pokopališču v Smartnem. Pokopniški obred spomin, žalničnim našo sožalje!

* **Parni mlin** v Kočevju ni last trgovca g. Franca Možeta, kakor se je nedavno pomotoma poročalo, temveč last g. Ivana Tomšiča, prejšnjega lastnika vodnega mlina v Podgozdu.

* **Smrti padec s petega nadstropja.** V Zagrebu je padel predvčerajšnjim kleparski pomočnik Franc Pšeničnik iz petega nadstropja novozgrajenega Doma članov penzijskega fonda zagrebškega gledališča na Mažuraničevem trgu na čestni jak. Pšeničnik je bil na strelji zaposlen pri žlebu in je izgubil ravnotežje. S polomljenimi udji je nesrečnik obležal nezavesten na tleh v maki krvi. Zlomila se mu je tudi hrbtenica. Nesrečnik je izdihnil že med prevozom v bolnico.

* **Pred izdajo spominskih poštih znamk.** Minister za javna dela je odredil, da se spominske poštne znamke, izdelane v spomin na tisoletnico hrvatskega kraljestva, puste v promet dne 1. novembra letos. Znamke so izdelane z nominalno ceno po 50 par, 1 Din in 3 Din, prodajale pa se bodo s pribitkom po 1 Din, 150 Din in 4 Din.

* **Mladostni vlomilci pod ključem.** Subotška policija aretirala tričlansko tolčo mladitve vlomilcev, ki imajo na vesti že več vlovov. Kakor se je ugotovilo, znaša plen mladostnih zlikovcev nad 50.000 dinarjev.

* **Smrt študenta — tehnika.** Veleposelniku Maksimu Stepincu iz Vrbovca na Hrvaškem je operacijo v Ljubljani umrl sin Ivica, ki je podlegel operaciji na slepem črevesju. Truplo pokojnika so prepeljali v Vrbovec, kjer je bil pokopan na domačem pokopališču ob veliki udeležbi tamkajšnjega prebivalstva.

* **Senzacionalen beg novosadskega žitnega trgovca.** V Novem Sadu je povzročilo veliko senzacijo beg neznanega tamkajšnjega žitnega trgovca Marka Dozlerja. Kolikor je doslej znano, je Dozler odskočeval v prvi vrsti svoje prijatelje in sorodnike ter tamkajšnje podružnice nekega ljubljanskega čedarnega zavoda, pri kateri si je izposojal denar na menice. Ene teh menic je baje falzificiral. Kariera Marka Dozlerja je zanimiva. Pred nekaterimi leti je prišel v Novi Sad ter si s svojim nastopom utrdil pozicijo v gospodarskih krogih. Splošno je bilo mnenje, da je on trgovec velikega stila. Prošli tork je iz kavarne telefoniral svojemu poslovođu, da se odpelje v Subotico, češ da mora tam prevzeti večjo partijo. Z njim se je odpeljala tudi njegova žena. Afera bi ne bila prišla v javnost, da ni prišla oškodovana banka s ka-

zensko ovadbo, na podlagi katere je novosadska policija uvedla kazensko preiskavo. Novosadska policija je o begu obvestila policijo v Budimpešti, kamor je baje pobegnil Dozler ter zaprosila, naj Dozlerja takoj aretirajo in izročijo našim oblastvom.

* **Planincem!** V nedeljo 27. tm. bo v planinski kapeli na Krvavcu dopoldne ob pol 11. sv. maša.

* **Obleke kemično čist, barva, plisira in lika** tovarna Jos. Reich.

* **Opozorjamo** na današnji razglas komisaria oblastne samouprave ljubljanske 1790

* **Podpirajte** Ciril Metodovo družbo, ker je podpore zelo potrebna. 1340

* **Ali so slaščice škodljive zobovju?** Sladkor tvori glavni sestavni del človeške prehrane, ki je redčen in zdrav. Zaradi tega naj odrasli kakor tudi otroci mirno uživajo slaščice; samo se moramo varovati, da bi ostanki sladkorja, ostajali dalje časa v ustih, zakaj sluz, ki se drži zobov, in ostanki sladkorja, ki ležejo med zobe, preidejo zaradi vretja v kisline, ki se lahko ko lotijo vrhne plasti zoba in jo razkrojijo (karies, zobno gnitje). To se dá preprečiti le z rednim čiščenjem zobovja s krtačico po jedi, predvsem ko greš spat. Za čiščenje je posebno primerna zobna pasta **Pebeco**, ki ima to prednost, da budi ustne sluznice k izdatnemu izločanju sline. To izločanje sline odstranjuje ostanke sladkorja. 185

Iz Ljubljane

u— **Naši sportniki** za Jugoslovnsko Matico. V spomin na nesrečni izid koroškega plebiscita, ki je odtrgal od naše države zajednice preko stotisoč naših rojakov, se vršilo leto za letom tudi sportne prireditve. SK Ilirija je ob petletnici plebiscita razpisala vsakoletni nogometni turnir za svoj gosposvetski pokal. Tak turnir bo tudi v nedeljo ter bo poleg domačih klubov sodeloval tudi mariborski prvak SK Maribor. Podrobnosti tekmovalja, ki bo na igrišču Ilirije, so razvidne iz sportne rubrike. Jugoslovnska Matica, kateri je namenjen ves dobiček turnirja, pa poziva vso narodno čutečo javnost, da poseti te prireditve ter da tudi s tem izraza svojim simpatijam napram rojakom onstran Karavank.

u— **Večer francoske pesmi in glasbe** v Ljubljani. Francoski institut priredi v ponedeljek 28. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani predavanje o francoski pesmi. Govoril bo prof. Marc Vey, pevske in klavirske točke pa bosta izvajala francoska umetnica - solistka gdč. Blanche Dufour in pianist Marcelle Heuclin. Program obsega pevske in klavirske točke starejše in na novejšje francoske glasbene literature. Sedeži od 10 Din navzdol, stojišča po 2 Din v predprodaji v Matici knjigarni. Vsi prajatelji francoske glasbe najvredneje vabljivi.

u— **Zadnji dnevi Pompejev.** Danes ob 14.30 bo predvajala ZKD v prostorih Elitnega kina Matic veliki zgodovinski film o katastrofalni propasti cvetočega rimskega mesta, sloviti Pompejev, ki jih je zaslula strašna lava ob izbruhu ognjenika Vezuva 24. avgusta l. 79. po Kr. r. Veliko mesto, ki je stelo tedaj nad 30.000 prebivalcev, kjer so se nahajale razkošne vile bogatih Rimljanov, je izginilo tedaj mahoma z zemeljskega površja ter postalo žrtev potresa, ognja in lave. Film je posnet po znamenitem in izredno napeto pisanem romanu Bulwerja. Zgodovinsko razlago k filmu bo govoril g. prof. Rado Pavlič. Film se bo ponovil jutri ob 11. dopoldne.

u— **Iz gledališča.** Drevi uprizore v operi priljubljeno opereto »Grof Luksenburški«. Melodijozna, lahka glasba, razposajeno predpustno življenje in živo napeta salonska vsebina bo vsekakor tudi letos ugajala posetnikom. — V nedeljo ob 15. uprizore v operi »Mamzelle Nitouche« z gospo Poličevo v naslovni vlogi. Zvečer ob pol 20. se bo pel v operi Floersterjev »Gorenjski slavček«. V partiji Ninon nastopi kot

Usta i grlo

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice boleznin v naše telo. V kavarni se boste najlažje očuvali nahoda, influence in bolezni v grlu, uporabljajoč redno ANACOT-PASTILE dr. a Wandora. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varnost se prepratoval, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

gost gospa Vera Jermanova, bivša članica ljubljanske, mariborske in osiješke opere. Obe nedeljski predstavi bosta izven, po znižanih cenah. — Drama uprizori drevo »ponovno izvrstno francosko komedijo »Velika abeceda« z gospo Nablocko, gosposdom Cesarjem in gosposdom Lidaom v glavnih vlogah. Predstava bo izven po običajnih cenah. — V nedeljo na uprizore v dramo »ponovno veseloligro« Naš gosposdom župnik« z g. Cesarjem v naslovni vlogi. Za predstavo bodo veljale običajne cene.

u— **Premiera Gogoljeve komedije »Ženitev«** na Sentiakobski gledališki oder vlezabavno tridejansko rusko komedijo »Ženitev«. Silno komične situacije in satirična vsebina zabava občinstvo med vso predstavo. Pri predstavi sodelujejo dame Petričeva kot nevesta Agata Tihanova, Burčarjeva kot Tekla Ivanovna, Modičeva kot Arina Panteleimonova, Baranova kot Dunjaška. Komičnega bojazljivega ženina igra Košak, eksekutorja Jajčnika Gnidovec, mornarskega poročnika v poklju Blazič, pehotnega poročnika izven službe Lavič in Stefana g. Moser. Vstopnice za obe predstavi se dobe v trgovini Miloša Karličnika na Starem trgu.

u— **Sokol I na Taboru** javlja članstvu, da je preminul njegov ustanovnik in do brotnik brat Drago Scawab. Pozivamo člane, da se pogreba pokojnega brata udeležijo v kroju. Pogreb bo danes 26. tm. ob 16. iz prirvaške veže Leonišča k Sv. Križu. Zbirališče pol ure pred pogrebom na Taboru.

u— **Lutkovno gledališče na Taboru.** V nedeljo 27. t. m. ob pol 17. se vprizori nova lutkova igra v 3 dejanjih »Čarovnik Ropotar in njegova žena Ježibaba«. Med odmorom bo igral salonski orkester. Vhod z Vrhovčeve ceste. Prostovolni prispevki v kritje režijskih stroškov se hvaležno sprejemajo.

u— **Kolikoli Ljubljancov poseti ob Vseh svetih grobove** pri Sv. Križu in Sv. Krištofu? Letos dobimo če ne povsem točno, pa vsaj približno število. Društvo Skrb za mladino priredi na praznik neke vrste štetje. Štetje je mišljeno tako, da se naprosi vsak posetnik pokopališča, naj spusti v posebne, v ta namen pripravljene steklene nabiralnike samo po en novček. Število novcev naj bi bilo približno število obiskovalcev.

u— **Akcijški odbor za ustanovitev ljubljanske podružnice Hrvatskega trgovskega društva »Merkur«** v Zagrebu sklicuje sestanek privatnih namestencev za ponedeljek ob 20. v prostorih hotela Štrukelj z dnevnim redom: Socijalno zavarovanje in privatni namestenci; 2. Eventualije.

u— **Glede zadušnice za pokojnega Vladimira Gortana** v frančiškanski cerkvi smo prejeli: Glede na notico v Vašem listu javlja podpisani župni urad, da se sv. maša zadušnica za pokojnega Vladimira Gortana ne bo vršila v frančiškanski cerkvi v nedeljo 27. t. m. ob 11., ker je bila za ta dan in za to uro že prej oznanjena in napovedana blagoslovitev zastave ljubljanskih skavtov. Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

u— **Ubita pri pobiranju drv.** Zidarjeva žena Marija Fekonjeva iz Zg. Hrušice pri Dobrunjah je predvčerajšnjim v gozdu nabirala dračje in naletela na skupino delavcev, ki so podirali neka drevesa. Nesreča je hotela, da je na Fekonjevo naenkrat padlo neko nasekano drevo, ki je ubogo žensko udarilo z vso silo po glavi in jo pokopalo pod seboj. Nesrečnica je obležala nezavestna in so jo morali nemudoma prepeljati v splošno bolnico. Tamkaj pa je poškodovanka včeraj dopoldne na posledičnih poškodbah preminula. Drevo ji je prebilo lobanjo, poleg tega pa je imela še notranje poškodbe. Orožniki so v zadevi nesreče uvedli preiskavo.

u— **Vlom v mlekarino.** Ko je prišla Ana Cotmanova včeraj zjutraj v svojo mlekarino v Metelkovi ulici, je našla vrata nezaklenjena, čeprav ji je prejšnji večer dobro zaklenila. Čim je stopila v lokal, je doživela drugo presenečenje: notri je bilo vse razmetano in je neznani tat odnesel škaflo napolitank, škaflo čokolade in nekaj navadnih jestvin. Kakor je Cotmanova pozneje ugotovila, je mogel neznan storilec vdreti v njen lokal le s pomočjo ponarejenega ključa. Cotmanova je prijavila vlom policiji.

u— **Kar v predsohe hodijo po oblačila.** Železniški uradnik Rafael Ogrin, stanujoč v Vošnjakovji ulici, je predsinočnim ugotovil, da mu je zmanjkal iz predsohe stanovanja dežni plašč, ki ga je obesil tamkaj na obešalnik. Plašč se je malo poprej še nahajal na svojem mestu, a je prišel

Zimsko perjo

rokavice, nogavice, pletenine in drugo priporočila
IV. URBANČIČ, Miklošičeva cesta 20.
Cene priznane nizke. 12474

PLESNA ŠOLA T. K. D. ATENE

Otroški tečaj, tečaj za naraščajo, družabni tečaj za moderne plesse. Vpisovanje danes v soboto od 18.—22. ure v Bili dvorani hotela »Union«.

Rokavice,

jelenova koža, Nappa podložene, Lavable, Juhten, Glace, Trico
velika izbira 12652

Srečko Vrščič nasl.

V. LESJAK

Šelenburgova ul. 3

med tem v hišo neznan mlad človek, proseč pri stankah za par starih čevljev. Oglasil se je tudi pri Ogrinovi, kjer je hitro porabil priliko, snel plašč s kljuke in izginil.

u— **Aretacija nevarnega zločinca.** Neki v mestu so včeraj zjutraj aretirali 29letnega Josipa Pušnarja, rodom iz Gorice. Pušnar se je zadrževal dalje časa v Karlovcu, kjer je pred nekaj dnevi oškodoval neko trdko za večjo vsoto denarja. Ob enem je Pušnar tudi obdolžen, da je sodeloval pri umoru nekega strojevodje v Karlovcu. Na zahtevo karlovaških varnostnih oblastev bodo aretiranca odpremili v Karlovac.

Iz Maribora

a— **Kraljeva zahvala.** Ob priliki 10letnega jubileja Društva odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru je bil od zborovalcev odposlan na Njegovo Veličanstvo kralja udanostni brzojav na katerega je prejel društveni predsednik od ministra dvora zahvalo: »Gospodinu Dragotinu Gilčvertu, predsedniku Društva odvetniških in notarskih uradnikov Maribor. Gospodine! Primivši za zadovoljstvom izraze odanosti i tople pozdrave, podnešenim u ime Društva odvetniških in notarskih uradnikov prilikom društvene desetogodišnjice Njegovo Veličanstvo Kralji blagovoielo je narediti mi, da Vam izjavim Njegovo srdačno zahvalnost. Minister Dvora B. D. Jevtič l. r.

a— **Skok iz višine 1000 metrov** bo največja senzacija letalsko - akrobatskega meetinga, ki ga priredi mariborski Aero klub »Naša krila« jutri ob pol 14. na letališču na Teznu. Slovita nemška pilotinja Hedy Schuhmannova bo prispela drevi iz Württenberske in bo skočila dvakrat s padalom iz letala, ki jo bo dvignilo 1000 m visoko.

a— **Propagandni polej** nad Mariborom. Srečni posetniki ob tej priliki uvoženih letakov naj se poslužijo ugodnosti, ki jim jih nudi trdk L. Ornik, Koroška cesta 9, pri nakupu vsega blaga, kakor je v letakih navedeno.

a— **Nedelja v mariborskem gledališču.** Da pride tudi občinstvo, ki se rado nasmeje, na svoj račun, se bo ponovila v nedeljo, 27. tm. vlezabavna poljska komedija »Morala gospe Dulske«, ki je pri premijeri izvala salve smeha. V naslovni vlogi nastopi ga. Dragutinovičeva.

a— **Madžarsko letalo pri Sv. Lenartu.** V vasi Hravstovec pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so imeli v četrtek nenavaden gosta. Rad goste megle in neukodnega vremena je namreč pristalo tamkaj neko madžarsko letalo. O dogodku so bile takoj obveščene naše oblasti in je včeraj odšla na kraj zasilnega pristanka komisija, obstoječa iz srezkega poglavarja dr. Ipavca in majorja 45. pp. g. Mičiča, da se ugotovi pravi razlogi pristanka tujega letala na našem ozemlju.

a— **Karambol.** Dojem strašne avtomobilske katastrofe trgovca Vrhunca in stroge policijske odredbe, so v prav obilni meri zavre divjanje avtomobilistov in motociklistov, ki se je v Mariboru močno razpalo. Včeraj pa je zopet prišlo po dveh tednih do karambola, ki sta ga zakrivila šoferja Jakob K. iz Ptujia in K. F. iz Ljubljane. Ljubljanski šofer je vozil preveč na levi strani in se kljub zmeremu tempu zadel v avtomobil, ki mu je privozil nasproti. Ptujski šofer čeni škodo na 6000 Din. Zadevo bo obravnavalo sodišče.

a— **Nepremišljeno dejanje** je zagrešil železniški uslužbenec Viktor N. Že 12 let je v službi železnice ter je bil vedno priden marljiv in pošten. Včeraj pa ga je vrag zmotil, da je vzel s seboj par kosov medenine v vrednosti 300 Din. Pri tem ga je zasačila železniška policija, ki ga je aretirala in ga izročila v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

a— **Pogojni odpust.** V sredo dopoldne je bilo iz mariborske kaznilnice odpuščenih 21 kazencev na podlagi novega zakona o izvrševanju kazni, ki predvideva pogojni odpust kot olajšavo kazni, mesto ukinitvega samotnega zapora. Kazenci so bili pod varstvom odpremljeni v pristojne občine.

Iz Celja

e— **Ostro streljanje celjske garnizije.** Vojaštvo celjske garnizije bo imelo 29. t. m. od 8. do 12. dopoldne v okolici vojaškega strelišča v Pečovniku pri Celju ostro streljanje. Tamkajšnji okoliški prebivalci se opozorja, naj se v omenjenih urah ne mude v tamkajšnjih okoliških gozdovih, da se prepreči vsaka eventualna nesreča.

e— **Dva nova mestna avtobusa.** Predvčerajšnjim sta prispela v Celje 2 velika in elegantna avtobusa znamke »Austro-Fiat«, ki ju je že pred meseci naročilo celjsko mestno avtobusno podjetje v tovarni v inozemstvu. Včeraj popoldne se je izvršila prva poskusna vožnja na že uvedeni progi celjskega mestnega avtobusa Celje-Sv. Peter pod Svetimi gorami. Vožnja je prav zadovoljivo uspeša.

e— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici sta umrla 61 letni Ferdinand Čepuč, tesar iz Zagrada pri Celju, in 28 letna Marija Sagerjeva, ščetarjeva soproga iz Celja, Aleksandrova ulica 9.

e— **Dvodinarski falzifikat tudi v Celju.** Policiji je izročil znani sodavčarski podjetnik g. Alojz Baldasin iz Gaberja dvodinarski novček, ki se na prvi pogled spozna kot falzifikat. Kovanec je zelo slabo ponarejen in sta obe strani novca izvršeni nenavaden medlo in nejasno. Tudi nima popolnoma okrogle oblike in nazobčkanega roba. G. Baldasin ne more točno navesti osebo, od katere je dobil novček. Doda se mu, da ga je prejel od enega savinjskih splavarjev, ki jih je pred dnevi odpeljal s tovrnim avtomobilom v Savinjsko dolino.

e— **Izredna ljudska lahkovernost.** K še ne 16 letni kmečki deklici Kristini B. v Zavednem pri Celju je prišla v sredo dopoldne neka meščanska oblečena mladenka z moderno frizuro. Dejala je, da je prišla

Kino DVOR LJUBLJANSKI TEL. 2730

Samo še danes in jutri!
Kavalir vseh kavalirjev!
ADOLF MENJOU!
O službi žene
Ose za žene!
Ob 4., četrta na 7. pol 8. in 9.

po naročilu Kristinine matere, ki sedi zaradi neke zadeve v zaporu celjskega sodišča, naj bi ji prinesla nekaj obleke, ker jo v zaporu zebe in je bolna. Deklica ji je izročila nekaj obleke, blaga in platna, obenem pa tudi 400 Din gotovine, ker je poslanka izjavila, da mora plačati 200 Din za zdravnika in 200 Din za razne kolke. Kristina pa se je oblekla in je kot skrbna hčerka ponela materi tudi nekaj jabolk, grozdja in drugih malenkosti. Ko sta prišli obe ženski v Celje pred zapore v starem okrožnem sodišču, je neznanca, ki se je predstavila z imenom Grosek, vzela cekar z omenjenimi dobrotami dekletu iz rok in odšla v poslopje. Kmalu se je vrnila s praznim cekarjem in ga oddala Kristini, češ, da se mati lepo zahvaljuje. Včeraj pa je Kristina zvedela, da je nasleda zviti sleparki, katero zdaj išče policija.

Iz Litije

i— **Plesni krožek Narodne strokovne zveze** priredi plesno šolo, v katero se vsi ljubitelji modernih plesov vladno vabijo. Otvoritvena plesna vaja bo v nedeljo 27. t. m. ob 14. v novi dvorani goslova »Franko«.

Iz Trbovelj

t— **»Zupan Stilmundski«** na sokolskem odru. Naše sokolsko gledališče se lahko pritevra med najboljše diletantske odre, tako glede na igralske moči kakor na repertoar. Danes, v soboto zvečer bodo igrali »Zupana Stilmundskega«, za katerega vlada med publiko veliko zanimanje. Toplo moramo pozdraviti najnovejši ukrep uprave sokolskega gledališča. Uprava se je odločila, da uvede z današnjim predstavo tudi dijaške vstopnice, do katerih imajo pravico učenci in učenke meščanske šole ter učenci in učenke vseh nadaljevalnih šol. Cena dijaških vstopnicam bo 2 Din. Naši doraščajoči mladini bo s tem dana prilika do lene in koristne zabave in smo upravičeni, da se bo te ugodnosti posluževali v največji meri.

t— **Solska anketa.** V sredo popoldne se je vršila v občinski pisarni anketa glede ureditve Solskega vprašanja v Trbovljah in Hrastrniku. Ankete so se udeležili zastopniki TPD ter zastopniki krajevnih šolskih odborov. Posvetovanja niso dovedla do nobenega zaključka. Solske razmere v Trbovljah in v Hrastrniku pa so take, da ne trpe nobenega odlaganja. Občini ne bo preostalo drugega kot to, da najame posojilo in da gradi. Vsaka druga rešitev pomeni samo zavlačevanje.

Iz Hrastrnika

h— **Tatvina.** V Retju je okradel neki 10letni pastir, ki sliši na ime Franc, gostilničarja Zupančiča. Fant je doma nekje iz Primorja in je že predkaznovan. Ponaredil je sam ključ. Tako je prišel do Zupančičevih 700 Din, katere je lahkomišlelo z drugimi pobalini zapravil. Povabil je tudi vsake fante pomoči v gostilničarjevo klet, kjer so si ga privoščili. Za vse te grehe bo moral Franc dati odgovor pri sodnji v Laškem, kamor so ga orožniki spremili.

h— **Kolavdacija.** Mizar g. Marko Šuster si je postavil ob občinski cesti pod Rošem čedno hišo. V pritličju je prostorna delavnica, v prvem nadstropju pa veliko stanovanje. Pretečeno soboto se je vršila tozadevna kolavdacija. Komisija je našla po večini vse v redu.

h— **Hrastrniški gasilci** pridno pripravljajo za »trgatev grozdja«, ki se bo vršila v nedeljo popoldne v gostilniških prostorih g. Dolinseka.

h— **Smrtna kosa.** Umrla je na Dolu pri Hrastrniku v četrtek zvečer gospa Marija Majcen, soproga spoštovanega trgovca in posetnika g. Franca Majcen. Pokopali bodo pokojnico danes v soboto na župnem pokopališču na Dolu. N. v m. p. Prizadejim naše sožalje!

h— **Skavti.** Tudi hrastrniška mladina se je začela zanimati za lastno skavtsko organizacijo. Do sedaj je spadalo malo število naših skavtov k celjskemu stegu. Pretečeno nedeljo pa se je ustanovila pri nas lastna skavtska organizacija pod imenom »Kondor«. Pristopilo je takoj 16 članov. Vodnikom je bil izvoljen dijak Miha Vastič.

Iz Zagorja

z— **Izseljevanje rudarjev.** Večje število rudarjev je odpotovalo na Holandsko, kjer se jim obeta večji zaslužek. Med izseljenici so rudarji, ki so tudi tu dobro zaslužili, pa pravijo, da jih neka sila kar žene z domače zemlje.

z— **Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor Zagorje,** opozarja člane, ki se še niso prijavili okrajnemu sodišču v svrhu prevredbe po novem invalidskem zakonu, naj se takoj javijo pri krajevnem odboru. Zadnji dan prijave bo 30. novembra. Kdor se do tega dne ne prijavi, izgubi vse pravice, kajti pozneje se ne bo dalo nič več doseči. — Ob enem izreka odbor trafikantki gdč. Olgi Čukovi in trafikantu g. Srečku Učakarju iskreno zahvalo za prostovoljno prispevke.

z— **Otvoritevna predstava Sokolskega gledališča.** V nedeljo 27. t. m. bo vprizorilo Sokolsko gledališče narodno igrs s petjem v 5. dejanjih »Deseti brat«. Občinstvu, ki se za narodne igre najbolj zanima, bo s tem ustrezno. Zato pa naj zopet napolni dvorano s svojim obiskom, da bo otvoritvena predstava kar najbolj častno obiskana. Začetek bo točno ob 20.

z— **Renoviranje koč** na Sv. Planini. V nedeljo 27. t. m. bo odbor podružnice SPD Litija-Zagorje na Sv. Planini pregledal koč in dal popraviti, kar je nujno potrebno popravila. Tako se bo koč znotraj presnažila, napravila se bodo dvojna okna in se bo postavila v levi sobi nova peč Zephir, ki se takoj razgreje. Članstvo se vabi, da se odboru pridruži z dobrimi nasveti in v nedeljo zjutraj poseti Sv. Planino.

Iz Škofje Loke

— Poštni promet Škofje Loke — Ziri. Po katastrofalnih poplavih v Poljanski dolini, ki so na več mestih celo popolnoma razjedle in porušile, je pošta na upravo ves svoj promet usmerila na Logatec. Med Škofjo Loko in Ziri se je vzdrževala osebnostni prevoz z avtobusi. Ker pa je zadnje čase cesta zopet v zadovoljivem stanju, je pošto ravnateljstvo razpisalo licitacijo za ponovno pošto vožnjo v Škofjo Loko, ki jo je po četrtem konkurzu prevzel za 72.790 Din g. Poljanšek, dosedajni avtobusni oskrbovalec potniške vožnje v tej smeri. Avto bo odhajal iz Škofje Loke ob 9., a iz Zirov ob 16., da bo imel zvezo na večerne vlake. Vožnja se uvede takoj, ko potrdi licitacijo generalno pošto ravnateljstvo v Beogradu.

— Godbeno društvo Škofje Loke je na svojem običnem zboru pred meseci izvolilo svojega soustanovitelja, veletroga gospoda Thalerja Rafaela v svrhu priznanja zaslug za častnega člana. Diploma, delo akademika slikarja g. Franceta Koširja, je razstavljena v izloženem oknu Okrajne hranilnice in posojilnice.

Iz Kranja

— Proslava češkoslovskega praznika. Sokolsko društvo priredi skupno s tukajšnje češkoslovske kolonije v soboto 26. t. m. ob pol 21. v veliki dvorani Narodnega doma proslavo češkoslovskega narodnega praznika. Spored: slavnostni govor br. inž. Brixija, »Raport«, melodrama, ki jo predvaja isti, ter godbene točke čitalniškega orkestra. Po sporedu ples z jazzom Odeon.

— Drugi nastop Rette v sredo zvečer je zopet privabil v Narodni dom toliko radovednega občinstva, da je bila dvorana nabito polna, toda program prvega dne je boljše uspeh.

Iz Kamnika

— Tombola. V nedeljo popoldne ob pol 3. bo priredilo Kolo jugoslovenskih sester na Glavnem trgu vsakoletno tombolo z bogatimi dobrotami. Vabimo naše zavedno občinstvo, naj z obilno udeležbo dokaže, da pravilno ceni nesebični trud tega društva.

Radio

Izveček iz programov

LJUBLJANA (572 m), **ZAGREB** (307 m), **BEOGRAD** (429 m), **PRAGA** (342 m), **BRNO** (432 m), **VARSAVA** (441 m), **DUNAJ** (517 m), **BERLIN** (418 m), **FRANKFURT** (590 m), **LANGENBERG** (473 m), **STUTTGART** (350 m), **BUDIMPEŠTA** (550 m), **LONDON** (Daventry 1533 m), **RIM** (441 m), **STOCKHOLM** (Motala 1348 m).

Sobota, 26. oktobra.

LJUBLJANA 13.30: Reprodukcijska glasba. — 13.30: Napoved časa, borza, reprodukcija glasbe. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.00: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Esperanto. — 19.00: Vzgoino predavanje. — 19.30: Nemščina. — 20.00: G. Premelj poje »Slagerje«. — 20.30: Koncert jugoslovske glasbe. — 22.00: Napoved časa in poročila. — 22.15: Jonny - jazzband. Vmes poje Slagerje g. Rus.

Nedelja, 27. oktobra.

LJUBLJANA 19.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10.00: Religiozno predavanje. — 10.20: Domovina naših domačih živali. — 10.50: Reprodukcijska glasba. — 11.00: Koncert radio - orkestra. — 15.00: Predavanje o vinogradništvu. — 15.30: Reprodukcijska glasba. — 16.00: Dramski in pevski solo - nastopi. — 16.30: Radio - orkester. — 17.00: Bohuslavovi življenjski in gledal. spomini. — 17.30: Radio - orkester. — 20.00: Večer opernih arij: poje g. Sax - Prietovšek. — 21.00: Valček večer radio - orkestra. — 22.00: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio - orkestra.

MISS RADIO TO SO TUNGSRAM BARIJEVE CEVI

Pri mednarodnem tekmovalstvu je bila soglasno izvoljena, kajti na vsakem prejemalcu nudi najlepši sprejem.

ZAGREB 11.30: Dopoldanski koncert. — 12.05: Nadaljevanje koncerta. — 17.00: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncert komorne glasbe. — 22.00: Koncert Schubertove glasbe. — **BEOGRAD 12.30:** Rusko cerkveno petje. — 17.05: Ciganska godba. — 19.30: Literarni program. — 20.30: Orkestralni koncert. — 21.40: Poročila. — 21.50: Veselolazje. — 22.20: Laha godba orkestra. — **PRAGA 16.00:** Koncert iz Bratislave. — 18.05: R. Straussove pesmi. — 19.05: Koncert godbe na pihala. — 20.00: Orkestralni koncert. — 21.00: Laha godba. — Godba za ples. — **BRNO 16.00:** Koncert iz Bratislave. — 18.00: Orkestralni in klavirski koncert. — 19.00: Koncert vojaške godbe. — 20.00: Prenos iz Prage. — 21.30: Koncert moravske glasbe. — **VARŠAVA 17.40:** Koncert godbe na pihala. — 20.30: Poljudni koncert orkestra in solistov. — 22.25: Nadaljevanje koncerta. — 23.00: Godba za ples. — **DUNAJ 10.20:** Koncert na orgle. — 11.00: Orkestralni koncert. — 16.40: Koncert dunajskega ženskega simfoničnega orkestra. — 19.10: Komorna glasba. — 20.30: Operna »Orlova«. — **BERLIN 16.40:** Wagnerjeve skladbe. — 18.15: Laha godba. — 20.00: Filmski večer. — Godba za ples. — **FRANKFURT 16.30:** Popoldanski koncert. — 20.00: Prenos iz Stuttgarta. — 21.15: Saksofonski koncert. — 22.15: Godba za ples. — **LANGENBERG 16.30:** Koncert iz Frankfurta. — 20.00: Koncert operne glasbe. — Laha godba in ples. — **STUTTGART 17.00:** Prenos iz Frankfurta. — 19.00: Koncert. — 20.00: Malmgren. — 21.15: Prenos iz Frankfurta. — 22.30: Godba za ples. — **BUDIMPEŠTA 11.30:** Dopoldanski koncert. — 17.15: Laha godba orkestra. — 19.35: Pevski koncert. — Ciganska godba. **LONDON 20.55:** Prenos večerni. — 22.05: Koncert orkestra in solistov.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 24. oktobra 1929.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra	Oblak.	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana	7.55.4	12	93	WSW 2	10		1.7
Maribor	7.53.1	10	90	W 2	10		1.0
Zagreb	7.55.6	11	99	WSW 2	10		0.0
Beograd	7.55.6	14	90	mirno	10		0.0
Sarajevo	7.5.9	12	98	mirno	10	Dež	0.4
Dubrovnik							
Skopje	7.57.8	13	99	mirno	10	Dež	3.0
Split	7.56.8	15	93	E 4	7	Dež	4.0

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 18.0, najnižja 11.2.

Solnce vzhaja ob 6.29, zahaja ob 16.58. Luna vzhaja ob 23.18, zahaja ob 14.50.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Milo vreme, morda bolj oblačno in tudi lahke padavine.

Sport

Nedeljski prvenstveni program

Primorje : Hermes, Grafika : Natak, Reka : Slavija

Jutri bo zadnja prvenstvena tekma v I. razredu. Srečata se Primorje in Hermes. Prvak je po zadnjem nastopu proti Svo bodi brez dvoma favorit, poleg tega je že stara tradicija, da v prvenstvu Hermes nikdar ne nudi Primorju takega protivnika, kakor bi bilo z ozirom na njegove uspešne nastope pričakovati. V zadnji prvenstveni tekmi je podlegel Hermes z razliko 12 golov in bo moral vsekar doseči dobro formo, ako bo hotel popraviti pomladanski poraz. Tretje mesto v jesenskem prvenstvu mu je sicer sigurno, toda računati je treba, da pade odločitev šole spomladi in bo igral zaradi tega vsak dobljen gol odločilno vlogo. Hermes ima enako število točk s Primorjem in bi mu eventualna zmaga prinesla drugo mesto, kar bi bil za Hermes nad vse časten uspeh. Tekma prične ob 15.15, predtekmo igra ob 13.30 rezervi obeh klubov.

Dopolnilne igre: drugorzadni Grafika in Natak ob 8.30 ter ob 10.15 Reka in Slavija.

Tekme za Gosposvetki pokal

V korist Jugoslovske Matice odigrajo jutri popoldne klubi Ilirija, Maribor, Jadran in Slovan letošnji nogometni turnir za prehodni Gosposvetki pokal. Ta turnir je vsakoletna manifestacija sportnih klubov za narodno kulturne namene Jugoslovske Matice in se bo ponavljal, dokler si Gosposvetke pokala ne pribori kak klub končnoveljavno s tem, da zmaga tri leta zaporedoma ali petkrat v presledkih.

Jutri nastopita ob 14. kot prva dvojica Maribor in Slovan, ob 14.50 pa Ilirija in Jadran. Zmagovalca teh dveh tekem absolutno ob 15.45 odločilo tekmo za pokal, ki bo neposredno po tekmi izročil zmagovalcu. Vsaka tekma traja le 40 minut. Ob neodločenem izidu odločuje v predfinalnih tekmah zreb, v finalu pa se igra najprej podaljša za dvakrat 10 minut in se le potem se po potrebi zreba. Turnir je organiziran na ta način zato, da se zbere v odločilnih tekmah čim več sodelujočih klubov. Tudi s strogo sportnega stališča bo pestri razpored tekem ter hitro izmenjavanje nasprotnikov nudilo mnogo užitka. Sodijo: Maribor : Slovan g. Betetto, Ilirija : Jadran g. Deržaj, finale g. Vodišek.

Pred odločilno tekmo, ki jo bosta po vsej verjetnosti odigrali Ilirija in Maribor, je približno ob 15.30 na sporedu nagovor zastopnika Jugoslovske Matice na zbrano občinstvo in sodelujoča moštva. Poset so najavili tudi predstavniki civilnih in vojaških oblasti.

Vsi sodelujoči klubi postavijo za turnir svoje najboljšje moštvo. Glavna tekmeča za pokal, Maribor in Ilirija, sta ravno sedaj v izvrstni formi. Maribor je v finalu za pokal LNP porazil Primorje z 3:0 in v medmestni tekmi Maribor : Graz v Gradcu, ki je končala 2:2, je igralo za mariborske barve 8 igralcev Maribora. Ilirija si je z zmago nad Primorjem priborila jesensko prvenstvo Ljubljane; zanimalo bo, da bo nastopil v ilirskem napadu na levem krilu po dolgem presledku zopet mali Kreč (Jezusček). Jadran je pokazal v zadnjih prvenstvenih tekmah nepričakovan član in borbenost in isto se more reči o Slovanu. Obe moštvi bosta v predfinalu gotovo dali iz sebe vse, da kolikor mogoče otekočita, morda tudi preprečita zmago favoritov.

Gozdni tek SK Ilirije

Zimsko-sportna sekcija SK Ilirije priredi v nedeljo kondicijski gozdni tek na približno 6 km dolgi progi za vse verificirane in neverificirane smučarje. Start točno ob 10. na igrišču Ilirije, cilj in garderoba istam. Tekmuje se v dveh kategorijah: prva skupina juniorji, ki še niso dopolnili 17. leta; II. skupina vsi ostali smučarji. Pionerske prijave na g. Alojzija Mahkova, Kavarina Evropa, Ljubljana, do 26. t. m. Pričakovati je ogorčene borbe, posebno med ljubljanskimi in izven ljubljanskimi smučarji. Za smučarje SK Ilirije je udeležba obvezna.

Sekcija ZNS (službeno). Delegirajo se k teknam 27. t. m. na igrišču Primorje ob 8.30 Grafika : Natak g. Dolinar, ob 10.15 Reka : Slavija g. Setina, ob 13.30 Primorje rez. : Hermes rez. g. Marinič, ob 15.15 Primorje : Hermes z. Pevalek.

SK Natak. K odigranju prvenstvene tekme 27. t. m. s SK Grafiko ob 8.30 na igrišču ASK Primorja naj pridejo ured pred začetkom tekme h Kačiču radi opreme: Ozebek, Jelincar, Dolinar, Hermann, Novak, Pip I., Ciro, Zupanc, Wohlfart, Kastelic, Zajec; rez. Pip II. Reditelj: Kukec, Petaros, Molan, Bedon. — Točnost.

Clanstvo SK Ilirije! Neizprosna smrt nam je ugrabila našega velikega prijatelja, dobrotnika in ustanovnika g. Drago Schwaba. Pogreb nepozabnega bo danes ob 16. iz mrtvašnice Leončiča na Stari poti k Sv. Križu. Pozivamo člane, da se udeležijo pogreba pokojnega v čim večjem številu. — Odbor SK Ilirije.

SK Ilirija (nogometni old boys). 3. novembra igramo ravnanje tekmo s SK Savo (Savinca). Udeležke se polnoštevilno trenirajo danes ob 15.30. Treniraj odpade samo ob skrajno slabem vremenu.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Danes ob 17. naj pridejo v klubovo sobo k razdelitvi nagrad za Shellov pokal atletiki: Dolinar, Glavinik, Dergenc, Nachtigal, Gogala I., Dolenc, Mlakar, Francot, Tiran,

Žitnik, Gogala II., Privšek, Skala, Plantarič, Pajnič, Frelj, Sartory, Brolih, Dečman, Tepina, Longyka, Lavrenčič, Lokovšek, Jelenc, Marchiotti, Hočevar, Meljve, Karba, Matko, Jerančič, Wildman, Rebernik, Belak, Lilleg, Pogačnik, Zajc, Sluga, Urbančič, Sporn, Soukal, Jeglič, Pavšič, Režek, Stepišnik.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). V nedeljo nastopijo v petobojni atletiki: Banko, Ilvar, Pavšič, Rak, Schiffer, Stepišnik II., Zupančič. Vsi na igrišču pol ure pred pričetkom. Obenem naj pridejo ob 9.30 na igrišče gg.: kap. Vizjak, Mahkovec, Kramaršič, Stepišnik, Oblak, Smole, Kos, Rotar, Jeglič, Frelj.

SK Ilirija (tenis sekcija). Vsi igralci, ki imajo shranjene svoje tenis potrebščine v garderobi pod Cekimovim gradom, naj iste do 1. novembra sigurno odnese iz garderobe. Od tega dne dalje sekcija ne bo odgovarjala za shranjene stvari.

Gospodarstvo

Odvetnik dr. Fran Novak.

Zakon o jamstvu vodilnih funkcionarjev bank in o zaščiti vlagateljev

Iz časopisnih vestí je posneti, da namerava vlada izdati poseben zakon o bankah. Kakšna je vsebina načrta, o tem javnost nima točnih podatkov. Potrebno pa bi bilo, da določa zakon tudi precizne norme za civilno odgovornost vodilnih funkcionarjev banknih zavodov. Polomi raznih bank, denarnih zavodov (najnovejši slučaj Hrv. seljačke zadružne banke v Zagrebu) vplivajo porazno na najširše kroge prebivalstva, ki zaupa svoje vrednosti in nove bančništvu, in so toliko občutnejši, ker po obstoječih zakonih ne najde zlepa ne civilno ne kazensko sodišče funkcionarjev, ki bi bili osebno materialno odgovorni za težke posledice površnega in lahkomiselnega postopanja z zaupanim imetjem.

Med onimi, ki žalujejo za izgubljenimi novci, niso morda samo premožni ljudje, ki znajo večina pravočasno svoje vloge spraviti na varno, marveč tudi srednji in mali sloji, vdove, sirote, socialne institucije, kulturni in humanitarni zavodi. Ne samo, da je zapravljena delniška glavica, zaigrani so zaupani novci, vlogi, dostikrat celo efekti, ki so jih posamezniki dali zgolj v shrambo banki. Ob polomu noče biti nihče krivec, vsak se izgovarja na drugega.

Zeleli bi tedaj bilo, da se vnesejo v zakon o bankah nujno potrebna in precizna določila glede odgovornosti vodilnih funkcionarjev. Kdor prevzame vodilno mesto v upravi bančnega zavoda, mora s tem prevzeti tudi dolžnost, da se za zavod briga in vrši svoje funkcije s skrbnostjo poštenega trgovca. Ako nastane zaradi tega, ker so posamezni vodilni funkcionarji opustili vestnost poštenega trgovca za zavod, od za vlagatelje, kakšna škoda, naj bodo za to škodo dolžni funkcionarji tudi materialno odgovorni. Naravnost v nebo vpijajo, če ako sprejemajo zavodi vlog strank tudi še tedaj, ko že tujijo, ali pa dobro poznajo svojo pasivnost. Prav posebno stroga določila bi bilo normirati baš za ta primer, da sprejemajo zavodi vloge navzile temu, da jim je znano, da etojijo pred polomom. Javnost dostikrat zaupa v posamezne osebnosti, ki vodijo zavod. Ako bi take osebnosti vedele, da jih za njihovo brezbriznost zadene posebna civilna od. kazenska odgovornost, bi kmalu prenehali biti samo statisti in bi se začeli zanimati za pletek poslov, ali pa bi odložili svoja mesta, kar bi seveda ne bilo v škodo zavodu. Banke, denarni zavodi lahko spekulirajo predvsem s svojo lastno imovino; z imovino strank, t. j. vlagateljev pa morajo previdneje postopati. Določiti bi bilo v zakonu, da morajo banke del svoje imovine, rezerv ali delniške glavice naložiti kot jamstvo za vloge svojih vlagateljev v državnih vrednostnih papirjih, a čemer bi se tudi zvišalo zanimanje za državne papirje in bi se dvignili tečaj. Seveda se z oredbami ne smejo onemogočiti življenjski pogoji banke in nameni, ki jim služijo banke. Tudi druge države, ne glede na češkoslovske in avstrijske republike, imajo primerna zakonska določila o odgovornosti vodilnih funkcionarjev banknih zavodov in o osiguranju vlog vlagateljev. Nesreče in polomi, ki so se pri nas pripetili, naj bodo tudi za našo zakonodajo povod, pečali se s takimi normami. Naše ugledne, solidne banke in denarni zavodi proti umestnim zakonitim od-

ložitvami pred polomom. Javnost dostikrat zaupa v posamezne osebnosti, ki vodijo zavod. Ako bi take osebnosti vedele, da jih za njihovo brezbriznost zadene posebna civilna od. kazenska odgovornost, bi kmalu prenehali biti samo statisti in bi se začeli zanimati za pletek poslov, ali pa bi odložili svoja mesta, kar bi seveda ne bilo v škodo zavodu. Banke, denarni zavodi lahko spekulirajo predvsem s svojo lastno imovino; z imovino strank, t. j. vlagateljev pa morajo previdneje postopati. Določiti bi bilo v zakonu, da morajo banke del svoje imovine, rezerv ali delniške glavice naložiti kot jamstvo za vloge svojih vlagateljev v državnih vrednostnih papirjih, a čemer bi se tudi zvišalo zanimanje za državne papirje in bi se dvignili tečaj. Seveda se z oredbami ne smejo onemogočiti življenjski pogoji banke in nameni, ki jim služijo banke. Tudi druge države, ne glede na češkoslovske in avstrijske republike, imajo primerna zakonska določila o odgovornosti vodilnih funkcionarjev banknih zavodov in o osiguranju vlog vlagateljev. Nesreče in polomi, ki so se pri nas pripetili, naj bodo tudi za našo zakonodajo povod, pečali se s takimi normami. Naše ugledne, solidne banke in denarni zavodi proti umestnim zakonitim od-

Jugoslovska rudarska produkcija v I. polletju

Rudarska produkcija, ki je v modernem gospodarstvu nekoliko merilo gospodarske konjunktore, se je v naši državi v I. polletju tekočega leta ponovno dvignila. V prvi vrsti prihaja v poštev produkcija premoga, ki je v prvi državi dosegla 2.666.230 ton napram 2.455.660 tonam v prvem polletju preteklega leta. Povečanje produkcije napram lani znaša torej 250.570 ton, to povečanje pa od pada skoraj izključno na Slovenijo, kjer se je v prvem polletju t. l. napram lani povečala produkcija za 209.235 ton ali 27 % (od 887.373 na 1.096.608 ton), dočim se je v ostalih pokrajinah naše države povečala le za 41.333 ton ali 2.6 % (od 1.528.288 na 1.569.621 ton). S tem se je delež Slovenije na skupni produkciji premoga v naši državi dvignil od 37 % v prvem polletju pred. leta na 41 % v prvem polletju t. l.

Bakrene rude je bilo v prvem polletju napokane 180.932 ton, to je za 1423 ton manj kakor lani, vendar se je produkcija sivega bakra dvignila istočasno od 8251 na 9505 ton, ker je bila skoro vsa ruda doma predelana. **Svinčene rude** (koncentrirane) je bilo napokane 7587 ton napram 7569 tonam v prvem polletju pred. leta, produkcija svinca pa je istočasno nazadovala od 5225 ton na 4656 ton. **Produkcija železne rude** je zaradi slabšega izvosa zlasti v početku leta, ko so vladale predvsem v Bosni velike prometne težkote, nazadovala od 221.370 ton na 181.899 ton. Produkcija aluminijevega železa pa se ni zmanjšala, temveč se je celo za malenkost povečala od 16.505 na 16.666 ton. Omeniti je še produkcijo sivega cinke, ki se je napram lani skoraj pojavila in se je povečala od 1828 na 3128 ton.

Plačevanje uslužbenkega davka v davčnih znakmah. Glede novih predpisov o plačevanju uslužbenkega davka v davčnih znakmah si mnogi delodajalci še niso povsem na jasnem. Predvsem je treba poudariti, da do delodajalcev, ki ne zaposlujejo preko 20 zaposlenec, po novih predpisih dolžni plačevati uslužbenški davek v znam-

NIVEA-CREME

12655

je dnevna in nočna krema ob enem.

Podnevi štiti vašo kožo pred škodljivim vplivom slabega vremena. Je živim tega posebno prikladna kot podlaga za puder, ki prepreči zamazanje kožnih por s pudrom. Pusti pa, da se puder drži kože in se da pozneje zopet lahko odstraniti. Po noči deluje kožneregulirajoče Eucerit, katerega vsebuje samo Nivea-Creme, kot glavno redilno sredstvo vse tkivo, pomlajuje, okrepčuje in neguje. Gube in ruže hitro in popolnoma odstrani. Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. Tube po 9 in 14 Din. — Nivea-Creme prodajne v kožo in ne ostavlja nikakega bleška. Odpremo skladišče v Mariboru, Meljska c. 56.

kah, zato odpade tudi ugodnost za delodajalce, ki ne zaposlujejo preko 5 delavcev, ki je obstojala v tem, da so plačevali uslužbenški davek četrtletno, 15 dni po preteku vsakega četrtletja. V knjižici za uslužbenški davek se morajo po novih predpisih ob vsakem izplačnem roku nalepiti davčne znakme in uničiti z žigom ali podpisom delodajalca. Oni, ki bi morali plačati uslužbenški davek za julij, avgust in september do 15. oktobra, smejo izjemoma šele sedaj nalepiti v knjižice znakme za zaslužke, izplačane v teh mesecih. Ker mora delodajalec zaposlenca, ki izstopi iz njegove službe izročiti knjižico, je jasno, da se sedaj kontrola glede plačevanja tega davka nanaša samo na one uslužbenke, ki so pri delodajalcu še v službi. Kontrola za odpustne uslužbenke ni torej drugače mogoča, nego da finančno oblastvo pri novem delodajalcu pogleda knjižico in se prepriča, v koliko je prejšnji delodajalec zadostil svoji zakoniti dolžnosti. Sicer pa bo izvršila najuspešnejšo kontrolo davčna uprava sama, ko bo konec leta pregledala vse knjižice in ugotovila, v koliko je davek redno plačan. Zeleni bi bilo, da se davčne knjižice čim prej na novo izdajo, poenostavimo in prilagodimo novim predpisom, ker so v sedanjih obliki neprimerne. Tako ni v knjižicah pravega prostora za nalepljanje znakov in se morajo znakme lepiti tudi na prostor poleg izkaznice prejemkov.

— Zakonski načrt o gospodarskih združenjih. V početku novembra se bo v Beogradu vršila konferenca predstavnikov vseh združenj organizacij v naši državi, ki bo razpravljala o načrtu zakona o gospodarskih združenjih.

— Polom na newyorški borzi. Zaradi izredno visokih tečajev delnic, naraščajoče napetosti na denarnem trgu in popuščanja industrijske delavnosti je zadnje dni prišlo na newyorški borzi do poloma. Tečajne izgube onih efektov, ki nitiirajo na borzi, so v par dneh dosegle okrog 5 milijard dolarjev (260 milijard Din). V četrtlet se na borzi odigravale panične scene in je bilo tekom 2 in pol ure prodanih 10 milijonov delnic. Padec efektivnih tečajev je neugodno vplival tudi na žitni trg.

— Ustanovitev tekstilne tvornice v Celju. Te dni je bila v trgovinski register vpisana tvrdka »Celjska tekstilna tovarna Bergmann in drugi, ki bo zgradila v Celju veliko tvornico bombažnih tkanin. Ustanoviteljica tega podjetja je češka tvornica Bergmann & Co. ter sta v trgovinskem registru vpisana kot družabnika Bergmann Maks, tvorničar v Cvetavi (ČSR), sedaj v Celju in dr. Bergmann Walter, tvorničar v Aradu. Nova tvornica bo zgrajena do jeseni prih. leta.

— V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Javno skladišče nasl. družba z o. z. v Celju (osnovna glavica 10.000 Din; poslovodja Orel Rud. v Celju); Občestna hranilnica mariborske oblasti, podružnica Celje; »Droždenjak«, destilacija javlje mentol - droždjenjak, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavica 20.000 Din, poslov. Medić Franjo, tvorničar v Ljubljani); A. Prevlog, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavica 100.000 Din); »Rokavica«, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavica 100.000 Din, poslov. Korenčan Ivan, trg. v Ljubljani in Mangel Samuel, tvorničar na Dunaju); »Sanitase« Kramar Cie v Ljubljani (parfumerija, fotomafaktura in mešano blago, družbeniki Kramar Jos. in Kramar Pavla iz Celja); Ljvarna železa in kovin, družba z o. z. v Srednjih Gameljnih (osn. glav. 40.000 Din, poslov. Jeršan Slavko iz Ljubljane in Zobeč Ivan v Gameljnih).

— V likvidacijo so stopile nastopne tvrdke: Prva jugoslovska tovarna Dunjli, družba z o. z. v Ljubljani; Rude in kovine, družba z o. z. v Ljubljani (zaradi ustanovitve istoimenske d. d.); Rudolf Wibmer & Karol Haerdit, gojišče trd, sadnega in gozdnega drevoja, družba z o. z. v Ptuj.

— Rastoči izvoz lesa iz Rusije. Po statistiki ruske zunanje trgovine se je dvignil izvoz lesa iz Rusije v gospodarstvom letu 1928/29 (31 sept. 1928 do 1. okt. 1929) na 4.162.000 ton v vrednosti 120.4 milijona rubljev; napram 2.495.000 tonam v vrednosti 80.3 milijona Din v gospodarstvom letu 1927/28. Po količini se je torej izvoz povečal za 66 %, po vrednosti pa za 50 %, kar nam potrjuje, da Rusija predvsem z nizkimi cenami forsira svoj izvoz, kar na evropskem lesnem trgu ni ostalo brez posledice.

Iz Varšave poročajo, da je zaradi ruske in deloma finske konkurence letos padel izvoz lesa iz Poljske za eno tretjino lanske količine. Med poljskimi lesnimi producenti, izvozniki ter vlado se vršijo že pogajanja za ustanovitev izvoznega sindikata za les.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave štetk za čiščenje cevi, smirkovega platna, sadre, bele kovine, svinca, kolofonije, raznega orodja, železnih vijakov, mizarjskega kleja, suhe barve, spirita, šelaka in 2000 kg strojnega olja. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. novembra ponudbe glede dobave 15.000 kg pšenične moke in 1000 kg koruznega zdroba. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 6. novembra ponudbe glede dobave vijakov z maticami. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 8. novembra ponudbe glede dobave 200 m plinskih cevi. Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOL.

Borze

25. oktobra.

Kulturni pregled

Zbrani spisi Jovana Dučića

Beograd, oktobra.

Prve knjige, ki jih bo izdala »Biblioteka savremenih jugoslovenskih pisaca« (ki jo je ustanovilo založniško podjetje »Narodna prosveta«) bodo Zbrani spisi gosp. Jovana Dučića, med katere so sprejeti tudi taki spisi, ki niso bili doslej še nikjer objavljeni. Prvi komplet bo obsegal pet knjig v štirih zvezkih. Knjige izidejo v nakladi, kakršne Balkan doslej še ni poznal: 10.000 izvodov vsake knjige. Pet knjig predstavlja potemtakem naklado 50.000 izvodov. Vsak komplet bo stal 120 Din. Oprema bo lepa, elegantna.

Stirje zvezki, ki izidejo začetkom novembra, bodo vsebovali tri knjige pesmi in dve knjigi proze, in sicer: 1.) Pesme (suna, 2.) Pesme ljubavi i smrti, 3.) Carski soneti, 4.) (proza) Plave legende, 5.) (proza) Gradovi i himere. V zadnji knjigi izidejo razna pisma: z Alp, iz Zeneve, z Jonskega morja, iz Grčije (iz Delf in iz Aten), iz Egipta, iz Portugala. Nekatera so bila že nastanjena, druga pa bodo s to knjigo prvič stopila pred publiko.

Drugi komplet, ki ima iziti v teku prihodnjega leta, prinese še tri knjige gosp. Jovana Dučića, in sicer: 6.) Blago cara Radovana, 7.) Moji saputnici, 8.) Pored puta. Knjiga »Blago cara Radovana« bo obsegala refleksije in misli o sreči, o pesniku in stvarjanju, o ljubezni in ženi, o prijateljstvu, o mladosti in starosti, o heroji, o preteklih, o kraljih. Iz te knjige ni doslej izšlo ničesar, zato jo literarna javnost nestrno pričakuje. Sigurno bo prava literarna senzacija. »Moji saputnici« bo knjiga esejov o Miloradu Petroviću, Vladimiru Vidriću, Bori Stankoviću, Petru Kočiću, Izidori Sekuliću. Vsi ti eseji so bili že objavljeni v »Srps. knjiž. glasniku«, »Lepotici Mat. Sprske«, »Bosanski Vilic«, »Srpsko-hrv. Almanah« in dr., vendar so za dokončno knjigo izdajo temeljito predelani. Razen teh bodajo priobčeni v tej knjigi še neobjavljeni eseji o Ivi Vojnoviću, Mileti Jakšiću, Vladimiru Nazoru, Ivi Opišku. V knjigo »Pored puta« pridejo eseji o Ivanu Meštroviću, o Srbiji, o Hrvatih, o Bolgariji, o Venizelosu, o psihologiji kmeta, o bolgarskem kralju Ferdinandu, o sodobnih Grkih in Grkinjah. Tudi tu je nekaj neobjavljenih spisov.

S to izdajo dobimo monumentalno izdajo spisov našega velikega pesnika.

Pisec se sedaj bavi z idejo, da napiše psihološko - sentimentalni roman z osebam iz Trebinja in Dubrovnika. Osebe so mali ljudje - drobna buržoazija - in intelektualci. Obravnava večni problem ljubezni in odnosov med moškim in žensko.

Sicer gosp. Dučić še nadalje piše pesmi, v katerih se opaža nova, filozofska nota.

Tako sem v kramljarju z gosp. Jovanom Dučićem in prijatelji družbi pri »Ruskem carju« ob njegovi bleščeči konverzaciji skoraj mimogrede izvedel podatke, ki bodo razvešeli vse prijatelje naše knjige, zlasti pa še številne prijatelje velikega poeta.

„Narodna Prosveta“ in njeni načrti

Knjige se prodajajo, če je založništvo podjetje. — Tri knjižnice, ki nosijo milijone.

Beograd, oktobra.

Pred nekaj leti se je ustanovilo pri nas založniško podjetje »Narodna Prosveta«, ki je izdalo že tri knjižne zbirke. Približno pred dvema letoma je začelo objavljati v svoji »Zbirki starejših srbskih pisateljev« avtorje, ki so bili že skoraj, ali pa tudi popolnoma pozabljeni. Med drugimi so bili v tej zbirki ponatisnjeni spisi pesnika Jovana Dučića, pripovednik Bogohojata Atanackovića in dveh romanopisec: Jase Ignjatovića in Svetolika Rankovića. Imena teh in še mnogo drugih, ki jih namerava podjetje izdati, pozna publika le iz šole in površno.

Bilanca svetovaclavskih proslav

Češka napredna inteligenca in katolicizem. — Sv. Vavrac in sv. Janez Nepomuki. — Čehi in protireformacija. — Možnosti pomirjenja.

V 41. številki revije »Přítomnost« je izšel članek O. Vočadla »Zvitežiti is Nepomucký?« Pisec skuša za bilanco svetovaclavskih slavnosti orisati odnose svobodno mislečih krogov na Češkem do katoliške cerkve. Njezova izvajanja so zelo informativna. Slovensko napredno izobraženstvo je bilo zmerom v živahnih stikih s češkim kulturnim življenjem, zato ga ustege zanimati za »svetovaclavsko bilanco« filozofa O. Vočadla. Prinašamo nekatere podatke in misli zgolj v informacijo, ne da bi zavzeli s tem kakšno določeno stališče.

Tisočletnica sv. Vavrac je bila za one češke napredke kroge, ki so se miselno popolnoma ali vsaj zelo oddaljili katoliški cerkvi, vrlo delikatna zadeva. Bilo pa je jasno, da bi si katoliška politika takoli orisala monopol na to historično proslavo, če ne bi bili napredni krogi abstinentni. Ko je češko Sokolstvo zavzelo na daljšem kolebanju pozitiven odnos do narodnega svetnika, je bil v širokih narodnih krogih zloniljen ozkosrčni nezavestiv. V nepomirni ozidici je ostala (volne komunizmov) samo še skupina okoli »Vojné Mvšlenky« in radikalno krilo protestantov. Vse ostale kroge je mileni sv. Vavrac približal katoliškemu svetniku in s tem do neke mere cerkvi sami.

Toda to zblizjevanje se je ohladilo, ko je

Vsako njihovih del je razširjeno v 4000 do 5000 izvodih. V času, ko beograjski založniki dajejo v časopise interviewe, kjer pravijo, da se lepa knjiga več ne širi med ljudstvom, je zares neverjetno, kako je podjetju uspelo razprodati vsak mesec (kajti zbirka izhaja mesečno) 4000—5000 izvodov te dragocene biblioteke. To pomeni, da založništvo dobiva pol milijona dinarjev na mesec in šest milijonov na leto. Posamezen zvezek, ki vsebuje navadno po več knjig, stane 100 Din. Zvezek obsega kakih 30 tiskovnih pol v izredno lepi usnjeni vezavi z zlatimi črkami. Dosedaj je izšlo 30 zvezkov te zbirke, objavljenih pa jih bo še 30.

Zaradi silne organizacije razpečavanja je verjetno, da bo naklada te zbirke narasla na 6 in več tisoč. Človek ima zares užitek, če vzame te knjige v roko, ne samo zaradi njihove vsebine, marveč tudi zaradi izbrane papirja in okusne opreme sploh.

Zbirko urejuje odbor, ki mu je na čelu dr. Vladimir Corović, ostali člani pa so profesor Jeremija Živanović, vseučiliški tajnik Pavle Stefanović, upravnik Univerzitetne Biblioteke in docent beograjskega vseučilišča dr. Uroš Džonić in profesor Jelača.

Druge zbirke, ki jo je izdalo to podjetje, se imenuje Biblioteka tujih pisateljev. Uredniškimu odboru te zbirke načeluje g. Bogdan Popović, nadaljnji člani pa so: g. Izidora Sekulić, g. Miodrag Ibrovac in Todor Manojlović. Tudi ta zbirka je tehnično krasno opremljena, samo da tu obstoje poleg usnjene vezave 100dinarskega kompleta tudi knjige s platneno vezavo (komplet 70 Din) in broširane knjige (komplet 30 Din). Zbirka je začela izhajati pred dobrim letom in se danes tiska že v 4000 izvodih. Med drugim so bila dosedaj objavljena izbrana dela Anatola Francea, Kellermana, Aldanova, Thomasa Manna, Maupassanta in drugih. Zbirka izhaja vsak mesec.

Tretja je Zbirka sodobnih jugoslovenskih pisateljev, ki jo tudi urejuje poseben odbor s pesnikom Jovanom Dučićem na čelu. Člani tega odbora so Veljko Petrović, Dragiša Vasić in Milan Kasić, ki so vsi trije naši odlični pripovedniki. Kot prva izdaja te zbirke bodo izšli Zbrani spisi Jovana Dučića. Za njimi bosta izhajala mesečno eden do dva zvezka jugoslovenskih pisateljev. Uredniški odbor namerava za Dučićem izdati izbrano prozo Vladimirja Nazora (»Istarske priče«, »Veli Jožer« ali njegove povesti iz detinstva), nato pa kot predstavljatelja slovenskega slova spise Otona Zupanića. Potem bi prišli na vrsto Milan Rakić, Dragutin Domjanić, Veljko Petrović, Miroslav Krleža, Ljubo Wiesner — v kolikor se bo z njimi dosegel sporazum.

Vsekakor je škoda, da so te izdaje tiskane v cirilici, s čemer se odteguje velikiemu delu čitateljev, ki niso vajeni cirilice. Saj je na cirilskem področju veliko več inteligence, ki lahko in rada čita latinico, nego je na področju latinske pisave takih, ki bi radi čitali cirilico. Latinica in ekavski dialekt bi morala prodrati tudi v izdaje tega podjetja. Nadalje bi bilo v skladu z našimi kulturnimi potrebami, če bi se »Zbirka starejših srbskih pisateljev« izpremenila v »Zbirko starejših jugoslovenskih pisateljev«, ki naj bi v njej našli mesto poleg srbskih tudi starejši hrvaški in slovenski pisatelji. Hrvati in Slovenci imajo prav tako nekaj pozabljenih pisateljev, ki bi bili zaslužili, da se jih osvечи. Če je že zbirka sodobnih pisateljev jugoslovenska, kakor se spodobi, ne vidim nikakega razloga, zakaj ne bi bila tudi zbirka starejših pisateljev. V zvezi z vsem tem bi končno bilo logično, da vstopijo v uredniške odbore teh zbirke poleg Srbov tudi Slovenci in Hrvati. Šele tedaj bi ti odbori dobili resnično jugoslovenski značaj. Oni bi obenem tudi najbolje znali oceniti, kateri pisatelji njihove ožje domovine bi morali izhajati v teh zbirkah in po kakšnem redu.

Celokupna »Narodna Prosveta« je last enega samega človeka, ruskega Zida, ki je prišel k nam popolnoma brez sredstev. S svojo žilavostjo in spretnostjo je ustvaril ogromno založniško podjetje, ki dela z milijoni in daje velike dohodke, ki jih lastnik zopet investira v podjetje. Ob tej priliki velja pripomniti, da bi pisateljski honorarji lahko bili brez škode za podjetje nekoliko večji. Dučić dobi za svoje življenjsko delo 200.000 Din, t. j. 20 Din po komadu (v prvi seriji bo 10.000 kompletov), medtem ko bo založnik spravil v žep milijon dinarjev, od katerih je treba odšteti okoli 400.000 Din stroškov za izdajo teh knjig. To pomeni 600 tisoč Din čistega dobička. Ko bi se podjetje zadovoljilo z nekoliko manjšim zaslužkom, bi moglo nakloniti pisateljem boljše honorarje. Založnik bi moral pač pomisliti, da so pisatelji tisti, ki omogočajo njegove finančne uspehe.

Vprašanje honorarja se tiče tudi izdaje »Antologije narodnih pesnic«, ki jo je podjetje založilo še pred objavljenjem zbirke (v

19 knjigah) in ki je bila razprodana v nekaj mesecih. Tiskana je bila v 5000 izvodih, komplet 19 knjig za ceno 200 Din. Antologija je pripravil dr. Miloš Gjurić. Za svoje delo je dobil 10.000 Din, dočim znaša čisti dobiček — 750.000 Din.

Ivan Cankar v nemščini

Dunajsko založništvo Niethammer je nemška založništva razrešilo sramote, ki jo je pred meseci z jedko ironijo ožigosil Hermann Wendel v berlinski »Die literarische Welt«: da se izdajajo prevodi najobskurnejših francoskih in angleških avtorjev, dočim Slovenec Ivan Cankar, eden najboljših med Jugoslovenci, ne najde nemškega založnika. Nemški Cankar je torej vendarle pred nami! Zakaj ni bil prodrli že prej v sfero nemške literature, kdo je in kakšen narod ga šteje med svoje duhovne predstavitelje, o tem pripoveduje v toplem predgovoru knjigi »Der Knecht Jernej. Eine Auswahl E. A. Rheinhardt. Gospa G. Jirku je prevedla »Hlape Jerneja« in njegovo pravico, »Petr Klepac«, »Polikarp« in »Šiviljo« ter deset drobniš črtic, večji del iz knjige »Moje življenje«. Založba Niethammer je izdala ta prevod v opremi, ki prekaša slovenske izdaje Cankarja. Postavila je na nemški knjižni trg knjigo, ki je dokaz njenih simpatičnih založniških ambicij in velikega spoštovanja, ki ga ima do Cankarjeve mojstrske proze. Za bližnje tedne napoveduje še prevod »Hise Marije Pomočnice« in nadaljnje mladostne spomine iz knjige »Moje življenje«. Do konca tekočega leta bodo imeli Nemci dve knjigi Cankarjevih spisov, dovolj, da se preverijo o stvariteljski sili neznanega jim umetnika iz ene najmanjših literatur Evrope.

Ali bo plemeniti podvig založništva Niethammer obrodil željene sadove? Zeleti bi bilo, da obe knjigi Ivana Cankarja razženeta predsedke in pripravita v nemškem svetu prosto pot najboljšim plodovom jugoslovenskih literatur. To bi bilo veliko poslanstvo »Hlape Jerneja«, zasluženo dejanje prevajalke in založnika. Ni mogoče, da bi bili dobri in prijateljski sosede velikega nemškega naroda, ne da bi tudi med Nemci obstajal široki krog čitateljev, ki bi jih prevodi iz naših literatur približevali jugoslovenski narodni duši. Ni mogoče, in če je do sedaj bilo tako, upajmo, da nova širokoprstnost nemškega duha zavzrta ta jalovi anahronizem.

O prvi knjigi »Der Knecht Jernej« smo dobili le najboljše mnenje. Prevajalka g. Jirku se je z očitno ljubeznijo poglabila v Cankarjevo prozo in prevajala z umevanjem in jezikovno veščino. Zdi se nam, da ni škodovala Cankarju niti na onih mestih, kjer je nekoliko svobodneje zaokrožila izraz. Slovenci smo dobro čakali, kdaj se pojavijo dobri nemški prevodi iz naše sodobne literature, zato smo hvaležni za to dejanje. Knjigo »Der Knecht Jernej« priporočamo zlasti onim našim ljudem, ki jih večjejo kakršnikoli stiki z Nemci in ki so bili doslej v zadregi, kako naj jim pokažejo slovenstvo v Nemcem dostopni obliki. Ta knjiga je naša dostojna vizitka za nemško dušo.

Iz osebnega razgovora, ki smo ga imeli s predstaviteljem založništva, smo posneli njegovo trdno voljo, da izda še druga dela iz slovenske, hrvaške in srbske literature, če bo materialno uspel poizkus s Cankarjem. Težava je v tem, da imena naših pisateljev zvene Nemcem tako tuje, da jih v ogromni knjižni povodni, ki poplavlja nemški trg, prezejo in prestijo. Zato je naše prodiranje težavno in počasno. Ovitke, ki ga ima knjiga »Der Knecht Jernej« (okusen ovitek, kakor je okusna celotna oprema) je prilagoden temu stanju: »Es ist das breite und mütterliche der slavischen Seele, tiefe mystische Frömmigkeit, die erlösend über Alles irdische Schicksal hinausweist.«

(Ivan Cankar, »Der Knecht Jernej«, 288 strani v 8°, stane v platno vezan 80 Din. Narčar se tudi pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani.)

Prelovci: Šest narodnih pesmi

Pod zgornjim naslovom je izšlo, tonot v samozaložbi, nadaljevanje drugega albuma narodnih pesmi izpod peresa pevovodje in skladatelja Zorka Prelovca. Tudi ta zbirka je stavljena za srednji glas in je tako pristopna skoro vsakemu pevcu. Vsebuje pesmi: »Hlisa pri cest' stoji«, »Odpri dekle kamrico«, »Vsi so prihajali«, »Poidem v ruto«, »Gor čez izaro« in »Ko otčica na tuje gre«, torej same jako znane poudke, ki bodo ljubiteljem lahkih domačih melodi dobrodošli.

V načelnem oziru druga zbirka popolnoma odgovarja prvi: tudi tu so izbrane pesmi v vidika polnosti. Klavirska spremljava je vsakezi lahka, izvedljiva za vsa-

kogar, ki le nekaj obvlada klavirske začetne noime. Ritmično je zanimivo notirana šesta: kombinacija taktovih načinov je našim narodnim pesnim večkrat lastna in popolnoma neprisiljena. Zlasti utegeta usajati obe koroški narodni, ki tudi v zboru napravila običajno na globlji vtis. Pri prvi pesmi je opazko »semre pedala« brzokone razumeti v tem smislu, da se pedala mnenja vsak takt, kar bi se na lahko drugače označilo. Menda naj se ne drži pedala skozi vse štiri takte? V ostalem je pedala, pisan nekonsekventno in tudi ne vedno na praviem mestu (n. pr. str. 11). Sicer pa je pisanje pedala itak večinoma odveč; oni, ki ga umejo rabiti, ne potrebujejo toza devnega navodila, neveščim na tudi ta označba, ki je sama po sebi dokaj netočna, ne bo drugače kot nepotrebna navlača. Izrjenim pianistom pa ta klavirski stavek ne nudi posebna problemov, tudi v pedalizaciji ne.

Oprema zvezka je lična, tisk razločen, bistenih tiskovnih napak, ki bi mogle motiti razumevanje, nisem našel. (V zadnjem taktu prve pesmi mora biti seveda v desni roki pri prvi četrtinski spodnja nota »e« in »e«, v 7. taktu 4. pesmi. V prvi osminki desne roke spodnja nota »e« in »e«, zadnja nota pesmi v levi roki ima eno možno črto preveč.)

Zbirko je pripravil vsem, ki jih zanima naša narodna pesem v prireditvi za glas in klavir ter bo posebno prilagodna za razne podeželske kulturne in koncertne prireditve, ker nudi same hvaležne poudke v vsakomur dostopni obliki.

L. M. Š.

Preosnovani »Zvonček«

Naše mladinsko slovo stalno napreduje. Kakor se je v marsičem reformiral poduk v osnovnih šolah, da dobi mladina čim več znanja in podlage za nadaljnje učenje, tako se skuša tudi mladinska književnost čim bolj prilagoditi novim, večjim zahtevam. Po tridesetletnem uspešnem izhajanju se je tudi naš mladinski mesečnik »Zvonček«, prireditelj tovarših šolskih generacij, preosnoval v moderan mladinski list. Izdajanje je prevzel poseben koncorcij, dočim je uredništvo prešlo v roke znanega književnika g. dr. P. Karlića, ki urejuje tudi našo najboljšo »ljudsko čitanko« — Vodnikovo pratio.

Prva številka preosnovanega »Zvončka« obeta lep in zanimiv letnik. Onaziti je sodelovanje čeres, ki doslej niso spadala v »Zvončkov« sotrudiški krog. Če bo novi urednik pritegnil še razne druge naše pisatelje, bo stopil »Zvonček« na vodilno mosto v naši mladinski književnosti. V oktoberski številki je začela izhajati dalša (zakaj anonimna?) povest »Zeleni otci«, dočim bo »atrakcija« tega letnika prevod povesti »Življenje in prizadevanja« pisatelja, ki jo je spisal Poliak F. Ossendowski. V številki je tudi več poučnih sestavkov, med njimi: »Kako so živeli učenci pred 100 leti«, »Mladostna leta velikega cesarja«, »Sveti Vavrac« i. dr. Večja skrb se posveča tudi ilustracijam: umetniška priloga, ki postaja pri naših časopisih skoraj že neizogiben dodatek, pa prinaša reprodukcije slike Šaše Santla »Ljubljana — Grad in okolica«. Preverjeni smo, da je »Zvonček« zelo srečno vstopil v četrto desetletje in da ima zasigurno lepšo bodočnost. Priznati pa je treba, da gre njegov razvoj po skrbno ugotavljeni poti: trideset letnikov »Zvončka« je že čela tradicija v naši mladinski književnosti in dobru del življenjskega dela njegovega zaslužnega urednika g. E. Gangla.

„Misteriozni Kamič“

Beograd, sredi oktobra.

Minule dni je bila v tukajšnjem Narodnem gledališču premiera »Misterioznega Kamiča«, dela g. Josipa Kulundrića. Pisec je nazval svoj komad »dramatizacija novinarskega reportaža«. Razdelil ga je v 11 slik, ki se po zaslugi premiernega odra beograjskega gledališča razvijajo dokaj naglo. Sicer je res, da ne lete s kinematografsko brzino, kar bi bilo želeli, vendar ostavljajo precej daleč za seboj izmenjavno scen v onih gledališčih, kjer se režiserji ne poslužujejo premiernega odra.

Razen senzacije s premično sceno so imeli gledalci še nekaj prijetnih senzacij. Predvsem: pisec je nastopil ne samo kot avtor, marveč tudi kot režiser. Avtor in režiser v isti osebi je mogel ustvariti res enotno delo, ter mu dati tisto vrsto in tisto stopnjo efektnosti, ki jo je sam hotel. Pri tem prizadevanju so ga podpirali tudi ambiciozni igralci; čeprav ni doživel idealnega uresničenja svojega hotenja, se je vsaj preveril, da so igralci inteligentno razumeli avtorjeve težnje. Pisec je imel torej prijetno zadovoljstvo, da ni ostal sam, marveč da je našel pridne pomočnike, brez katerih bi njegovo delo ostalo nemo, njegovi nameni pa jalovi.

»Misteriozni Kamič« je moderno delo v dobrem pomenu besede. Obračunalno je z vsemi »pravilic« in »recepti«, po katerih naj se delajo drame. Način, kako je narejena ta

drama, ni vzet ali naučen iz pravil, ki sta bila cela stoletja sveta, marveč je posnet po materialu samem. Avtor je šel mimo vsega, kar bi moglo motiti ali ovirati tak razvoj fabule, kakršnega je pisec smatral za potrebnega, da bo dejanje na odru učinkovito; torej je mislil na režijo že tedaj, ko je pisal dramo. V vsem se čuti: g. Kulundrić piše dramo kot »gledališki človek«, manj kot čisti literat.

Delo pomeni brez dvoma lep dobiček za našo dramsko književnost. Vzlic vsem »koncesijam publik« se dotika subtilnih problemov ženske duše, njene zavesti in podzavesti. Ne rešuje jih in jih niti ne mara reševati. Literaturizirana reportaža. Opisuje dogodek v literarnem jeziku, z individualnim stilom. Ilustrira s primeri stopnje dogodka. Dobitek ni v neki izredni in specifični sili tega dela, marveč bolj v smelosti, da se brez predsodkov poseže v vse življenjske forme, ne oziraje se na tradicijo, iskajoč samo lastnih poti. Docela v duhu modernih stremiljenj. Vendar je avtor dobro storil, da modernu ni razumel kot potrebo, da bodi izraz povprečnim ljudem neumljiv. Umel je zluziti modernost z ljudsko govoricjo.

Izmed igralcev naj omenim predvsem inteligentnega in nadarjenega g. Zlatkovića, ki je to pot nastopil prvič v tej sezoni v večji vlogi. Njegova kreacija je bila v vsakem oziru odlična. Tudi ostalim igralcem treba dati najlepše priznanje, ker so vsi doprinesli svoj del k uspehu. Zlasti velja omeniti fine kreacije g. Goršića, gospe Rizić in Beković, g. Arsenović in g. furinškega.

S. Parmačević.

„Sociologija milieua“

V založbi zagrebškega »Bankarstva« je pravkar izšla v zelo dostojni opremi znanstvena razprava Mirka Kusa — Nikolaieva »Sociologija milieua«. Dr. M. Kusa Nikolaieva poznajo oni, ki zasledujejo jugoslovensko sociološko literaturo zlasti po temeljitih razpravah v »Jugoslovenski Nivici«. Izdal pa je tudi samostojni knjiž: »Problemi biološke sociologije« in »Teorija i načela sociologije«. Široko delavnost razvija v etnologiji. Njegova najnovejša knjiga obsega pet poglavij: katerih naslovi so že sam kazipot čitatelju, ki ga zanima »Sociologija milieua«: 1. Funkcija milieua — 2. Funkcionalni pomen gospodarstva — 3. Milieu in funkcija mase — 4. Filozofska funkcije — 5. Problem funkcije in zgodovinski materializem.

Piščevo izhodišče so Darwinove in Lamarckove teorije o postanku človeka, katere pa sprejema le v zvezi z izpolnitvijo mi Riharda Avenariusja. »Da se je človek razvil in da ni ustvarjen — to prepričanje je ena najsigurnejših postavk v inventarju sodobne biologije in antropologije« (str. 3). Da pa je ta človek postal to, kar je danes, za to je bilo treba dolgega razvoja. Tu se pridružuje nekogov biološki zgodovini številni faktori milieua t. i. okolja, v katerem je živel. Razprava dr. Kusa-Nikolaieva je posvečena baš razmotrivanju teh vplivov, ki tesno združujejo biologijo in antropologijo s sociologijo. Pisec uporablja pri svojem delu najnovejšo znanstveno vire. »Sociologija milieua« je delo, ki ho zavzelo v jugoslovenski sociološki literaturi vidno mesto. Knjiga stane 30 Din.

Uspeh češke opere. Jeremiaševa opera »Bratje Karamazovi«, čije premiera je bila lani v praškem Narodnem divadlu, se bo uprizorila v šestih nemških gledališčih, med drugim v Dresdenu in Hannoverju.

»Panteon«, zagrebški mednarodni mesečnik, je objavil v najnovejši 9.—10. številki novelo Maria Puccinija »Bettina«, pesem U. Urbanca Urbanja »Il mio primo e il mio ultimo amore«, češko pesem Otta F. Bablerja »Vzdru«, povest Mladena Horvata »Krv na pločniku«, članek Br. Ivakića »Rekonstrukcija ličnosti Vatroslava Lisinskog, članek Christiane d'Orhac »Une grande méconne: l' Auvergne, Antuna Dobronića kritične beležke »Staro krpi — konce trošic i. dr.

Senzacionalna kulturna najdba. »Tiseme poročja iz Beyruta, da so pri arheoloških izkopavanjih v Ras Shamra našli ploščice z babilonskimi napisi iz 13. in 14. stoletja pred Kr. Ploščice kažejo posebno, doslej še neznanu pisavo.

Prispevek k zgodovini mafije. V založbi praškega lista »Legie« je izšel kot 14. zvezek Legionarske knjižnice spis našega sotrudička g. Jana Hajšmana »Poselstvi Josefa Pšeničky«. Na 78 straneh nam razodeva pisec marsikako zanimivost o tajnem podzemnem boju proti Avstriji, ki ga je vodila izborna organizirana češka mafija. V glavnem je spis posvečen osebi in delu Jožeta Pšeničky, ki ga je ruska podružnica Narodnega sveta poslala kot ujetnika v domovino, da izroči praškemu Nar. svetu važne vesti, predvsem sporočila prof. Marmarjka. Pšenička je bil prvotno avstrijski vojak, nato pa ruski prostovoljec. Mladenec je vzel nase zelo odgovorno nalogo, ki ga je mogla stati glavo. Kako jo je izvršil in kaj vse je videl v Pragi in drugod, o tem pripoveduje g. Hajšman na osnovi Pšeničkovih lastnih zapiskov, zlasti njegove knjižice »Ve vlasti«, ki je izšla l. 1918. v Jekaterinburgu, nekaj pa na podlagi podatkov, ki jih je pisec sam preskrbel in jih stnil v zaokroženo sliko kratkega položaja na Češkem. Nekatera strani te knjižice se čitajo kakor roman o Pšenički, tem drznem in pametnem dečku, ki mu je usoda naklonila burno življenje in nesrečno smrt. Knjižica g. Hajšmana bodi priporočena vsem, ki jih zanima zgodovina mafije in nekdajni habsburški monarhiji.

Spor za pariško »Comédie Française«. Nobeno francosko gledališče razen pariške Velike opere nima v inozemstvu takega slovesa kot »Comédie Française«. Ta reprezentativni pariški teater pa je že dalje časa v finančni krizi, ki postaja tudi moralna. Krivdo pripisujejo slabemu vodstvu. Redko kdaj se zgodi, da bi pisatelji zahtevali izpremembo gledališkega vodstva. V najnovejši številki »Les Nouvelles Françaises« pa je izšla na prosvetnega ministra naslovljena izjava, ki jo je podpisalo kakih 140 najuglednejših francoskih književnikov in intelektualcev, ki zahtevajo, da se vodstvo »Comédie Française« poveri Jacquesu Copeau. Pisatelj smatrajo, da sedanje delovanje škoduje ugledu in prestižu francoske kulture. Akcija pisateljev toli različnih smeri je vzbudila pozornost najširših krogov.

Nova slovenska revija. Vseuč. prof. v Sofiji dr. Stevan Romanski je izdal najrevijo »Bilgarski pregled«, ki je posvečena slovenski filologiji in sorodnim vedam. Sotrudički nove revije, kakor dr. Miletić, dr. Mitatev, Todorov, Jovov, Balan-Todorov, Popruženko itd. V prvi številki nove revije vzbuja posebno pozornost razprava Boris Jovova o »literaturi in slovenski zavesti v Bolgariji«.

lanj O. Vočadla: »Če bi se papeška čast internacionalizirala (za sedaj je nekaj monopol Italijanov. On, ured.). bi to cerkva kot celoti prav tako koristilo. Kakor bi našim katolikom koristilo to, če bi bih pustili preživeti protireformacijske tendence. S protireformacijsko linijo se ne bo nikdar pomirili nobeden zavedno češki inteligent, ker se enostavno ne more pomiriti. Reformacijska tradicija je tisto, s čemer le Čeh vstopil v svetovno kulturo. To, kar so dali močje kot so Hus, Chelčičky, Komenky, Bratky, Kollar, to kar je bila »Jednota, Pratska«, se ne da izbristati iz narodne zgodovine. Čeh pa, nai tudi vztraja v katoliški cerkvi, podzavestno sovraži protireformacijo, ki je povzročila njegov pradedomolgo nepopolnega gorla in izpremenila njegovo domovino v puščino. Ne more za pomiriti niti čar baroka. Antiklerikalna nastrojenost naše inteligence je stano in že priroteno.« »Samo zgodovinski alfabet bi mogel trditi, da je na Beli gori zmagala višja kultura. Zato niti tolikani ne razburja tudi naistonejšega Čeha kot slepo oboževanje protireformacije.«

O. Vočadlo torej sklepa, da svetovaclavsko leto ni prineslo tranezna mirnjenja in ne razčiščenja odnosov med svobodno usmerjenimi struami in češkim katoličanstvom. »Naši katoliki se včasih udalajo zmotnemu in najvneemu domnevanju, da se inteligenca vrača h katolicizmu. Inteligenca se ne vrača h katolicizmu, marveč samo išče pota k mirnemu sožitju, modus vivendi. Moče zmanjšati napetost in prepričati nadalni nepotrebnost verske borbe. Liberalni krogi so pripravljivi za spravo in sporazum, prav tako tudi protestantski. Perout-

prisel suneč načelnega značaja baš s strani katoliške hierarhije. Letos je bil tudi jubilej kanonizacije sv. Jana Nepomuckega. Ime tega svetnika ima v češkem naprednem taboru slab odmev, ker je doznano, da je bilo »na podlagi napačnih podatkov vihotapljenie v češko naglagrafio« v dobi protireformacije: velja kot izraziti simbol, habsburške zveze med katoliško cerkvijo in habsburško državo. Srečanje obeh jubilejev je bilo mračno tudi za češke katolike.

Med tem ko se je ves češki narod pripravil za svetovaclavsko proslavo, so v Rimu ugibali, kako naj imenujejo češki kolegij, ki se je otvoril letos v prestolnici papeštva. Imeli so na izbiro več svetnikov. Predvsem sv. Vavrac, potem škofa sv. Vojteha ter sv. Cirila in Metoda. Izbrali pa niso nobenega teh češkimu srcu dragih imen, marveč so imenovali kolegij »Nepomucenum«. Naprednejši katoliki so za man protestirali. Predlog, da naj patron češki dežel, da ime češkemu kolegiju v Rimu, je kurila v svetnikovem jubileju, letu gladko odbila. Proti sv. Vavracu je zmagal sv. Janez Nepomuk, s katerim je Dunaj stoletja pariral svetlo tradicijo Jana Husa. »Nepomuki kolegij« v Rimu je izjavila naše javnosti, celo naših dobrih katolikov, ki ne morejo prikriti, da je bil Janez Nepomuk kanoniziran v zelo čudnih okoliščinah in da gre za svetnika jako dvomljivih kvalit. Pravi Vočadlo in sklepa, da protireformacijski duh še vedno živi, ter da iz Rima nenehoma prihaja Slovanom, nasprotni veter.

V dneih, ko se v slovenskem tisku razpravlja o vprašanju protireformacije, usteje zanimati še naslednji odlomek iz izva-

Tehnični del rubrike ureja avtomobilski oddelak Vacuum Oil Company D. D.

Na kaj moramo paziti pri poskusni vožnji

(Nadaljevanje in konec.)

Zadnjič smo v naši rubriki razpravljali o vprašanjih, ki jih moramo upoštevati, kadar sedemo za volan; govorili smo o praznem teku, o začetku vožnje in o motorju samem. Rekli smo, da mora motor, kadar povečamo njegovo hitrost na 70 do 80 km, delati enakomerno in tiho in da niti karoserija, blatnik in peresa ne smejo povzročiti nikakega klopota.

Danes bomo govorili o vožnji po hribovitem terenu in preskusili naše vozilo pri taki vožnji. Tudi pri precej ravnem terenu moramo mnogokrat voziti po manjših klanecih. Takih klanec avtomobil srednje moči ne sme praktično občutiti, zlasti ne, ker lahko jemljemo gotov zalet. Druga je stvar seveda, če hočemo prevoziti strme klanec, ki so zlasti pogosti na hribovitem terenu. Vsako vozilo bo popustilo, če je vzpon nad 8 do 10 % in če se na raztezal na večjo razdaljo. Praktično pa to nima toliko pomena, ker gorske ceste navadno niso ravne, ampak vodijo v zavojih in tedaj moramo itak voziti bolj počasi. Dokler klanec ne presega 8 do 10 % in dokler zavoji niso preozki in nepregledni in dokler je vozilo še v zaletu, mora voziti nemoteno v direktnem hodu. Pri takih vzponih ne smemo čutili nobene razlike med vožnjo po njih ali po ravni. Tudi tukaj moramo čutili, da ima motor več moči kakor jo v resnici potrebuje. Vozilo mora, če želimo, z lahkoto voziti hitreje. Pri dolgih gorskih progah z vzponom od 10 do 12 % bomo pa morali menjati tek vsaj za eno brzino. To se seveda zamenkrat ne da preduriti. Važno je pa, da se vzpon pri navadnih voznih cestah mora prevoziti s prvim tekom, ker bi sicer bila njegova funkcijska moč v primeri z njegovo celokupno težo premajhna.

Temu naj sledi preskušnja zavor. Prav tako kakor mora sklopka z lahkoto ubogati, če pritiskamo na nožno zavoro brez napejanja. Če zaviramo normalno, moramo imeti občutek, da smo stopili z nogo na prazen pedal. Samo zasilna zavora rabi malo večji pritisk. Da moremo zavore popolnoma preskusiti, je priporočljivo, vzeti zalet nekolikokrat in počasi pritisniti na zavorni pedal. Avto se mora popolnoma mirno in vendar hitro ustavljati. Ustavljanje se ne sme vršiti sunkoma in vozilo se ne sme izogibati ne na levo ne na desno. Slišati ne smemo nobenega posebnega šuma od zavor. Imeti moramo občutek, kakor da je ustavila vozilo nevidna in velika sila. Če vozimo s precejšnjo hitrostjo in če hočemo vozilo ustaviti, moramo seveda paziti, ker bi se nam lahko pripetila kakšna nesreča. Nekolikokrat prav energično zavrite, da boste spoznali, koliko pot rabi vozilo do učinka zavora. Ako bi se vozilo pri teh zavornih poskusih na ravni cesti zanašalo iz normalnega tira, je to znak, da se zavorna sila, ki ste jo poddeli z nogo, ni razdelila enakomerno na vsa štiri kolesa. Ta napaka se v splošnem lahko odstrani na ta način, da se dotični vod pritegne, ker mora delovati zavora brezpogojno enakomerno na vsa štiri kolesa; sicer se bo vozilo pri ustavljanju zanašalo, kar lahko povzroči veliko nesrečo.

Pri nadaljnjih poskusih pridemo do delovanja vzmeti in s tem do lege voza na cesti. Od učinkovanja vzmeti zavisi v prvi vrsti sigurnost vožnje z avtomobilom. Pri prejšnjih poskusih z voditvi, z motorjem, z zavornimi itd. smo si lahko ustvarili sodbu, ali so vzmeti avtomobila dobre, srednje dobre ali slabe. Pazimo pri vožnji po kockastem tlaku, oziroma po manjših luknjah posebno na to, ali začetno osebo, ki sede za volan, kratke, trde udarce. To bi bil znak, da so peresa slaba, oziroma da so blazine voza pretrde. Pri dobrih vzmeteh morajo biti stisnjeni vedno mehki in lahki. Isti občutek moramo imeti tudi pri prehodu čez železniški tir ali čez valovita tla. Če so vzmeti dobre, ne smemo na prednjih kolesih opaziti razlike, ali se vozite po kockastem ali po asfaltnem tlaku. Tudi velja paziti na to, kako bo vozilo reagiralo, če se pri izogibanju vozimo po nagnjenem cestnem robu. V tem slučaju se vozilo tudi takrat, če vozimo z večjo hitrostjo, ne bo smelo preveč nagubiti; v tem slučaju so namreč peresa ali pa amortizatorji v primeri s težo karoserije premehki. Dobar voz ne bo skusil na neravnih cestah poskakovati in razen tega ga ne bodo potiskale na to ali na drugo stran niti veter niti cestne krivine. V tem oziru so najbolj varni in prikladni za vožnjo dolgi in teški vozovi s širokimi obroči, ki ležijo njih težišče dovolj globoko.

S tem bi bile naše preizkušnje končane. Brez dvoma so današnji avtomobili v svoji

konstrukciji precej popolni. Zato tudi ne bodo imeli lastniki dobrih novih vozov nobenih posebnih zahtev po kakih izpopolnitvah. Ne glede na to so pa avtomobilski konstruktorji po vsem svetu neumorno na delu za izboljšanjem in izpopolnitvijo. Kar smo večkrat mislili, da je nedosegljivo, je danes povprečno in bo jutri že zastarelo.

Važni dogovori o priliki Pariškega salona

Na predlog belgijske avtomobilske industrije so imeli evropski tovarnarji važne informativne dogovore, ki so šli za tem, da se najde enoten carinski - tehnični modus za uspešno konkurenco ameriški produkciji. Ta je namreč v zadnjem času postala tako nevarna, da so evropske tovarne uvidele potrebo, da se proti njej nastopi nekoliko oostreje. Že lani so se vršile na predlog italijanske avto-industrije razni poizkusi, vendar niso prinesli zaželenih rezultatov. Letošnja pogajanja pomenijo vseeno korak naprej. Belgija je namreč predložila po strokovnjakih pregledan predlog za kontrakt, ki bazira na naziranjih, da se trgovske pogodbe z USA, sklenjene na podlagi največjih olajšav, do leta 1935, ne bi morale menjati, ako bi se evropska produkcija združila.

Nemške tovarne avtomobilov so lansko leto producirale nekaj nad 110.000 osebnih avtomobilov.

Problem malih avtomobilov na Angleskem. Velik del angleških konstruktorjev se bavi zadnje čase intenzivno s problemom malih avtomobilov. Tovarnarji zahtevajo seveda, naj bi bili ti avtomobili kolikor mogoče cenejši, kajti prodajati jih hočejo manj premožnim slojem. Konstrukcija sama naj bi bila kolikor mogoče enostavna: dva hoda (po možnosti brez sklopke), motor na dva dviga, vsebina batnega dviga 175-250 cm³, poraba bencina 3 litre na 100 km. Hitrost vožnje naj bi bila 60 km na uro in voz bi moral dobro voziti tudi po hribovitem terenu. To seveda ni nič posebno novega; kajti Nemčija in Avstrija sta že gradili take avtomobile, ampak cena se pač ne bo mogla meriti z angleškim fabrikatom! Ti avtomobili ne bi namreč po dosegani kalkulaciji tovarnarjev smeli stati več kakor 5500 Din. oziroma okoli 20 funtov šterlingov. Ti načrti avtomobilskih tovarnarjev pa niso tako neizvedljivi kakor je videti, kajti industrija motornih koles je že začela s propagando svojih proizvodov proti majhnim avtomobilom. Kljub temu pa se bojijo, da se bodo ti majhni avtomobili vsaj začasno uvedli, ker jih pri tem podpira okolnost, da so v zadnjem času nesreče z motornimi kolesi brez priklopie precej pogoste.

Avstrijska avtomobilska produkcija. Po zanesljivih podatkih, ki smo jih prejeli, je avstrijska avtomobilska produkcija znašala 9410 avtomobilov. Od tega števila odpade na Steyr 5500 osebnih in 800 tovornih avtomobilov in omnibusov. Na Daimler, Puch 1200 osebnih avtomobilov, na Austro Fiat 900 tovornih avtomobilov in omnibusov, na Saurer 280 tovornih avtomobilov in omnibusov, na tovarno Perl 250 tovornih avtomobilov in omnibusov, na Gräf in Stift 40 osebnih avtomobilov in 240 tovornih avtomobilov in omnibusov, na Fross Büssing pa 200 tovornih avtomobilov in omnibusov.

Nova tovarna motornih koles na Madžarskem. Tovarna motorjev in letas Manfred Weiss v Cseplu pri Pešti bo začela sponlati s serijsko fabrikacijo motornega kolesa na 250 cm. Motor bo imel 1 cilindar na dva dviga, dvojen okvir.

Svetovna produkcija pnevmatik. Svetovna produkcija gumijastih obročev je bila lansko leto mnogo večja kakor pa njena poraba. Vseled tega so cene obročev precej

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

13

Novosti Šentjakobske knjižnice

Priobčuje knjižničar Matija Rode. (Nadaljevanje.)

- Gorinšek Danilo, Zalostna ljubezen. (Pesmi.) 4490 p.
Maister Rudolf, Kitica mojih. (Pesmi.) 4491 p.
Boutet Fred., On aime comme on peut... 761 f.
Dahl André, Coeurs en vacances. Roman. 762 f.
Daudet Léon, Le cœur brûlé. Roman contemporain. 763 f.
Dunan René, Les amants du diable. Roman. 764 f.
Deleuvre Gaston, Gaudsart & Cie. Nouvelles histoires de commisvoyageurs. 765 f.
Shaw B., Guide de la femme intelligente. 810 f.
Goldschmidt Alf., Die dritte Eroberung Amerikas. Bericht von einer Panamerika-Reise. 10889 z.
Universum, Das neue. 50. Jahrg. (1929.) 10890 z.
Dreiser Th., Das »Genie«. Roman. 10891/92 n.
Colette, Mein Elternhaus. 10893 n.
Presher Rud., Die Hochzeit zu Kana und andere Festlichkeiten. 10894 n.
London Jack, Vagabunden. Abenteuer-Novellen. 10895 n.
Roth Jas., Rechts und links. Roman. 10906 n.
Stucken Ed., Im Schatten Shakespeares. Ein Roman. 10907 n.
Hunz Lud., Der Goldschmid von Segovia. Roman. 10908 n.
Delleda Gr., Das Geheimnis. Roman. 10909 n.
Kronberg Max, Hallo — Leo heiratet! Ein heiterer Roman. 10910 n.
Hans Knut, Königin Tamara. Schauspiel. 10911 n.
Hauser H., Donner über Meer. 10912 n.
Kesten Herm., Die Liebesche. 10913 n.
Klein E., Die Dame mit dem Tigerfell. Roman. 10914 n.
Deltus Rud., Die Tänzerin. Ein Roman vom Weibe. 10915 n.
Cohen Lester, Die Pardsways. Roman. 10916 n.
Olbracht Ivan, Anna. Der Roman einer Arbeiterin. 10917 n.
Kenney Mar., Zuflucht. Roman. 10918 n.
Küller - Jo van Ammers, Maskerade. Roman. 10919 n.
Keller P., Drei Brüder suchen das Glück.

Roman. 10920 n.
Ratzka Clara, Das Spiel um Jofande. Roman. 10921 n.
Höcker P. O., Die Meisterspionin. Roman. 10922 n.

Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11, izposoja vsak delavnik od 1/4 popoldne do 1/8 zvečer najlepše slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, poljske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Knjige se pošiljajo tudi po pošti na deželo. Na razpolago tiskani imeniki knjig po 10 in 12 dinarjev.

Zavarovanje proti dežju

Italijanske zavarovalnice kanijo uvesti novo obliko zavarovanja in sicer proti dežju. To bi prišlo v poštev predvsem za sportne prireditve, razstave in sploh prireditve pod milim nebom, ki najbolj zavise od lepega ali gredga vremena. V slučaju slabega vremena, ki bi prireditve onemogočilo, bi plačala zavarovalnica vse stroške, ki bi jih imeli prireditelji.

Premije bi znašale 7 do 25 odst. zavarovane vsote. Prav za prav niso takšni ukrepi previdnosti proti slabemu

vremenu nič novega. Letos so n. pr. nemške in češkoslovaške železnice organizirale posebne izletne akcije, ki so nudile udeležencem garancijo za povračilo stroškov, če bi se izlet radi vremena ponesrečil.

Zahvala.

Za številne izraze iskrenega sočutja ob izgubi ljubljene brata

Hinka Sežona

gost. in mizarja

se vsem najtopleje zahvaljujem.

Posebna hvala vsem za poklonjene vence in vsem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremlili v prerani grob.

Stari trg, 23. oktobra 1929.

Terezija Janežič.

Okrajne zastopnike

ki so o lokalnih razmerah v okraju dobro poučeni, splošno priljubljeni in ugledni, sposobni za obiske pri strankah, sprejme večje podjetje proti fiksnim plačilom in proviziji.

Reflektiramo le na agilne, vztrajne in v vsakem pogledu neomadežavane moške osebe, ki bi bile sposobne ustvariti razsežno okrajno organizacijo za trgovsko razpečevanje predmetov.

Posebno zaupne osebe naj pošljejo svoje ponudbe z navedbami dosedanjih služb pod šifro »z vztrajnostjo do uspehov« na ogl. oddelek Jutra.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša iskreno ljubljena mama, stara mama, prababica, sestra, tota in tašča, gospa

Marija Šmid

posestnica na Gašterju

dne 25. t. m. ob 12.45 uri po kratkem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo 27. oktobra ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Šmartnem.

Gašter pri Kranju, 25. oktobra 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

Naravna ort. - meh.

izlečenje kile

Brez operacije! Brez bolečin! Brez ovire poklica! Po nemškem drž. patentu 483091 in avstrijskem patentu 115037.

Bivališče:

CELOVEC (Klagenfurt), hotel Janach, Bahnhofstr. 5, v petek 1. novembra od 8. do 2. ure.

BELJAK (Villach), Gasthof Lamm, Karol Fischer, Hauptplatz 3, sobota 2. nov. od 8. do 1. ure popoldne.

2-krat operirana kila v starosti 70-let popolaoma ozdravljena!

Z veliko radostjo in pristrano zalivalo vam dam na znanje, da ste me tekotem pol leta temeljito osvobodili moje izdatne kile. Že davno bi vam bil izrazil svojo zahvalo, vendar sem hotel počakati, da li se pojavijo kakšne posledice, kar pa se — hvalabog — tudi po treh letih ni pripetilo.

Iz hvalečnosti Vas bom vsem, ki trpe na kili, vedno prav toplo priporočil. Vaš specialni aparat je blagor prinašajoča iznajdba, da je ne morem nikomur zadostno priporočiti.

S srčno zahvalo Jožef H., imetelj visokih odlikovanj.

Zahtevajte pojasnjajočo ilustrirano brošuro s potrdilom preko 2500 na kili trpečih, a ozdravljenih, proti dvojni povratni poštnini. Opozorjam Vas izrecno na svoje najnovejše patente, manjvredne posneme odklonite!

Prvo in najstarejše specialno podjetje.

CARL LUDWIG WÖRNER, S-LZBURG.

Josef-Mayburger - Kai 2a

Zahvala

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob smrti naše ljubljene hčerke in sestrice

Dragice

gojenke I. letnika državnega učiteljskega

posebno še darovalcem prekrasnih vencev in cvetja se najtopleje zahvaljujemo.

Nadalje se zahvaljujemo g. dr. E. Šerkoču za njegovo poštrenovalnost, č. duhovščini, gg. profesorjem drž. učiteljske in njenim sošolkam iz Maribora, ki so jo prišle spremiti na njeni zadnji poti; prav posebno pa gospej prof. M. Bračičevi in gojenki gđ. E. Pallaševi; za gantjive besede, ki sta jih izrekli ob odprtem grobu, ter vsem ostalim, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Vrnsko, dne 25. oktobra 1929.

Zalujoča rodbina Košenina.

Arkadij Averčenko:

Kompromis

Sedel sem baš pri svojem prijatelju Krasavinu, ko je vstopila njegova služkinja in dejala: »Gospod Averčenko, kličete vas k telefonu.« Bil sem presenečen. »Mene kličejo? Nemogoče. To bo gotovo pomota. Kako naj me kličejo, ko pa nisem nikomur povedal, da bom tu?« — »Teag ne vem.« Stopil sem torej v predsoba, postavil slušalko k ušesu in vprašal rado vedno: »Halo! Kdo kličje?« — »Tu Česbakov. Smo v »Alhambri« in te prižakujemo. Priti takoj.« — »Zal mi je.« sem odgovoril, »pa ne utegnem, ker se moram vrniti brezpogojno domov. Gospodinja je proč, v stanovanju ni nikogar in ob 8. me poseti neki poslovni prijatelj.« — »Lazeš. Kako moreš trditi, da ni nikogar doma, ko sem pravkar tam poklical in so mi rekli, da si pri Krasavinu.« — »Kako? Kaj? Ali sem jaz znorel ali pa se ti šališ. Stanovanje sem zaklenil s ključem in ključ je v mojem žepu. S kom si govoriš?« — »Nimam pojma. Bil mi je tuj moški glas. Dejal je samo to: sedaj je pri Krasavinu — in je odšel takoj od telefona. Menil sem, da je morda tvoj bratranec.« — »Nezaslišano. Takoj se odpravim domov. V dvajsetih

minutah bom vedel vse.«

— »Predno dospem domov, bo morda že prepozno,« je odvrnil Česbakov. »Najbolje bo, da telefoniraš sam domov. Tako se bo še najhitreje vse razjasnilo.«

Z mrzlično naglico sem prekinil govor, pozval centralo in se dal zvezati z lastnim stanovanjem. Pol minute pozneje sem zaslišal iz svoje delavnice nevoljen glas: »Kaj je spet?« — »Ali je tam 223-20?« — »Da.« — »Kdo ste vi?« sem vprašal.

Nekoliko sekund je vladal molk, potem se je odzval isti glas: »Gospod, ni doma.« — »To vem!« sem odgovoril strogo. »Če vam je všeč, govorim z gospod sam z vami. Kdo pa ste vi in česa iščete tam?« — »Tu sva v dveh. Počakajte hipček, pokličem svojega tovariša. Griša, stopi sem.«

Začul sem drug glas: »Za vrata! Neprestano zvonijo in ni mogoče delati.« — »To je nesramno!« sem zavpil ljuto v aparat. »Ah, vi ste, gospod pisatelj — kje so prav za prav ključji od pisalnice? Iščeva jih že dolgo časa, pa jih ne najdeva.«

— »Ključji? Kakšni ključji?« — »I nu, saj vendar ne bova razbila vseh enajst predalov! Če ne najdeva ključev, pa ne bova mogla drugače: prijetno bi baš ne bilo. In tudi vi bi morali imeti

nekaj sočutja do svoje pisalne mize.

Lepa pisalna miza, gotovo velja dosti denarja. Škoda bi jo bilo pokvariti.« — »Ah, lopo!« sem besnel ves razto goč. — »Tedad sa vlomila? Dobro. Takoj spravim vso hišo pokonci.«

— »Počasi, dragi gospod, le ne razburjajte se. Dokler se to zgodi, bova že davno zunaj. Nu, torej, ali imate ključje pri sebi?«

— »Kanalje, prekleti psi!« sem rjovel kakor obseden. »Oba skupaj crkneta v kriminalu! Roke in noge si polomita, nesramna roparja. Da bi obvisela na vislicah!« — »Bedak ste,« mi je odvrnil glas z nepremakljivo mirnostjo. »Govoriva z vami kakor človeka, vi pa... Škoda je pohištva in samo zato vas sprašujem. Ali vam je tako težko odgovoriti? Pomislite vendar...« — »Z vlomilci se ne bom pogajal,« sem kričal. — »Gospod, če se ne pomirite, spregovoriva drugače z vami.« Je me niti blagohotno moj sobesednik. »Se eno takšno besedo in v nekoliko sekundah vam porežem lepo usnjeno garnituro vaše delavnice z žepnim nožem. Niti zastoj je ne bo maral Jud na starini.« — »Vidva sta pa čudna,« sem odgovoril že mirneje. »Kot razumna človeka bi lahko razumela moj položaj. Vlomita v moje stanovanje, me orata in še zahtevata, da bi go-

voril z vama kakor z aristokrati.«

— »Ampak, ljubi gospod! Kdo vas hoče oropati? Kaj pa je to, če ne najdete ob povratku nekoliko reči! Tudi midva sva človeka in hočeva živeti.«

— »Čisto prav, to popolnoma razumem,« sem dejal in sem položil slušalo iz desne roke v levo roko, na kar sem položil desno roko na srce, da bi dal svojim besedam pravilni podarek. »Tega pa absolutno ne morem razumeti, čemu bi vama koristilo, da bi mi razbila pohištvo.«

— »Potem ne zamerite in morda se pogovorimo.« — »Ne zmerjam več. Kakor vidim, sta čisti, nametna dečka. Tudi to priznam, da gre vama za trud neko plačilo. Gotovo sta morala vohuniti cel teden ali pa še delj.« — »Gostova. Mislite mogoče, da se napravi takšna reč kar tako?« — »Razumem, ljuba moja. Rečite mi pa, čemu potrebujeta ključje od moje pisalne mize?« — »Radi denarja seveda. Brez dvoma ga imate v miznem predalu.« — »Slabo sta uganila, ljubčka! Zaman bi se trudila. Častna beseda. Denar sem skril. Koliko sta prav za prav pričakovala?« — »Kako?« — »Vprašam, koliko bi rada zaslužila?« — »No da, dosti tako ne moreva odnesti,« je odvrnil glas z očitnim obžalovanjem. »Kako lahko bi človeka ustavil hišni

upravitelj, če bi ga zagledal z vrečo na stopnicah. Nekaj srebrnine sva vzela, potem zimsko suknjo, klobuk, budičko, srebrn obtežilnik za pisma...«

— »Ni srebrn,« sem pripomnil prijateljsko. — »Torej dobro, potem zameva šatulo s pisalnice. Nekaj vrednosti bo že imela.« — »Čujta me, draga prijateljca,« sem dejal. »Vajin položaj mi je popolnoma umljiv in rad priznam, da imata s svojega stališča malce prav. Toda denimo celo to, da se vama posreči odnesti neopaženo vse te reči, kaj potem? Odnoseta seveda vse skupaj k starinarju, ki vama plača za to pravcato malenkost. Poznam te krvosece. Podajata se v nevarnost, grozi vama celo ječa, vajini izkoriščevalci pa sedijo s prekrizanimi rokami in bogatijo na račun vajinega težkega dela.« — »Čista resnica,« je prikimal oni povsem ganjen. — »Seveda je čista resnica!« sem zavpil navdušeno. »Menita, da kradata, pa sta sama okradena. Sodruga, draga prijateljca! Sedaj govorim z vama kakor brat: te stvari imajo zame posebno vrednost in sicer iz raznih vzrokov. Tako bi n. pr. brez budilke jutri gotovo zaspal. In vidva, kaj dobita vidva zanj? Dva groša. Govorim prav ali ne?« — »Čisto prav!« — »No torej, draga prijateljca, sedaj se razumemo.

Iz življenja in sveta

Bodoči italijanski kralj in kraljica

K zaroki savojskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Marijo Jožefo — Prvo srečanje zaljublencev — Umbertovi obisk v Bruslju — Poset bivše cesarice Zite. — Poroka na italijanskem dvoru bo v decembru ali januarju

Vest o zaroki italijanskega prestolonaslednika z belgijsko princeso Marijo Jožefo je šla že večkrat skozi evropski tisk in sicer prvič l. 1922., ko je italijanska kraljevska družina posetila Bruselj. V drugič je dobila ta vest določnejše oblike, ko je princesa l. 1925. bila gost pokojne italijanske kraljice-matere Margherite in kraljice Helene v Bordigheri. Takrat je prišel tja tudi princ Umberto in so opazili, da je bil z mlado princeso dosti v družbi. Prvič pa sta se videle že leta

peljati domov ob šestih in pol zvečer. Glede poroke si vesti nasprotujejo. Neki listi pišejo, da se bo vršila v januarju prihodnjega leta, drugi pa trdijo, da že letošnjega decembra in sicer 22. v cerkvi Sv. Ivana Lateranskega v Rimu. Baje bo poročni obred izvršil sam papež, ki je princa sprejel nedavno v privatni avdienci. Ta vest je zelo zanimiva, ker je znano, da je pred časom

del belgijske visoke duhovščine odločno nasprotoval tej zvezi,

Princesa Marija Joze in prestolonaslednik Umberto

1917., ko je bilo njemu komaj 13 let in je ona bila gojenka v nekem florentinskem kolegiju. V zadnjih letih se nista videla prav do lanskega poletja, ko jo je princ posetil nenadoma

v ardenskem gradu Cernionu,

kjer je bila gost neke belgijske dvorne dame. Po tistem posetu je nosila princesa zaročni prstan, ki ga je bil podaril princ Umberto, in je šlo samo za to, da se zaroka razglasi oficijelno. To se je zgodilo pretekli četrtek na izrečno željo princa samega, ki je hotel, da bi ta dogodek nadel na obletnico dneva, ko sta se poročila njegova roditelja.

Taj želji je belgijska kraljeva dvojica rada ustregla in tako se je zgodilo, da je princ baš pred tem dnem dospel v Bruselj. Potoval je strogo privatno in so opustili priprave za poseben slavnostni sprejem, vendar ga je pričakovala velika množica ljudi, ki so bili opazili belgijskega kralja v družbi italijanskega poslanika v Bruslju in drugih dostojanstvenikov pripeljati se okrog 8. zjutraj pri d. veliko Severno postajo. Ob 8.56 je privozil brzovlak iz Milana, ki mu je bil zadaj priklopljen voz s princem. Pozdravni prizor na postaji je bil kratek, ker se je princ z vso ostalo družbo kmalu po izstopu odpeljal v kraljevski grad Laeken, kjer sta ga čakali belgijska kraljica in njena hčerka, njegova zaročenka.

To svidenje je pomenilo toliko, kakor da princ formalno prosi starše neveste za roko njiju hčerke. Nato je princ posetil italijansko poslaništvo, kjer se je tudi nastanil. Med ostalimi dogodki tega dne so opazili posebno njegov

poset pri bivši avstrijski cesarici Ziti, ki se je bila, kakor znano, nekoliko dni prej preselila z otroki v belgijsko prestolnico. Dogodki drugega dne so znani. Tik pred uradno razglasitvijo zaroke je šel princ položiti venec na grob neznanega belgijskega vojaka, kjer je samo po naključju ušel krogli atentatorja, italijanskega emigranta Fernanda De Rosa. Tega dne se je vršil svečan diner v kraljevski palači, a v petek je bil svečan sprejem v palači italijanskega poslaništva. Po določenem programu bi se moral princ nato od-

Kot odkritosrčen človek tudi nočem zatajiti, da imam v stanovanju denar: vsega skupaj 115 rubljev. Povem vama natanko, kaj ležijo, ker sama jih gotovo ne najdem. Vzemita torej 100 rubljev — ostalo potrebujem za jutrišnje izdatke — in pojdiva v miru. Kar se je zgodilo smatramo medsebojno za privatno zadevo, ki nikogar nič ne briga. Velja? — »Hm... Kako bi nas redili...« je odgovoril tat z glasom človeka, ki se v zadregi praska po glavi. »Srebro sva že povezala...« — »Ne de nič... Pustita ga, kakor leži. Ga bom že sam postavil na pravo mesto.« — »In če bi ostale reči vendarle odnesla, a?« — »Toda, draga moja! Ali sta zamorca ali ljudožrca? Trdno sem prepričan, da mi je opraviti s spoštovanjem vrednimi ljudmi. Je res ali ne?« — »Nu seveda... kakor vza-memo... Toda trdila sva se nič ko-liko...« — »Poudarjam še enkrat, da vse to razumem, in ker razumem, hočem vama izdati, kje tiči denar, toda pod pogojem, da mi ostane za jutri 15 rubljev. Se lahko zanesem?«

Tat se je sramežljivo smehljaj: »I nu, pa naj bo.« — »Hvala vama srčno. Na pisalni mizi leži modra škatla s pisemskim papirjem in v njej, pod ovitki, so štirje bankovci po 25 rubljev in trije po 5 rubljev. Torej, kakor

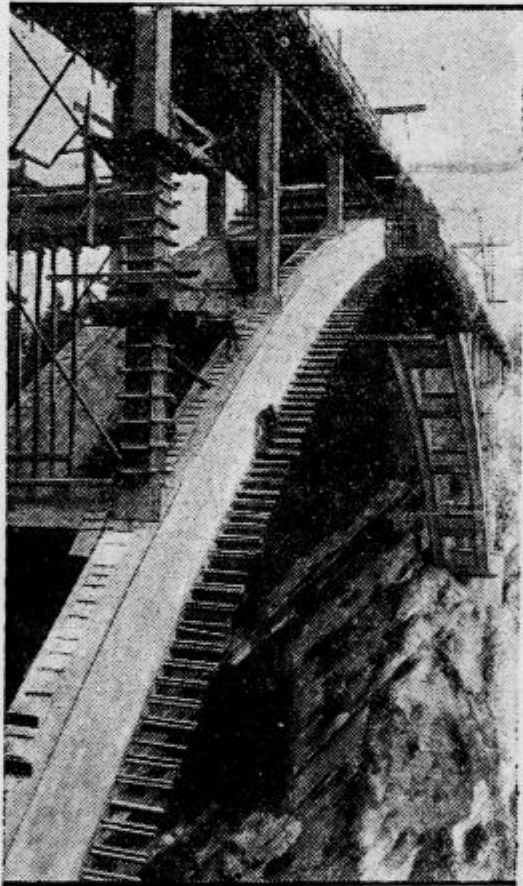
Revolver v Svetem pismu

V ameriški državi Pensilvaniji je bil neki Mighuel obsojen na smrt zaradi umora mladega dekleta. Dan preden so ga imeli odvesti na električen stol, se mu je na sledeč način posrečilo pobegniti iz ječe: Navsezgodaj je prišla neka črna oblečena ženska in prosila paznika naj izroči obsojencu Sveto pismo, da bi se pripravil na smrt. Paznik je ustregel pobožni želji. Nesel je obsojencu knjigo, Mighuel se mu je zanj lepo zahvalil. A čim se je paznik obrnil proti vr., tam, ga je zločinec poslal: — Roke kvišku! — Začuden se je paznik ozrl in videl, da ni to nobena šala. Mighuel je imel v roki revolver: podtaknjen mu je bil v hrbišču platnic vezane Biblije.

V trenutku je zvezal obsojenec paznika in pobegnil v njegovem plašču ter čepici. Sicer mu ni bila sreča dolgo mila. Nekaj dni pozneje so ga prijeli v malem mestecu na deželi. Vendar pa si je podaljšal življenje. Po paragrafih mora namreč biti poprej obsojen zaradi pobege in grožnje pazniku ter ga šele potem lahko usmrtijo.

Dvoježenec

Pariški trgovec Piolet je bil oženjen več let. Potem pa je obiskal na vse zgodaj njegovo stanovanje vlomilec. Pritaval je v temi v zakonsko spalnico in prižgal svojo električno svetiljko. Piolet je z gorjačo planil nad zlikovca in ga napodil. A njegova soproga je od strahu omedlela in zbolela na živcih. Vedno se ji je zdelo, da preži za njo morilec: naposled so jo morali oddati v zavod za umobolne. Piolet je ostal dve leti sam in obžaloval usodo svoje soproge. Naposled se je pa seznanil z mlado Adelino in se srečno zaljubil vanjo. Njegova izvoljenka je vedela, da je zakon nemogoč in je bila pripravljena nositi težek križ neporočene žene. A Pioletu je pred kratkim umrl samski brat. Po daljšem obotavljanju je šel z njegovimi dokumenti na magistrat in prijavil pod tem imenom svoj zakon z Adelino. Dobri znanci so seveda kmalu naznanili oblasti, da ima Piolet dve ženi, a sodnija, ki je upoštevala težke okoliščine Pioletovega življenja, je obtožnica opro-stila.

Največji most na svetu v obliki loka

bo pri Oberammergau na Nemškem in bo vzal kraja Eschenbach in Rottenbuch. Meril bo v dolžini 180 m.

Največje oči

Neka vrsta ogromnih polipov, ki jim tipalke zrastejo do dolžine 10 m in ki živi ob japonskem in severoameriškem obrežju, ima med vsemi živalmi največje oči, kajti našli so eksemplare, čijih oči so merile do 50 cm v premeru. S svojo zeleno barvo se te oči zelo čudno dojmijo od glave in ostalega trupa, ki j. občajno rdečkaste barve. Sicer pa nimajo nikjer kompletnih eksemplarjev te živali, temveč samo posamezne dele.

Nevarnost od zgoraj

šla, podoba je, da so tam gori modri tedaj že koočani...

Diplomatski kovčeg za sovjetskega mrliča

Zloglasna čeka nadzoruje ruske diplomate celo v inozemstvu — Kako je skušal izvabiti policijski agent Besedovskega v Rusijo — Velik škandal v Franciji

Ni še davno temu, ko so francoski in po njih vsi svetovni listi poročali o doživljanju ruskega poslanika Besedovskega v sovjetskem poslaništvu v Parizu. Poslanišči svetnik opisuje dogodek v francoskih listih takole:

Roisenmann (agent Čeke) je dospel v Pariz iz Berlina ob 15. popoldne. Pozval me je v svojo sobo. Ker sem baš pripravil reči za odhod na dopust, sem mu sporočil, da me ne bo pred 17. uro. Ob tem času sem potkal na njegova vrata. Zunaj je deževalo. Stopila sva si naproti v polmraku.

»Dober dan, tovariš Besedovski,« me je nagovoril agent. »Imam zate sporočilo od politične sekcije. Slišali smo, da si se drznil kritizirati sovjetsko vlado ne samo v družbi ljudi, ki niso boljševiki, ampak tudi pred inozemci. Tvoja kritika je škodljiva. Zaradi nje bi te lahko obtožili veleizdaje. Čujemo pa tudi, da nameravaš prežeti svoj dopust izven Rusije in ne, kakor je v navadi, doma. Pojasni mi to zadevo.«

Začel sem govoriti — pravi Besedovskij — povedal sem agentu, da mi pristoji pravica kritike, ker sem pre-lival svojo kri za soviete in sem tvegal zanje najonasnější podjetja. Zdal pa gre za to, da dobi Rusija režim demokracije, sem rekel. Vsake revolucije mora biti enkrat konec, tudi ruske.

»Ti moraš v Moskvo!« je zariul Roisenmann in besno šnil pokonci. Ne upiraj se mojemu povelju! Ti ne čitaš več sovjetskih listov, pozabil si, kaj je stranka, postal si kontrarevolucionar! Zatajil si Rusijo in se boš moral zagovarjati v Moskvi, kamor te nemudoma odvedem!

Besedovskij: »V Moskvo ne grem. Saj ne bi smel tam niti odpreti ust. Ostal bom tu in do zadnjega izpolnjeval dolžnosti državljan.«

»Ne!« je vpil agent, »ti poiščeš z menoj! Ta reč se ne bo iztekla tako gladko!« Udaril je s nestopio po mizi.

»Tako bedost, da bi šel s teboj, še nisem. Dobro vem, kaj me čaka v Moskvi: podzemski lač v Linbajani, ki, ustrelitev brez obravnave. Tako jih je izginilo že mnogo. Moje življenje pa ni samo moje, ampak last vse Rusije. Zanj sem se vedno boril in tudi zdaj ne bom ponovil Imam pravico nastopiti dopust, ki mi ga je odobril komisarjat za zunanje zadeve.«

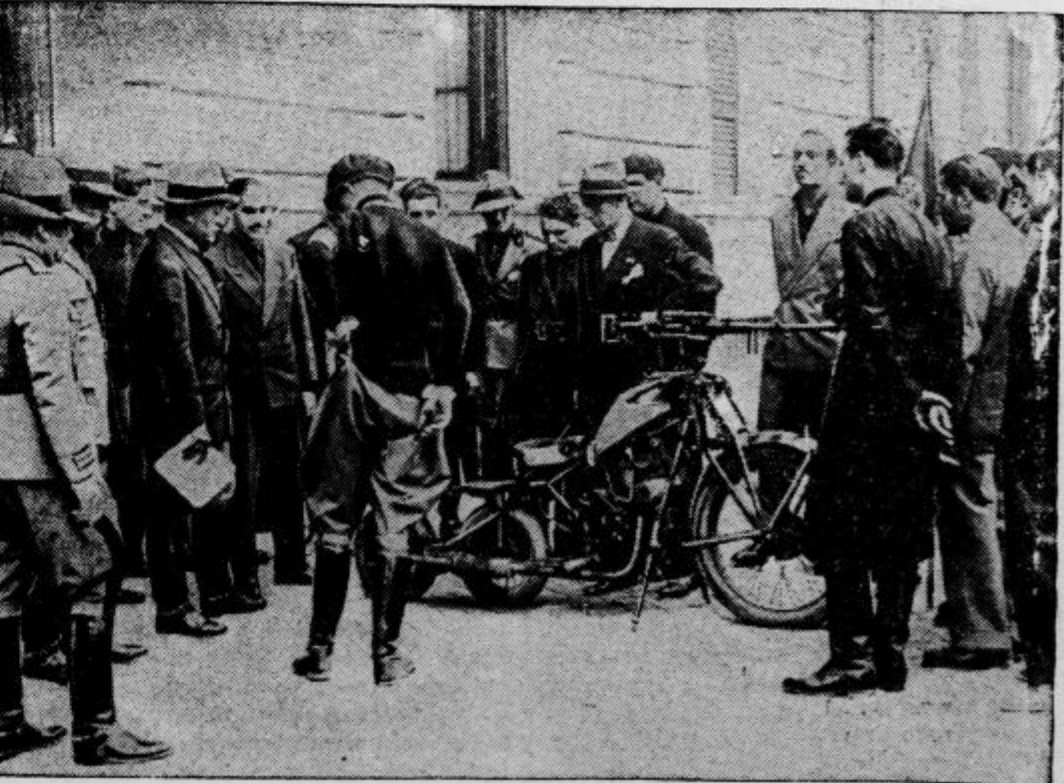
»Ti si protirevolucionar! Dajem ti besedo, da se ti ne bo skrivil las na glavi, če me poslušaj in greš v Moskvo. Če pa nočeš z menoj, ti povem, da te pripeljem na cilj živega ali mrtvega!«

Potem, pravi Besedovskij, je dobil agentov glas milejšo, zapeljivejšo barvo:

»Poslušaj me torej in se ravnaj po mojih nasvetih! Nič se ti ne bo zgodilo v domovini. Nisem imel prav, da sem te dolžil veleizdaje. Saj vem jaz in vsi, da si nevraštenik. Tvoj oče je bil izvrši samomor; tudi več tvojih bratrancev je na ta način sklenilo življenje. Zaneslo te je, ko si govoril o Rusiji kot kritik. Poznamo te za moža načel, vestnega in molčečega. Saj uživaš vse naše simpatije. Rusija ti ne bo storila nič žalega. Misli na prihodnost. Pojdi z menoj, ki bi ti lahko bil oče.«

»Ne tovariš,« je odvrnil Besedovskij, »jaz ne grem nikamor s teboj. Od te ure dalje se bom boril za nove politične koncepcije z istim ognjem, kakor sem se izpostavljajal za komunizem. Vedno sem bil proti sovjetske-mu centralizmu. V Rusiji kupujete žito od kmetov po nizki ceni in ga prodajate za mastnim dobičkom. Vi ste okamenjevalci revolucije, ne pa njeni poborniki.«

Agent je molčal. Spoznavši, da so njegove zapeljive besede ostale brez odziva, je dejal suho: »V imenu centralnega komiteja stranke te pozivam, da nemudoma odrineš v Moskvo! Če ne boš pokoren, so mi na razpolago vsa sredstva, da te primoram do tega. Nahajaš se na sovjetskem ozemlju. S poslaništva se ne moreš odstraniti ne ti ne tvoja družina.«

Mussolini pregleduje motocikel s strojno

Italijanski ministrski predsednik se živo zanima za vse dogodke v svoji državi. Tukaj ga vidimo na preizkušnji novega motocikla, ki ima spredaj eno veliko, zadaj pa dve majhni kolesi in je predvideno z montirano strojno puško.

Ostavljal sem agentovo sobo, minil hodnik, kjer sem slišal iz neke sobice odmeve poulične popevke... Peli so jo Roisenmannovi spremljevalci. Ta popevka mi je vtila poguma. Hitro sem stekel k ženi in ji velel, naj pripravi vse za odhod. Za vsak slučaj sem se previdel z dvema nabitima samokresoma, ki sta imela 26 krogel.

Potem sem šel po stopnicah navzdol. Pred izhodom pa me je ustavil vratar Zilin rekoč, da ima ukaz rav-nati z menoj kot z jetnikom. Tudi on je torej bil v službi agenta Čeke in mi je, svojemu nadrejenemu, grozil z revolverjem, če bi vztrajal pri svoji zahtevi.

Vrnil sem se v stanovanje in jel razmišljati o dvih diplomatskih glasnikih, ki sta bila prinesla zjutraj na poslaništvo velikanski kovčeg, v katerem je bilo prostora za trupla treh oseb, mene, moje žene in mojega sina. Kaj storiti? Telefonirati nisem mogel nikamor, ker ne bi bil dobil zveze z zunanjim svetom. V glavo mi je šinila rošilna misel: šel sem na dvorišče in preskočil zid. K sreči ni bil previsok, sicer bi bila moja svoboda zapečatena. Tako sem prišel na vrt neke neobljudene hiše, kjer sem s pomočjo stola preskočil še drugi zid. Dospel sem v svobodo. Poldrugo uro po tem dogodku sem prišel na poslaništvo v spremstvu ravnatelja pariške policije, Benoista, ki mi je pomagal vsvoboditi ženo in otroka.

Primer Besedovskega rodi sadove: pravkar javljajo iz Pariza, da se brani vrniti v Moskvo tudi tajnik sovjetske uradne agencije »Tass«, Lukjanov, in ne brez vzroka. Glava je vsakemu draga.

Edison se je onesvestil

Povodm 50 letne proslave prve žarnice so se vršile v Ameriki velike svečanosti, ki so se na končale z majhnim disonanco. Izumitelj Edison se je namreč onesvestil. Kmalu potem, ko je poznal demonstracijo, predstavljajočo začetek električne luči, so mu odpo-vedale moči in se je zgrudil nezavesten na stol. Navzoči slavilci, med katerimi sta bili samo dve dami, Hooverjeva in Edisonova žena, so se tega zelo prestrašili. Edisona so prepeljali na Fordov dom. Pri slavnostni pojedini pa se je zopet pojavil in rekel, čeprav s šibkim glasom, nekaj stavkov, s katerimi se je zahvalil za počastitev. Zdravniki izjavljajo, da se Edisonovo zdravstveno stanje boljša in da ni nobene neposredne nevarnosti za njegovo življenje.

Človek kamenite dobe v 20. stoletju

Hugon Warner, antropolog harvardskega vseučilišča, se je vrnil z ekspedicije na avstralska otočja. Med drugim je odkril doslej še neznano človeško nleme v okolici Arafurskega morja. To plemo stoji na silno nizki razvojni stopnji, ki bi jo bilo primerjati s stonjo človeka v kameniti dobi. Ne poznajo nosodja, nimajo nobenega poima o denariu in si pomagajo z enim samim orožjem, sulico s kamenito ostjo.

Zveza zoper kobilice

Egiptska in palestinska vlada sta sklenili vojno zavezništvo proti kobilicam, ki so letos posebno hudo razsajale po obeh deželah. Vsi dogodki ukrepi proti njim so se izkazali kot nedostadni, ker učinkujejo le začasno. Sedaj na pojde za res. Vlada bosta odpremi uničevalno ekspedicijo v deželo Nedž, kjer imajo kobilice svoj izvor. Od tam vzlétijo vsako leto ogromni roji teh požrešnih žuželk proti vsem štirim stranem neba. Tudi roji, ki so obiskali letošnje leto Balkanski polotok, so prileteli iz tega kraja.

Vilma Banky

Danes od 18.—23. ure
godba s plesom

U hotelu „BELLEVUE“ jutri običajni koncert 12575
Danes in jutri fine domače kolone, krvač in jetne klobase, pečenice itd. Pristen še sladek most po Din 12—, izborna vina ter prvovrstna kuhinja. Pripravni lokali za razne prireditve. Vino čez ulico Din 1— ceneje. — Priporočata se **Pero in Kati Šterk.**

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Službo dobi

Vrvar, pomočnik
za takojšen nastop ali čez 14 dni, išče Fabrika konopje d. d., Sepeki Mlečič (Baka). Sami dobre brezplačno stanovanje, razveto, v kurnju v tovarniški kaseri. 36044

Korespondent-knjigovodja (injo)

z znanjem nemškega, slov. in italijan. jezika, iščem za svojo trgovino. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lee«. 36693

2 slikarska pomočnika

sprejme Jemc na Bledu. 36661

Kolar, vajenca

sprejme takoj Fran Konč, kolariki mojster, Bohinjska Bistrica 36644

Natakarico

dobro izurjeno, z osebnim pravico iščem. Oddam ji kavarniško restavracijo na račun proti proviziji od vsakega gosta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36643

Boljše deklet

pošteno, pridno, zdravo in zelo prosto takoj sprejme v k. otroku kot varuhinjo. — Prednost imajo one, ki znajo šivati in so bile že v službi. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Simpatico« 36641

Kuharico

srednje starosti, ki bi vodila samostojno, celo gošpinstvo, sprejme takoj v trgovsko hišo Prednost imajo one, ki znajo šivati. Ponudbe z navedbo plače in zadnje službe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Vostna« 36640

Kmečko deklet

pridno in pošteno, ki bi se pridno učila vsake hišne delitve, iščem proti plači po dogovoru. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 36638

Sedlarja

ki je tudi dobro vešč jemar, sprejmem takoj. Ponudbe na naslov: Brača Manestar. Crikvenica. 36637

Šiviljo

vajeno deloma krojaštvu, sprejme takoj Hren, Kodeljevo. Moste pri Ljubljani. 36636

Kroj, pomočnika

sprejmem. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 36674

Solidno učenko

z dobrim sopran-glasom, za boljše damsko tamburaško kapelo sprejmem takoj. — Ponudbe na naslov: Mato Gnojek, restavracija Slova, Smederevo. 36717

Slikar, pomočnik

za trajno zimsko delo sprejme takoj Gošnik, Celje, Ožka ulica 6. 36696

G. Th. Rotman:

Bratec Branko in sestra Mica

(Pravljica s slikami)

(Ponatis prepovedan)

12.
Kadar se je kateri izmed zajčkov pripeljal tik pod spodnjo vejo, je naglo izpustil dežnik in se prekopnil v pesek. Prav to je bilo najbolj zabavno! — A zdajci je ena izmed sester pokazala z dežnikom in zaklicala: »Glejte, glejte, tamle v travi, ali to ni voziček za punčke?«

12.
Kadar se je kateri izmed zajčkov pripeljal tik pod spodnjo vejo, je naglo izpustil dežnik in se prekopnil v pesek. Prav to je bilo najbolj zabavno! — A zdajci je ena izmed sester pokazala z dežnikom in zaklicala: »Glejte, glejte, tamle v travi, ali to ni voziček za punčke?«

12.
Kadar se je kateri izmed zajčkov pripeljal tik pod spodnjo vejo, je naglo izpustil dežnik in se prekopnil v pesek. Prav to je bilo najbolj zabavno! — A zdajci je ena izmed sester pokazala z dežnikom in zaklicala: »Glejte, glejte, tamle v travi, ali to ni voziček za punčke?«

12.
Kadar se je kateri izmed zajčkov pripeljal tik pod spodnjo vejo, je naglo izpustil dežnik in se prekopnil v pesek. Prav to je bilo najbolj zabavno! — A zdajci je ena izmed sester pokazala z dežnikom in zaklicala: »Glejte, glejte, tamle v travi, ali to ni voziček za punčke?«

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

Dobro kuharico

ki opravlja tudi druga gospodinjstva dela, sprejemam k. trem osebam v mestu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36701

Dekle

čedne znanjosti ter pridno in pošteno sprejemam k. otrokom ter v pomoč gospodinj. Nastopiti je takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36706

Pek, vajenca

ne po 16 let starost, z vsako oskrbo, stanovanjem in hrano sprejemam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36705

Učenca

pridnega in poštenega sprejme takoj v trgovino mesnega blaga I. Grilo, Trebnje, Dolenjsko. 36714

Modist, učenko

z iskreno izobrazbo, išče ženskarijo sprejemam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 36711

Hišnika

oženjenega, tudi za posle službe-portirja, ki bi obenem izvrševal tudi domače posle glede elektr. ključavničar. in mizarskih popravil, iščem. — Po možnosti znanje nemščine. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hišnik« 36737

Mizar, pomočnika in vajenca

sprejemam na Glincah, goštinca »Amerika«. 36786

Učenca

z primerno šolsko izobrazbo sprejemam v manufakturno in galanterijsko trgovino v mestu. Ponudbe pod »Priden učenec 14« na oglasni oddelku »Jutra«. 36768

Trgovski potniki

potujoči po Sloveniji, ki obiskujejo specializirane delikatesne trgovine, ki bi posredovali v to stroko specializirani predmet, se sprejemajo za takoj, proti 10% proviziji. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 36697

Posredovalci

za nakup kostanjavega taninskega lesa lahko zaslužijo zelo dobro provizijo v prostem času zraven svojega poklica. — Obrnite se na tvrtko Ernest Marinc, Celje, Zrinjskega ulica št. 4. 35.34

Zastopnika

dobro vpeljanega, za Ljubljano in okolice, išče več trgovin kolon. in specializir. blaga. Ponudbe pod značko »Zanesljiv zastopnik« na oglasni oddelku »Jutra«. 36676

Kvačkanje

(heklače) lahko delo oddam na dom. Polze se z. z. med 3. in 5. uro v. Ključavničarski ulici 2/1. 36692

Lesnim industrijam

prilagodimo 27letnega bivšega drž. uradnika v zbiranje in obdelavo k. k. blaga. Zna kal. kulturni transporte izvozne in uvozne robe. Deber računati in telegrafirati. Govoriti in pisati slovensko, hrvaško in nemško. — Za skladiščenje in vsa pisarniška dela vrlo sposoben. Reflektante prosim za ponudbe pod šifro »Vestnarsko« splošno na oglasni oddelku »Jutra«. 36734

Prodajalca

želi prenesti službo — najraje v galanterijsko in manufakturno trgovino. Cenj. ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zelim prenesti«. 36739

Prodajalca

veščja špecijerje in manufakture, želi mesto prenesti. — Najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju — najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju — najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Marljiva prodajalca«. 36734

Lesnim industrijam

prilagodimo 27letnega bivšega drž. uradnika v zbiranje in obdelavo k. k. blaga. Zna kal. kulturni transporte izvozne in uvozne robe. Deber računati in telegrafirati. Govoriti in pisati slovensko, hrvaško in nemško. — Za skladiščenje in vsa pisarniška dela vrlo sposoben. Reflektante prosim za ponudbe pod šifro »Vestnarsko« splošno na oglasni oddelku »Jutra«. 36734

Prodajalca

želi prenesti službo — najraje v galanterijsko in manufakturno trgovino. Cenj. ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zelim prenesti«. 36739

Prodajalca

veščja špecijerje in manufakture, želi mesto prenesti. — Najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju — najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Marljiva prodajalca«. 36734

Prodajalca

veščja špecijerje in manufakture, želi mesto prenesti. — Najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju — najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Marljiva prodajalca«. 36734

Organizatorja

prvovrstnega, iščemo za odprodajo velikih manufakturnih in galanterijskih zalog. Samo resni reflektanti s kaveljki naj oterirajo pod »Organizatorja na oglasni oddelku »Jutra«. 36665

Natakarica

želi mesta v boljši restavracijski prostori, velik vrst, ugodno prodam v prometnem trgu ob železnici. Vprašati v Realitetni pisarni društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salodrova ulica 6. 36742

Gospodična

trg. naobrazena, z 27letno prakso, želi prenesti službo, najraje kot blaginčarica ali konteristinja v kakem večjem podjetju. Ponudbe pod »Vostna in Zanesljiva« na oglasni oddelku »Jutra«. 36766

Brivski pomočnik

mlajši, išče mesto, kjer bi se lahko izpopolnil. Reflekt. tira na oskrbo. Čujenje ponudbe prosim na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Priden«. 36762

Kuharica

popolnoma samostojna, želi službo pri poštenih družini. Čujenje ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Poštena kuharica« 36801

Dobra šivilja

mlada, išče primerno službo, najraje bi bila kot pomočnica v kakšni šivilji. Gre pa tudi kot sobarica, kjer je veliko šivanja, ali kot varuhinja večih otrok, oz. kot domača šivilja. Nastopiti lahko takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36776

Prodajalca

želi prenesti službo — najraje v galanterijsko in manufakturno trgovino. Cenj. ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zelim prenesti«. 36739

Foto-amaterji!

Najcenejša razvijanje filmov in plošč, kopije 6 X 9 1 Din, razvijanje 2 Din. Tvorilna fotografija razvijanje in slik. 36719

Brata Šmuc

Ljubljana, Wolfova ul. 12. 36742

Premog in drva

prodaja Jeršek, Vodmat 200

Puhasto perje

kg po 35 Din, razpoložljivo po vsej državi. Najmanj 5 kg. Potem čisto belo goveje ko. po 130 Din in čisto beli miš po 100 Din. 82

Železno peč

ekoraj novo prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 36729

Trg. opravo

Radi popolne opustitve — o. prodaje svoje movalne trgovine na Starem trgu št. 18 ugodno prodam celo trgovsko opravo in vse inventar, med drugim National register, blaginjo, izložen in druga opremljena ter stojala, veliko stekleno firmo, šifro 12. Odvzame se lahko 2. novembra. — P. Šterk, sedaj hotelier in lastnik hotela »Bellevue«, Ljubljana. 36680

Sesalko

na vodni pritisk prodaja Rozman. Cankarjevo nabrežje št. 7. 36765

Posedstva

z polnojavno komo in drugimi stroji ter skladiščem, ki izmeri 8000 m² tik ob železnici, na Gorenskem prodam. Vprašanja na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zaga«. 35883

Lepo kmečko hišo

z izmeri 8000 m² tik ob železnici, na Gorenskem prodam. Vprašanja na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Zaga«. 35883

Majhno posestvo

prilagodimo 27letnega bivšega drž. uradnika v zbiranje in obdelavo k. k. blaga. Zna kal. kulturni transporte izvozne in uvozne robe. Deber računati in telegrafirati. Govoriti in pisati slovensko, hrvaško in nemško. — Za skladiščenje in vsa pisarniška dela vrlo sposoben. Reflektante prosim za ponudbe pod šifro »Vestnarsko« splošno na oglasni oddelku »Jutra«. 36734

Prodajalca

veščja špecijerje in manufakture, želi mesto prenesti. — Najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju — najraje v tovarni ali v kakem večjem kraju. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Marljiva prodajalca«. 36734

Moderen hotel

20 tujskih sob, krasni restavracijski prostori, velik vrst, ugodno prodam v prometnem trgu ob železnici. Vprašati v Realitetni pisarni društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salodrova ulica 6. 36742

Hiša

enonadr., novozidana, 2. dvoosobni stanovanji, parket, elektrika in vodovod, 19 let davka prosta, z 800 m² vrta, ugodno napravljen. — Ljubljana, Levčeva ulica 8. 36770

Avtomobile:

Chevrolet Touring, model 1928, vožen 8500 km, v brezhibnem stanju, skoraj nov. 32.000 Din; Peugeot, 24 HP, štiriceben, uporabljen tudi kot poltovornik, s plačano takso, 15.000 Din; Peugeot, 24 HP, štiriceben, v brezhibnem stanju s skoraj novo pnevmatikami, 25.000 Din; Peugeot, 4/15 HP, poltovornik, generalno renoviran, nove gume, 18.000 Din; Roland Piliat, 35 HP, štiriceben, Sport Touring, 35.000 Din; Erskine Touring, petečebni, v izrednem stanju, Din 38.000; prodaja V. M. BAREŠIČ & Co., Ljubljana, Dunajska c. 17. 196

Ariel motorno kolo

priliceno, 550 ccm, s stranskimi ventili, malo rabljeno, skupaj ali deljeno na prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36763

Kupim

Stare kovine
baker, medenino, evince, cinkovo pločevino, kakor tudi vse druge kovine kupujem v vsaki količini. — Plačamo najvišje cene. — Leguracijo podružice za izkoriščanje sirovina, Zagreb, Bačarska 5. 36768

Stare cunje

dobro opravne, v vsaki količini po najvišji ceni kupuje »Legura«, podružice za izkoriščanje sirovina, Zagreb, Bačarska 5. 36768

Mostno tehnično

dobro obranjeno kupim. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelku »Jutra« pod »Mostna tehnična«. 36683

Želod

zdrav, prebran, ne plikav, kupi cele vagonne Franc Dolenc, Kranj. 36740

Železno peč

malhno, kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelku »Jutra«. 36784

Prednot.

20% ne kron. bone kupuje Puška Stediona. Osijek. 235

Srebrne krone

vsakovrsto zlato in srebro kupuje F. Cusani, Prešernova ulica 1. 243

Pohišlje

Pisalnico mizo
temno, iz trdega lesa, kupujem. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »M. P.« 36725

Trg. oprema

kompletna, za špecijerje in manufakturno poslovanje najraje v Ljubljani, Salodrova ulica 6. 36742

Različno pohištvo

in drugo prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36749

Oblacila

Damski plašč
črna, sial, rožnata, zelo dobro ohranjena, z močnim damo, ugodno napravljen. Mestni trg 9/1. 36785

Prehrana

Tri gospode
sprejemam na dobro domačo hrano v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36750

Trebušne in kilne pasove

najceneje pri A. BESEDNIK Ljubljana Selenburgova ul. 6.

Stanovanje

2 sob, kuhinje in priključni oddam takoj v novi hiši. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36614

Sobe

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in elektriko, blizu kolodvora oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36727

Sobo

s posebnim vzhodom, v centru mesta oddam. — Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 36713

Opremljeno sobo

zračno in čisto, s posebnim vzhodom ter elektriko, parketirano, blizu muzeja oddam solidnemu gospodu. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36704

Sobo

v centru mesta oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36728

Mešano trgovino in gostilno

tudi vsako za sebe vzamem takoj v najem z zalogo, v mesta ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Plačam«. 36589

Gostilno

v najem ali na deželi vzamem takoj v najem z zalogo, v mesta ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«. 36757

Pridelki

Zdrav krompir
zelo in repo dobavljam v poljubnih množinah. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 36731

Sadje

Namizna jabolka
razpoložljivo od 50 kg naprej po Din 3 kg in letošnje suhe orbe po Din 10 kg. Vale, trgovec, Laško. 36779

Les

4000 kor. hmeljovk
1 leto stare po niski ceni prodam. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 36693

Dijakinja

ki študira filozofijo, prosi dobro, čisto, da dobi mesto v kakšni družini, kjer bi pomagala pri otrocih ali pri gospodinjstvu, ter za to prejela brezplačno hrano in stanovanje. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Dobra srca«. 36453

Dijaka

sprejemam v popolno oskrbo po vsej državi. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 36791

Stanovanje

2 sob, kuhinje in priključni oddam na Dolenjski cesti, ali v bližini sv. Jakoba. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Plačam«. 36491

Stanovanje

3 sob, poselke sobe, kopalnice, v novi vili, 12 minut od pošte oddam z novembrom za 1300 Din. Pismene ponudbe na naslov: Hinko Prišek, Ljubljana, Dunajska cesta 7. 36789

Enosobno stanovanje

s kuhinjo in priključni oddam v pritlični, v Trnovskem okraju ali na Mirju. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Enosobno« za novembere. 36576

Stanovanje

2 sob, kuhinje in priključni, z vrtem takoj oddam stranki, ki nima majhnih otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 36736

Za zobjatje urejeno stanovanje

event. za poslovne lokale z elektr.

Donald Keyhoe:

„Gusar v oblakih“

Letalski roman

»O, vi nepoboljšljiva prostodušnost! Nikar ne sodite tudi njega tako kakor mene — po vnanjostih. Ljudje smo vsi enaki, pod kožo smo vsi rdeči in vsi smo v pravih okoliščinah zmožni najhujših zločinov. Vaš dobri prijatelj Lawson v tem pogledu ni mogel biti izjema.«

»Toda kakšen bi utegnil biti njegov nagib — iz kakšnega razloga naj bi bil —«

»Tega ne vem. Niti ne sanja se mi. Dokazati ne morem prav ničesar. Povedal sem vam svojo misel — sodite o njej, kakor veste in znate.«

»Lawson je iz navade metal vsa pisma stran. Policija ni našla v njegovi omari ničesar.«

Videti je bilo, da smatra razgovor za končan. Mary se je pomaknila proti vratom.

»Oglasite se še kaj,« je prišumno rekel Cannichael. »Lepo je bilo, da ste se me spomnili.«

»Nadejam se, da vas drugič najdeva doma,« je rekla ona tja v en dan in pogled njegovih oči ji je povedal, da jo razume.

Dick je odšel ves poparjen in potr. Mary je nekaj časa molče vozila, preden je povedala svoje misli.

»Bodiva odkrita, Dick. Mož utegne imeti prav. Vse, kar je rekel zastran Jacka Lawsons, je bilo zmiselno. Nerada mu verjamem, a vendar se mi vidi strašno mogoče, da je bil Lawson zapleten v vso stvar.«

»A kako bi kdo mogel to dognati?« je žalostno oporekel Dick. »Še Cannichael, ki ga zdaj mahoma tako občuduješ, je priznal, da ničesar ne ve in ne more ničesar dokazati.«

»Dick, ne bodi otročji. Ti veš, da ga ne občudujem. Vsa moja misel je edino ta, da rešim očeta. V ta namen bi storila vse! In vem, Dick, da tudi ti tako misliš. Če vse pretehtam, je bilo vendarle dobro, da sva šla. Pokazal nama je sled, ki je vsaj zmiselna, če že ni prava. Zdaj gre za to, da doženeva, s kom je Lawson občeval, s kom je govoril in s kom se je družil?«

»Z nikomer se ni bogve kaj razgovarjal — razen z menoj. Bil je strahovito čuden dečko; nihče ni ničesar vedel o njem.«

»Ali nisi nikoli videl, da bi bil imel še kakke druge prijatelje?«

»Počakaj!« je rekel Dick. »Počakaj malo! ... Kaj pa tisto dekle, ki je bil z njo zaročen — prav te dni bi se bila morala poročiti!«

»Dick! Sam Bog ti je dal to misel!«

»Le to je vrag,« je zastokal, »da ne poznam njenega imena, ne kraja, kjer živi. Videl sem jo samo enkrat — a mislim, da bi jo spoznal.«

»Saj mu je vendar kdaj pisala?«

»Lawson je iz navade metal vsa pisma stran. Policija ni našla v njegovi omari ničesar.«

»Ohi, Dick, nekako morava zvedeti, morava! Če bi vsaj mogla najti tisto dekle — prepričana sem, da bi se našlo še kaj drugega!«

Ko je Dick tisti večer lege spat, mu je še vedno rojilo po glavi nerazrešeno vprašanje, kod naj išče Lawsonove neveste.

Proti jutru se je zbudil. Nekaj mu je bilo mahoma prišlo na um. Pomel si je zaspane oči in skočil s postelje.

17. poglavje.

Čudno, da ni že prej pomislil na to! A prav za prav vendar ni bilo tako čudno. Morda si je samo domišljjal, kar bi bil rad verjel.

Pred kakim tednom dni mu je bil Lawson pokazal v baraki star kovčeg.

»Ali ga vzamete, dečko, ali naj ga vržem pred vrata?«

Kovčeg še ni bil preveč ogoljen in Dick je rekel: »Seveda ga vzamem.«

»Nu, pa ga izpraznite. Nekaj pudra za britje je raztresenega po njem in še kaj druge navlake.«

Dick ga je bil odprl in videl, da je res vse narobe. Namenil se je, da ga pozneje očisti, pa nekako ni prišel do tega. A dobro je pomnil, da je videl v kovčegu razne papirje, morda celo zapiske ali pisma!

Ko mu je prišlo vse to na um, ga je zaspanost takoj minila. Kovčeg je bil pod njegovo posteljo. Prsti so mu trepetali od nečakanosti, ko ga je odprl.

Da, celo prgšče pisem je bilo v njem. Dick jih je vneto prebrskal. Slika mrtvega prijatelja je kakor prikazen plavala v ozadiju njegovih misli. Lawson, najboljši izmed vseh tovarišev! In zdaj je pretikal po njegovih stvareh, da bi našel med njimi sled, ki bi spravila pokojnika v zvezo z zločinom!

Ko je Dick podržal papir k luči, je razbral:
D. R. C.
147 Gordon Place
Mesto

Trdovratno se je branil oklevanja. Hlastno je prelistaval papirje ter polagal drugega za drugim na stran. Plačani računi, poročila o trgovskem letalstvu, nekaj nečitljivih finančnih beležk, načrtovanih na bančni bilančni listek, priporočilni dopis nekega krojača — to je bilo vse.

Poslednje pismo mu je padlo iz roke.

Obvestilo!

Naznanjam, da nisem bil nikoli zastopnik tvrdke Aleksander Pollak, Beograd.

Pripominjam, da je obdolžitev g. Pollaka neresnična, ker nisem nikoli samovoljno prodajal mila »Delmond«.

12782

JOACHIM ŠAPIRA, LJUBLJANA.

Obli. koncesionirana
Šoferska šola
BOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Dunajska cesta 15
Pisarna in informacije: Rutarjeva 9
Zahtevajte prospekte!
Otvoritev 2. novembra

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kožuhovinstvo
izdelke

vseh vrst posebno velika izbira plačev pri

L. ROT
LJUBLJANA
Mestni trg 9

V gostilni in vinotoku Viktor Sedej

Kolodvorska ulica 28

se točijo vina: belo, rdeče in črno
liter Din 12.—

Najbolje uvedena svetovna znamka higijenske tvrdke sprejme

zastopnika

za posejanje lekarnarjev, drogerij in parfumerij. — Samo dobro vpeljani gospodje pridejo v obzir. — Onudbe pod »Sv. tiska m. r. 523« na Jugoslav. Rudolf Mosse, Beograd, Terazije 25. 12766

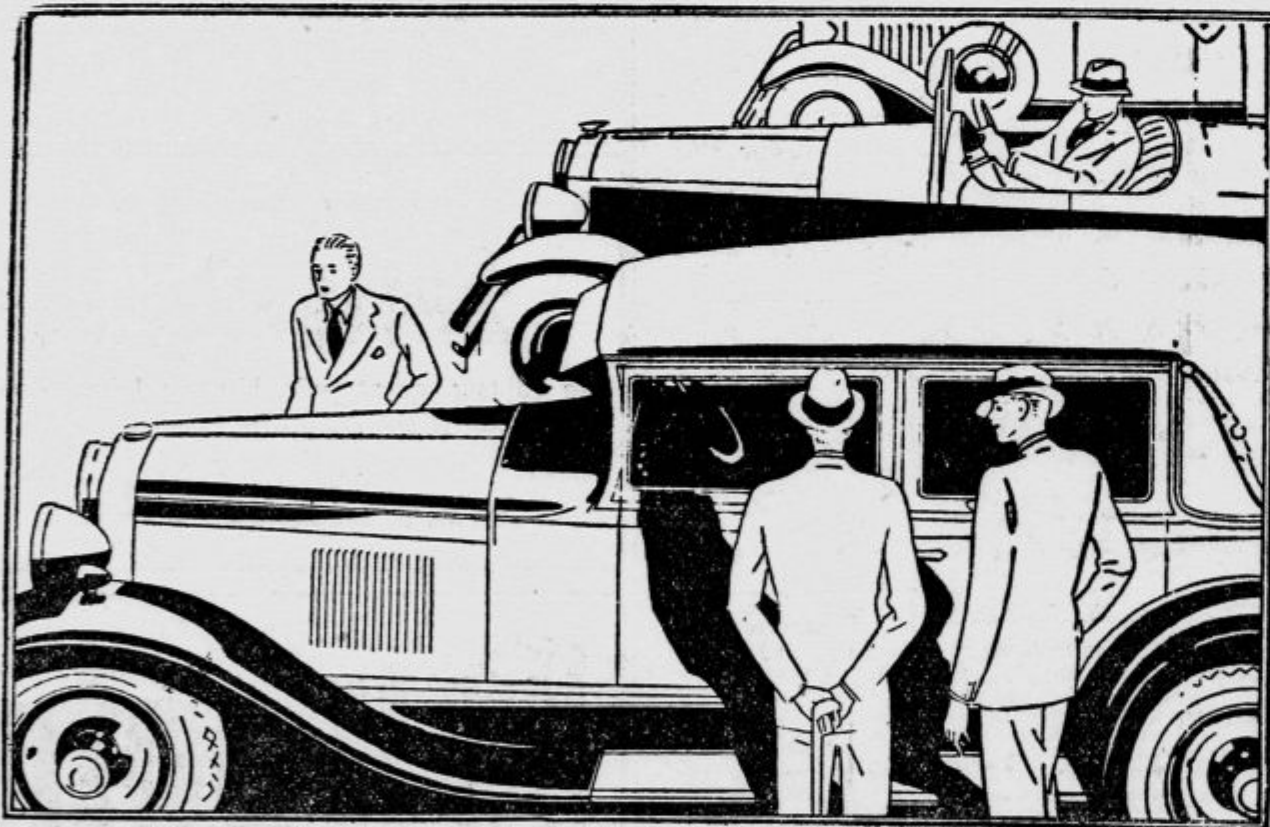
Za jesensko in zimsko sezijo

smo dobili več tisoč parov gamaš ni čevljev

garantirano roč. izdelka. Predno kaj kupite, ogledajte si bogato zalogo nepremočljivih damskih, moških in otroških čevljev, katere dobite najceneje in pri znanji tvrdki

»DOKO« Ivan Čarman, Ljubljana, Prešernova ulica 9, na dvorišču.

Odličen motor - razkošna karoserija - presenetljivo nizka cena

Vse to pojasnjuje velikansko priljubljenost šestcilindrskega Chevroleta

Prvi voz Chevroleta Six je prišel na trg leta 1929 — danes je njih število že doseglo milijon. Pričakovati je, da bo, še preden bo leto okoli, v prometu 1.400.000 Chevroletov Six.

Isti šestcilindrski motor se je prav tako izbornostno obnesel na asfaltnih cestah Zedinjenih držav kakor v južnoafriških

džunglah ali na ozkih skalnatih cestah v Grčiji. Poskusi na preizkuševalnem terenu družbe General Motors, kjer so zastopane vse vrste cest, so vnovič rodili uspeh!

Delo Fisherjevih risarjev — nova Chevroletova karoserija — je k temu uspehu prav toliko pripomoglo kakor Chevroletov motor. Vse povsod si je

na tisoče in tisoče žensk izbralo ta voz zaradi njegove elegantne vnanjosti in harmonije njegovih barv.

Tako luksusen in popoln izdelek b moral veljati večkrat svojo ceno, če bi Chevroleta ne izdelovali v tolikšnih množinah in če bi General Motors ne imela na razpolago tako obilnih sredstev.

Velika priljubljenost Chevroleta temelji prav tako na njegovih elegantnih linijah, kakor na njegovem slovečem šestcilindrskem motorju.

CHEVROLET SIX

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — MARQUETTE — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE — CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI AVTOMOBILI — G. M. C. TOVORNI AVTOMOBILI FISHERJEVE KAROSERIJE

PROIZVODI GENERAL MOTORS

NESTLE-ova
otročka moka

izvanredno hranilno sredstvo, zelo bogato na vitaminih.

11476

Staro železo

lito (Guss) in drugo, star baker, medenino, nikel, aluminij, cink, svinec, cin, bronco in dr. Vam plačuje najbolje

FRANC STUPICA, železnina
Ljubljana, Gosposvetska cesta 1

Za rudokop srednje proizvodnje sprejememo mladega, diplomiranega rudarskega inženjerja kot upravitelja obrata

Reflektanti morajo imeti nekoliko let prakse in razpolagati z dobrim geološkim in rudarsko-merilnim znanjem ter morajo biti večji administracije in rudarskega zakona ter imeti sposobnost za samostojno vodstvo obrata.

V ozir prihajajo samo jugoslovenski državljani, ki obvladajo srbohrvatski in nemški jezik.

Ponudbe z životopisom, fotografijo in navedbo referenc pod šifro »516« na oglasni oddelek »Jutra«.

12635